

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Mladim dela!

Zadnja leta so rodila pri nas pojav, ki ga prej sploh nismo poznali. Mlad človek, ki je izštudiral bodisi srednjo bodisi visoko šolo, je bil siguren, da po odsluženem vojaškem roku takoj dobi službo; mesto je vsakega takorekoč čakalo. Za tiste, ki so napravili maturo, je bilo pripravljeno mesto v gotovih uradniških kategorijah vseh resorov državne uprave; učiteljskiški so zasedli svoje katedre na ljudskih šolah; kdor je končal pravo, filozofijo, medicino ali tehniko, pa je bil sploh višje vrste človek in je mogel s skoro stoo odstotno gotovostjo računati, da bo splezal do najvišjih lestvic državne službe ali svobodnih poklicev. Borba za življenje v smislu golega obstoja se je pri takozvanem intelektualcu, če je bil iz revne hiše, končala, čim so se zaprla za njim vrata srednjega ali višjega učilišča. Kmetu in obrtniku se je bilo treba včasih dolgo boriti za obstanek, ako mu sreča ni bila mila, uradnik in pripadnik svobodnih poklicev sta pa bila v varnem pristanišču, čim sta imela vsa spričevala v žepu in morale so biti izredne razmere in nesreče, večinoma po lastni krivdi, da je tak intelektualec doživel brodolom življenja.

Danes je popolnoma drugače. Gospodarska kriza sveta je tudi državne finance tako prizadela, da je vsaka država primorana zniževati vsoto, ki je določena za osebne izdatke državnemu nameščenstvu. Zaradi tega je danes tudi v državni službi veliko težje biti nameščen nego prej in se za mladega človeka, ki se je usposobil za intelektualen poklic, z dovršitvijo študija začenja pravi križevi pot vlaganja prošnje, iskanja protekcije in moledovanja ter čakanja na službo. Tako da se absolventu srednje in visoke šole godi neprimerno hujše nego se je godilo študentu, za katerega so v skrajnem slučaju skrbele humanitarne naprave, dočim je absolvirani brezposelni intelektualci navadno še na slabšem ko brezposelni delavski proletarec, ker je sploh brez vsake socialne zaščite.

To je vprašanje, ki se je bavila z njim tudi naša narodna skupščina. Iz govora finančnega ministra smo izvedeli, da čaka v naši državi na službe v različnih resorih uprave nad 5000 intelektualcev. Če se v tem pogledu ne bodo storili radikalni ukrepi, se bo to število od leta do leta množilo tako, da bomo kmalu stali pred celo armado brezposelnih intelektualcev. Mladi ljudje, ki so moralno in strokovno popolnoma usposobljeni, željni dela in pripravljeni, da vse velike ustvarjajoče sile mlade generacije uporabijo v korist države, da pomagajo s svojim znanjem, z idealizmom in optimizmom mladine pa z onim globokim smislom za stvarnost, ki odklikuje naš najmlajši rod, celiti moralne, gospodarske in socialne rane našega časa ter zgraditi z mirnim in požrtvovalnim delom prenovljeno občestvo v duhu socialne vzajemnosti — ti mladi ljudje so primorani zdeti v nervoznem čakanju brez dela, zaman prosjati in živeti dalje od tuje milosti, s strahom gledajoč v bodočnost, ki jim grozi s popolnim poberačenjem. Kakšne morejo in morajo s časom biti posledice takega človeka nedostojnega položaja, si lahko mislimo: skrajna nezadovoljnost, obup nad tako družbo sploh in naraščanje onih teženj in instinktov, ki vodijo do socialnih in političnih pretresov, ki usodno prekinjajo mir in zdrav razvoj človeškega občestva ter svetu grozijo čedaljebolj z anarhijo na vseh poljih.

In vendar so sredstva in pota, da se kljub globokosečnosti sedanje politične, gospodarske in moralne krize sveta temu zlu vsaj v gotovem obsegu odpomore. Kar se tiče naše države, smo zaradi mnogih okoliščin naših naravnih gospodarskih virov, moralnega zdravja pretežne večine prebivalstva in ker nismo v svetovno krizo tako zelo potegnjeni kot drugi, z »dobrotami« sodobne civilizacije do vrha oblagodarjeni narodi, v tako srečnem položaju, da krizo našega intelektualnega naraščanja lahko znatno omilimo, če se odločimo pa pametno lotimo pravih sredstev. Saj mesta so, in sicer v vseh resorih, v prosvetnem na primer je 1200 razredov ljudskih šol brez učiteljev, in kako občutno manjka srednješolskih profesorjev, to vidimo mi v Ljubljani na lastne oči, če pogledamo na primer na realno gimnazijo na Poljanah. Mesta torej so, toda denarja ni. Mi pa vemo na drugi strani, in v skupščini se je to od vseh govornikov, predvsem pa od strani vlade, oziroma finančnega ministra samega poudarjalo, da se veliko v našem budžetu po nepotrebnem izdaja posebno na strani osebnih izdatkov, kar se lahko obrne v prid tam, kjer obstoja nujna in neodložljiva potreba. To so na primer tiste v državnih resorih nastavljenе ženske osebe, kojih moške zaslužijo bodisi kot državni bodisi kot zasebni nameščenci toliko, da vpoštevajoč, da morajo danes vsi stanovi in vse kategorije svoj življenjski standard primerno znižati — lahko dostojno preživijo svojo družino, ne da bi mati morala tudi služiti. To je poglavje, o katerem bo treba še posebej pisati, za enkrat bodi pripomnjeno, da se mora vsak slučaj posebej individualno obravnavati, da bi se ne storile nikomur krivice in da se ne bi s prekomernimi odpusti intelektualni proletarijat še pomnožil.

So pa še drugi nepotrební izdatki, od katerih mnogi ustvarjajo socialno krivičen položaj. So na primer v javnih službah na visokih mestih osebe, ki vlečejo po več plač iz javnih sredstev, večkrat celo poleg pokojnine in drugih dohodkov. Tudi tukaj bo treba ustvariti pravilno razmerje, kopičenje dobro plačanih funkcij preprečevati in izhajati iz stališča, da čakajo na službo tisoči in tisoči, ki bi mogli in morali zavzeti razna mesta, na katerih sedi en sam, ki bi lahko z eno plačo izhajal ne samo dostojno, ampak bogato. Ni pa seveda to še vse, zakaj se veliko je nedostatkov in za splošno škodljivih napak v javni upravi, ki jih bo treba po pametnem pretresu in tehtanju, po individualnem postopanju in upoštevanju vseh okoliščin, vsekakor pa odločno deloma popraviti deloma odpraviti.

Na vsak način ne smemo odlašati, da na-

Danes poteče ultimat „monakovskega kragulja“

„Avstrijo je treba iztrgati iz rok Italije“

Predznaki velike protitalijanske ofenzive v Podonavju

„Monakovski kragulj“ — poslanec Habicht

Dunaj, 27. febr. (Poseb. poročilo „Slovenca“). Jutri poteče ultimat, ki ga je pred 10 dnevi poslal iz Avstrije izgnani voditelj avstrijskih hitlerjevcev poslanec Habicht (kragulj), češ, da bo začel splošno ofenzivo proti Avstriji, ako narodnih socialistov ne sprejmejo v avstrijsko vlado. Avstrijska vlada se za ultimat ni zmenila, le Heimwehr je po nekaterih poročilih močno ojačil svoje čete na bavorski meji, med tem, ko je vlada vsako zbiranje bojnih čet odločno zanimala. Vsa avstrijska javnost pa le z napetostjo pričakuje, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Da bo hitlerjevska propaganda oživela? To ni verjetno. Tukaj prevladuje vtis, da tudi nemški vladi ni po volji, da bi monakovski »kragulj« kljukastim križem nadaljeval svoje rovarjenje proti Avstriji in da je boljše, ako se boj vrši odslej na diplomatskem polju.

Seiplovo načelo:

„Na nikogar vezan, z vsemi dober“

Svoje dni, tako govorijo tukaj resni krogi, je dr. Seipel postavil kot načelo avstrijske zunanje politike, da se Avstrija n: sme vezati na nobeno državo ali skupino držav, marveč da mora ostati prijateljica vseh držav ter se posvetiti gospodarski obnovi. Tudi po zaslugah Habichta pa se je zgodilo, da je avstrijska vlada sedaj v silobranu nena doma opustila to zlato Seipelovo načelo in se tako rekoč vrgla v naročje Italije. Znano je tukaj, da je Habicht sprjel od berlinske vlade posvarilno pismo v tem smislu. Nadaljevati to politiko rovarjenja s hujkanjem in z bombami nima smisla, ker Avstrija bi morala čedalje bolj pod italijansko okrijati, da se ubrani hitlerjevstvu. To pa nikakor ni v interesu Nemčije same, še manj pa seveda Avstrije. Nemčija ne sme napraviti nobene napake več glede presojanja avstrijskega vprašanja, sicer bo to usodepolno.

Kako naj to izgleda, če bo začela Italija z Dunaja urejevati po svoje Podonavje, kjer ima tudi Nemčija, in predvsem Nemčija, odkar je z nemško-poljskim paktom zaprla pot svoji ekspanziji na Baltiku, največ interesa na tem, da ostanejo pota odprta! Iz tega bi sledilo, da bo Nemčija prepovedala vsa nasilstva hitlerjevcev v notranjosti Avstrije in da bo prav nasprotno začela s širokopotezno diplomatsko ofenzivo. Kakšne so predpostavke za takšno ofenzivo?

Nemčija išče podonavske države

Ugledna nemška politična osebnost na Dunaju je izjavila, da so predpostavke prav za prav že dane! Kdo namreč nima interesa na tem, da pride Avstrija popolnoma pod italijanski škorenj? To so v prvi vrsti seveda Nemčija sama, nato Francija in njene zaveznice v Podonavju. Vse to tvori ogromno skupino držav, ki se bodo morale organizirati proti temu najnovejšemu sunku italijanskega imperializma ter ga proti severu obrobiti. Če bi Francija

pravico v javnem in v privatnem gospodarstvu prostor za naš visoko kvalificirani mladi rod. Ne smemo pa pozabiti še enega problema, ki je mogoče boleč in jako težaven, a se ga bomo tudi morali lotiti. Če govorimo toliko o načrtovanem gospodarstvu, bomo morali govoriti tudi o načrtu, kako mladi naraščaj, še preden ga stariši pošljejo na srednjo in visoko šolo, pametno po potrebah občestva pokličejo porazdeliti. Neomejena svoboda v tem oziru je danes nevedrželjiva. Vsak mora priti do kruha in sicer do dostojne eksistence, toda izbira poklica in porazdelitev po poklicih je nekaj, kjer ne sme imeti izključno besedo samovolja, ki rodi danes nesocialno konkurenco, ampak nekaj, kar predvsem briga občestvo, kateremu morajo služiti v prvi vrsti po običaj gospodarskih in socialnih vidikih, ne pa takó, kakor se vsakemu zljubi, in kakor bi vsak zase rad. To se nam zdi, da je za bodočnost najvažnejši problem, zakaj če se ta pametno ne reši, se bo lo krize zaposlenja naraščaja ponavljale in bodo vedno hujše.

tudi hotela nadaljevati Boncourjevo politiko »z Italijo sporazumnega reševanja avstrijskega vprašanja«, kar pod novim vodstvom francoske zunanje politike ni verjetno, ostanejo še Nemčija in vse ostale podonavske države, ki se brez velikih ovir lahko sporazumejo za skupen odpor proti Italiji v Avstriji. Podonavske države bi morale poiskati Nemčijo, da tako obvarujejo Avstrijo pred italijanskim protektoratom. V sedanjem stanju razvoja tudi ni nobenega dvoma, da to ne bi storile, ker njihov kakor tudi nemški glavni cilj je, odstraniti Italijo z Dunaja. Pota se stekajo na tej točki. Pred Evropo se pa odpirajo možnosti za obsežne politične preorientacije.

Zato so tukaj mnenja, da bo »monakovski kragulj« odpel svojo pesem in da je avstrijsko vprašanje zapustilo ulico ter se vrača na ostro začrtane diplomatske fronte, kjer je položaj Italije neugoden, skrajno neugoden.

Zbor blaznih

Igrajo se z usodo Avstrije

Dunaj, 27. febr. AA. Snoči se je v neki veliki dunajski dvorani vršila manifestacija avstrijske legitimistične organizacije »Borbeni obroč« (društva avstrijskega visokega plemstva) in tako imenovane avstrijske fronte. Predsedoval je sin pokojnega avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda, vojvoda Hohenberg. Dvorana je bila okrašená s zastavami avstrijskimi državnimi in črno-rumenimi s sedanjimi prisostvovalce so vse avstrijske legitimistične organizacije, kakor tudi knez Starhemberg, glavni voditelj avstrijskega heimwehra, šef štaba »Ostmärkische Sturmsharen« stotnik Kentner, še nedavni osebni tajnik kancelarja dr. Dollfussa. Kancelar Dollfuss se je opravičil z brzojavko, v kateri pravi, da ga zadržujejo državni posli, vendar je pa s srcem za to manifestacijo in ji želi sreče pri nje-

nem delu. Dalje so prisostvovali tudi delegacije Heimwehra, »Ostmärkische Sturmsharen«, študentskih legitimističnih korporacij itd. Predsednik je pozdravil navzočne, zlasti kneza Starhemberga, nato so pa govorili zastopniki plemičev, ki so zahtevali povratek dinastije Habsburgovcev. Stotnik Kentner je v svojem govoru dejal, da je kancelar Dollfuss ponovno razvil zastavo Avstrije. Heimwehrovski delegat je izjavil, da se bodo avstrijski heimwehrovci poklonili pred tistim vodjem, ki bo po milosti božji dodeljen Avstriji. Nato je govoril bivši pooblaščen minister baron Wiesner, ki je med drugim naglasil, da zahtevajo legitimisti poleg drugega tudi prenos smrtnih ostankov bivšega cesarja Karla na Dunaj.

Francija hoče pomagati Avstriji

Dunaj, 27. febr. p. Kot znano sta sedaj obe francoski zbornici sprejeli pogodbo o prednostnih carinah za uvoz avstrijskega lesa v Francijo. Sedaj je pričakovati v kratkem ratifikacije te pogodbe po obeh vladah, na kar stopi pogodba v veljavo. Najbrže bo pogodba stopila v veljavo že v drugi polovici marca. Še prej pa se sestane posebna komisija, v kateri bosta zastopani obe vladi ter lesni interesenti, ki bo določila natančne pogoje glede kakovosti lesa za uvoz v Francijo.

Nemčija in Čehi

Praga, 27. febr. p. Češkoslovaški tiskovni urad demantira obenem z nemškimi uradnimi mesti, da so vesti neke ameriške agencije, ki so bile te dni razširjene po vsej Evropi, glede sklenitve nenapadnega pakta med Češkoslovaško in Nemčijo po poljskem vzgledu popolnoma neosnovane in da tudi tozadevnih pogajanj nikoli ni bilo.

Mušanov pride v Budimpešto

Budimpešta, 27. febr. p. Madjarski listi se obširno pečajo s pripravami za sestanek Mussolinija, Gombösa in Dollfussa v Rimu. Ta sestanek bo med 10. in 15. marcem v Rimu. Glavni namen sestanka je ureditev trgovinskih odnosov ter kompenzacijskih pogodb med vsemi tremi državami. Nadalje poročajo listi, da pride bolgarski ministrski predsednik Mušanov v Budimpešto še pred sestankom treh državnikov v Rimu. Oficialni smoter njegovega obiska so go-

spodarska pogajanja z Gombösom. Toda trgovinski stiki med obema državama so tako majhni, da pade v oči, da je to samo pretveza za pogajanja političnega značaja. V zvezi s tem je omeniti, da piše današnji »Völk. Beobachter« glede razmerja med Madjarsko, Avstrijo in Italijo, da ni misliti, da bo urejeno na isti podlagi, kot je ustanovljena Mala zveza, ampak da gre v tem primeru za posvetovalni pakt med temi tremi državami.

Italijanski poraz v Albaniji

Albanija obrača hrbet Italiji in išče zaslombe pri balkanskih sosedah

Belgrad, 27. febr. z. Poročila iz Albanije pravijo, da se je v zadnjem času razmerje med Albanijo in Italijo zelo ohladilo. Zdi se, da se je Albanija zbudila in pokazala znake, da se ji vrača tolikanj ponižani narodni ponos. Tako je znano med drugim, da je albanska vlada sporočila v Rim, da ne more več vzdrževati italijanskih častnikov, ki so »učili« albansko vojsko, ter jo prosila, naj jih pokliče domov. Albanski narod je brez razlike ta korak vlade odobravala. Italija je segla po protikupeklih, ki so Albancem prav za prav le dobrodošli. Dostle je bila Albanija pogodbeno prisiljena, poslati tri četrtine svojih dijaških študentov na italijanske visoke šole, kjer so uživali, to res, izredne ugodnosti. Sedaj pa je italijanska vlada te ugodnosti uknila in dala vedeti albanskim dijakom, da je prav, če se čimprej izselijo iz Italije.

Poznavalci razmer trdijo, da je ta politična preorientacija Albanije velikanskega pomena za razvoj jadranskega vprašanja. Albanija potrebuje inozemstva za razvoj svoje države. Kam bo šla iskat sedaj pomoči? Odpirajo se pota na vse kraje. Zelo verjetno pa je, da bodo Francija in njeni zavezniki storili vse, da ta priložnost ne pojde mimo. Saj je

za Albanijo tudi čisto naravno, da se oslanja na svoje balkanske sosedne, kakor pa da se pusti vladati od velesile, ki išče le svojih lastnih koristi. Balkanske države, ki so pokazale veliko življenjsko silo, ko so podpisale balkanski pakt, razpolagajo z dovoljnimi gospodarskimi sredstvi, da Albaniji pomagajo pri obnovi njenega gospodarstva. Balkanske države razpolagajo tudi z zadostnim številom različnih strokovnjakov, ki jih lahko odstopijo Albaniji, ako bi jih potrebovala. Sicer pa je v balkanskem paktu predvidena možnost, da se mu pridruži tudi Albanija, ki mora po vsej politični logiki in po gospodarskih nujnostih ostati na Balkanu, kjer ji nihče ne streže po državni samostojnosti, mesto da sili nekam tja onstran Adrije, kjer preži velesila, ki bi si jo le rada osvojila.

Vedno bolj prihaja na dan popoln polom italijanske politike tudi na Balkanu. Če bo albanska vlada nadaljevala na tej novi posrečeni poti, potem ni nobenega dvoma več, da bo balkanski sporazum podpisan v Atenah postal izhodišče splošnega političnega ozdravljenja na jugovzhodu Evrope in konec 15 letnih intrig apeninske velesile.

Strahovita neurja in nesreče v Ameriki

Vlak padel na ulico - 30.000 ljudi kida sneg - Viharji divjajo

New York, 27. febr. p. Iz vseh ameriških držav prihajajo poročila o velikih naravnih katastrofah. Poleg tornaja, ki je zahteval v nekaterih državah okoli 60 smrtnih žrtev, nad sto jih je pa ranjenih, divjajo povsod hudi snežni viharji, ki so nanesli na metre snega. V srednjem zapadu je več ljudi zmrznilo. V New Yorku je nastopil kaos, 30.000 ljudi sicer čisti ceste, toda novi sneg jih zasipa neprestano. Računajo, da je doslej stalo čiščenje snega na newyorških ulicah okoli 6 milijonov dolarjev.

Ker divjajo viharji tudi drugod, se je resno bati, ker so dovozni ustavljeni, da bo New York ostal brez kuriva in brez živil. Pomanjkanje se deloma že čuti. Zaradi mraza je prišlo do velike železniške nesreče pri Pittsburgu (Pennsilvania). Na mostu je iztirila lokomotiva brzovlaka in potegnila za seboj v mrzli grob več vagonov. Po dosedanjih poročilih je zahtevala n: sreča nad 20 smrtnih žrtev, pa jih bo najbrž več.

Rusi mobilizirajo

Moskva, 27. febr. e. Vojne oblasti v področju Habarovska so odredile redno mobilizacijo sovjetske vojske. Vsi rezervisti se morajo takoj javiti vojaškimi oblastem in z dopustov se morajo nemudoma vrniti vsi aktivni vojak.

GPU — razpuščena?

Moskva, 27. febr. b. S poučene strani se zatrjuje, da namerava sovjetska vlada v kratkem ustanoviti nov komisariat za notranje zadeve. V zvezi s tem se govori, da bo politična policija GPU razpuščena.

Kardinal Ehrle obolel

Vatikan, 27. febr. AA. Nemški kardinal Ehrle, knjižničar sv. stolice, je pred nekaj dnevi obolel za vnetjem pljuč. Zaradi visoke starosti — kardinalu je že 90 let — se v Vatikanu boje za njegovo zdravje. Papež mu je poslal želje za ozdravljenje in svoj blagoslov.

Kralj Boris pri svojem očetu

Koburg, 27. febr. Bolgarski kralj Boris je prišel s semkaj na obisk svojega očeta, bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda. Kralj je včeraj prisostvoval službi božji za 73. letnico svojega očeta.

Sodobni problemi

Svoboda in oblast

Katoliška cerkev je ohranljiva, konzervativna sila. V svoji nezmotljivi učni avtoriteti varuje in ohranja božje razodetje človeštva. V svojem duhovništvu ohranja vire posvečenja. Cerkev je čuvarica vseh tistih vrednot, ki jih nobena doba in noben narod ne more pogrešati. Ravno v časih prelomov mora skrbeti, da mena v časnem ohrani spoštovanje do veličastnega nadčasnega.

V tem je cerkev podobna naravi. Tudi narava neprestano izpričuje stalnost. Njeno sonce sije, pa naj bo vojna ali mir, setev in žetev si sledita po svojem lastnem zakonu. V vedno enakem zaporedju izpreminja barve. V vsem svojem snovanju ostaja zvesta zamisli, ki jo je božja stvariteljskost v njej uresničila. Zato učinkuje pomirjevalno tudi na najbolj vzburkano naravo in uči velike duhove ob prelomu dob, kaj je zrelo za pogin, kaj pa mora ostati.

Med stalne stvari, brez katerih človeško občestvo in kultura nista mogoča, spada neka mera svobode osebnosti. Katoliška cerkev zahteva to mero že ob sebi. Ni res, da bi bila svoboda osebnosti že liberalizem. To svobodo je zahtevala cerkev, še predno je bil liberalizem. Če hočete, tako je rekel Gospod bogatemu mladeniču. O svoji večni usodi odloča človek v svoji svobodi. Cerkev nam daga, da se noben človek ne pogubi brez lastne krivde. Dokler je pa odločitev za nebesa ali za peklo temeljna odločitev vsakega človeškega življenja in dokler ta odločitev zahteva svobodo vesti, tako dolgo katoliška cerkev in vse krščanstvo s svobodo stojita in padeta.

Med stalne vrednote spada dalje družina in roditeljsko pravo. Še predno je bila na zemlji kakršnakoli družba, kakršnakoli skupina, kakršnakoli država, je bila družina. To je prakolica, ki jo je Bog sam ustvaril kot celico vsega življenja. A zakon njenega življenja je zopet svoboda. V svobodi se srečata mož in žena, da skleneta zvezo za vse življenje. Izlišen zakon ni zakon, marveč nasilje. Življenje družine, porojeno iz svobode, potrebuje tudi svobodnega razvoja v svojem krogu. Kultura, ki te svobode ne bi spoštovala, bi zelo kmalu pogrešala idealnega polta. Noben narod ne more rasti, če se onemogočuje rasti najpotrebnejši celici. Vsako državo pa je treba hvaliti, ki si določi za svojo glavno nalogo, da neguje družino.

Tako bi mogli naštet še veliko področij, na katerih zahteva zakon stvarstva priznavanje in varstvo. Tu je treba predvsem ugotoviti tisto, kar imenujemo organsko. Cerkev ima poseben pogled na prvotne sile, od katerih so odvisne vse druge. Kdor prvotnih sil ne spoštuje, temu bodo

kmalu zmanjkale in posledice bodo strašne. Ko je boljšeziem uničil svobodo osebnosti in samostojnost družine, se je takoj začel razkroj, ki ga ni moglo ustaviti še tako velikopotezno državno gospodarstvo. Tako je povsodi v življenju. Če se n. pr. gospodarstvu ne pušča določena mera svobode, bodo polagoma usahnil gonilni viri. Izselila se bo vsa radost in vsako veselje do dela. Umetnik in pisatelj ne moreta ustvarjati, če nimata možnosti za svobodni razvoj svojih moči. Nastopiti morejo časi, ko je treba to svobodo zaradi nesramne zlorabe omejiti. Tudi se utegne zgoditi, da človeštvo globoko pade in sploh več ne zna ravnati s svobodo. To so kritični časi. Pa tudi za takih časov mora vedno znova prevladati težnja, da se s pomočjo notranje svobode znova obudi zmisel za red in ideale.

Katoliška cerkev je v vseh časih poznala problematiko, ki je zvezana s priznavanjem svobode. Kajti človek je že nagnjen k temu, da z božjim darom svobode služi sovraštvo vsega dobrega od početka. Njegova svoboda, ki je v zvezi z božjo močjo vir vsemu junastvu in svetlosti, postane potem vir anarhije. Zato je cerkev svobode tudi cerkev avtoritete. Cerkev ne zahteva močne oblasti samo na svojem lastnem področju, marveč tudi v krščanski državi. Vedno znova zahteva zvestobo do zakonov zaradi vesti. Vrh tega daje svoboda najboljša jamstva, ki si jih je sploh mogoče misliti.

Ker prihaja svoboda od Boga, jo more na koncu koncem omejiti le avtoriteta, ki je tudi od Boga. Zato cerkev uči, da se moramo pokoriti oblasti zaradi Boga. Uči, da imajo osnovni zakoni države svoj temelj v večnem božjem zakonu. S tem, da noče samo svobode človeka, marveč tudi brezpogovorno božje gospodarstvo, varuje svobodo, da ne zdrkne v anarhijo. Zato je vedno spadalo v zrelo državniško modrost, da se štiti cerkev, ki na tako vzvišen način utrjuje in posvečuje državo. Kjer so se moderne države od te modrosti oddaljile, so morale nositi za to posledice. Boj, ki so ga vodile proti cerkvi, se je vedno izprevergel v boj, ki je bil naperjen proti državi. Viharji proti oltarju so bili vedno predhodniki viharjev proti prestolu, sovraštvo proti cerkveni avtoriteti se je izpreverilo v sovraštvo proti državi in oblasti. Veliko obetajoče znamenje je, da komunisti novejših cerkvene zgodovine to notranjo zvezo med cerkvijo in državo uvidevajo in priznavajo. Naj bi teoretičnemu priznanju vsepovsod sledilo tudi praktično uresničenje, ki se bo ob časih liberalizma in marksizma posrečilo le odločnemu prizadevanju.

Po umoru sodnika Princea

Borba proti „čekištom“

Pariz, 28. februarja.

Smrt sodnika Princea je slejkoprej zagnjena v neodgonljivo tajnost, kar še bolj povečuje nervoznost občinstva, ki se po nobenih govorcih, katere očitno mečejo v svet prijatelji Staviškega, ne da prepričati, da Prince ni žrtev politične mafije. Občinstvo v svoji skrajni nervoznosti in nepotrpežljivosti je začelo že sumiti policijo oziroma oblasti, da namenoma otežujejo razkritje tega umora, kar pa je gotovo čisto neopravičeno. Tako n. pr. je občinstvo nepotrpežljivo, ker zdravniki še niso priobčili rezultata preiskave telesnih delov Princea.

Veliko se govori tudi o nekem avtomobilu, ki se je baje iz Pariza pripeljal v Dijon z zločinca, ki so Princea ubili, in se imenuje ime njegovega lastnika. Policija pa o stvari ve samo to, da je na dijonsko policijo prišel nek mladenič, ki je dejal, da je na dan umora videl nek avtomobil s pogostenima svetilkama blizu kraja umora v Combe-aux-Fées, katerega da je sedaj zapazil na trgu mesta. Agenti so šli z mladeničem na označeni trg, toda avtomobil, ki ga je bil označil mladi človek, se je ravno kar odpeljal. Vendar so mogli agenti izslediti, da nosi številko 7088 RC 4 in da je vpisan v departementu Pariz. Vprašan, zakaj ni že prej sporočil o tem avtomobilu, je dejal, da so mu tovariši svetlovali, naj se ne vplete v to nevarno zadevo, da se je pa sedaj premislil. Preiskava bo pokazala, ali je avtomobil 7088 RC 4 res avtomobil tiste odlične osebe, o kateri ves Pariz govori, da so se na njenem avtomobilu morilci odpeljali v Dijon, da spravijo s sveta Princea.

Silan naval desničarjev

Ves desničarski tisk nadaljuje s silovito kampanjo proti framaonskemu bloku, pa tudi proti vladni gosp. Doumergue, ki jo dolžijo, da ni zmogla, napraviti luči in reda, ki ga francoski narod kategorično zahteva. „Liberte“ je posebno ogorčena zaradi govorice, ki jo je razširili prijatelji Staviškega, češ da je Prince žrtev ljubavne afere. Hišnica hiše, v kateri stanuje družina Prince, izjavlja, da je ta govorica velika podlost. Prince je bil neomadeževan človek, katerega življenje je bilo vedno neoporečno. Živel je samo za ženo in svoja dva otroka. Njega so brez dvoma ubili — pravi hišnica — ker je preveč vedel. Značilno je tudi, da je hišnica na dan umora sprejela več tajnostnih telefonskih vprašanj. Posebno je nekdo najmanj šestkrat vprašal, da-li se je Prince vrnil. Posebno nekdo neprestano sprašuje, če je kdo Princevih doma in če se je sin ubitega Raymond že vrnil v Pariz. Mož pa nikoli ni hotel povedati svojega imena.

Desničarski listi trdijo, da so oni, ki so hoteli v krvi zadušiti nastop pariškega prebivalstva proti Daladierovi vladi, zmogni tudi takega umora, kakor se je zgodil v Dijonu. Še več, desničarji naravnost imenujejo bivše člane Daladierovega kabineta, ki da tvorijo člane radikalno-socialistične „Čeke“.

Proti „framaonski čeki“

Znani poslanec Ybarnegaray je začel javno politično kampanjo na shodu v tako zvanem gledališču poslancev, na katerem je obdolžil več članov in prijateljev bivše vlade, da so bili aktivno bdeleži goljufij Staviškega in da so tudi sklenili, naj bi se znani nastop bojevnikov 6. februarja v Parizu zadušil v krvi. Imenovan je Daladier in Frota kot glavna krivca zamisljenega atentata na pariško ljudstvo. Potem je dejal: „Dandaj so zaprli same neznatne osebe, ki so igrale le čisto postransko vlogo v skandalu Staviškega. Toda jaz vprašam: Zakaj kljub težkim dokazom in sumom še niso zaprli odvetnika Guibaut-Ribauda, ki je pripadal kabinetu bivšega ministra Bonnetta? Zakaj niso še zaprli bivšega podpredsednika zbornice Hessa, ki je bil glavni zastopnik Staviškega? Za-

kaj sta Bonnet in bivši justični minister Albert Dalimier, eden od glavnih krivcev, še vedno svobodna? Zakaj končno še niso zaprli Paul-Boncourja, brez kojega pomoči Staviški ne bi bil mogel izvršiti ogromne goljufije z ogrskimi boni?

Kje so dokumenti?

Tudi ministrski kabinet je valed tega postal nervozen. Doumergue in justični minister Cheron sta sklenila, da pospešita delo obeh parlamentarnih komisij, od katerih se ena bavi s političnimi osebami, ki bi bile mogle biti zapletene v skandal Staviškega, druga pa se bavi s krivici krvoprelitja 6. februarja. Javnost je namreč zelo nepotrpežljiva, ker ti dve komisiji dosedaj še nista začeli svojega dela, ampak sta imenovali samo predsedstvo. Desnica se hudo začenja v obe komisiji, ker sta imenovali za predsednika dva levičarska republikanca, od katerih je pa eden, predsednik komisije v zadevi Staviškega, Guernut, energično izjavil, da se sedaj ne smatra več za člana kakršnekoli stranke, ampak samo za nepristranskega sodnika. Na predlog znanega desničarskega poslanca Mandela je komisija tudi sklenila, da zahteva od vseh ministrstev brez izjeme, potem od policije, sodišča in vseh ostalih kompetentnih oblasti vse papirje, ki se tičejo te afere, fakt pa je, da tih papirjev v celoti zaenkrat še ni in da jih očitno ni lahko dobiti, ako najvažnejši sploh še eksistirajo. Zaenkrat je ugotovljeno, da so prejeli od Staviškega: poslanec Bonnaure 400.000 frankov, ravnatelj konjske igralnice Romagnino 8 milijonov frankov, neki Tribu 8 milijonov frankov, zavarovalnica „Confiance“ 1 milijon frankov, ravnatelj te zavarovalnice Gueben 100.000 frankov, bivši narodni poslanec Boille 8 milijonov frankov, bančnik Amar 8 milijonov frankov, ravnatelj lista „Volonte“ Dubarry 200.000 frankov, novinar Aymard 50.000 frankov in novinar Levy 300.000 frankov. Toda javnost govori, da so neke visoke osebe prejšnjih vlad dobile še veliko več, da pa dokumentov o tem ni. Dolžijo pa predvsem bivšega vladnega predsednika Chaumempsa, Paul-Boncourja, Dalimiera, Bonnetta in Hessa.

Političen položaj je resen

Afera Staviškega se torej razvija v opasnem smislu in listi desnice in leve so se začeli med seboj že vehementno napadati. Ako bo hotel Gaston Doumergue situacijo rešiti in ohraniti vlado nacionalne unije, bo moral uporabiti vse svoj prestiž in vso svojo energijo da se izogne novih nevarnih pretresljev, ki se jih mnogi bojijo, mnogi pa tudi želijo...

Izgredi v Parizu

Pariz, 27. febr. b. Noč je prišlo do krvavih izgrediv v delavskem okraju Boulevard Delle Ville. V neki dvorani tega okraja je priredila patriotska mladina zborovanje, ki pa so ga hoteli komunisti razbiti. Delavci so takoj napravili barikade ter pričeli streljati na policijo z revolverji. Policija je takoj odgovorila s streljanjem, pri čemer je bilo več redarjev hudo ranjenih, od demonstrantov pa je bil eden ubit, za število ranjenih pa se ne ve. Šele po polnoči je bil zopet mir, vendar pa so močni policijski oddelki bili v strogi pripravljenosti vse do jutraj.

★

Pariz, 27. febr. p. V zvezi s preiskavo korupcijskega skandala je bil danes nenadoma vpokojen višji državni pravdnik apelacijskega sodišča v Seini Pressard, ker se mu je dokazalo, da je namenoma zavlačeval sodno razpravo in tako dal gotovim elementom priliko, da so spravili s pota važne obtežilne dokumente.

† Škoj dr. Dominik Premuš

Zagreb, 27. febr. b. Davi ob 6.30 je umrl v svoji kuriji, Kaptol št. 1, pomožni škof zagrebskega nadškofa dr. Dominik Premuš. Dr. Premuš se je rodil l. 1861 v Prelogu. Gimnazijo je dovršil v Veliki Kanizi, bogoslovne vede pa v Budimpešti. Po končanih študijah je bil posvečen l. 1885 v duhovnika. L. 1889 je bil suplent za cerkveno zgodovino na zagrebski univerzi in prefekt plemiškega konvikta, razen tega pa tudi katehet gornjegrajske gimnazije. L. 1894 je postal tajnik zagrebskega nadškofa dr. Mihalo-viča, nato pa je bil imenovan za prebendarja. S prihodom nadškofa dr. Jurija Posilovića je bil imenovan l. 1905 za tajnika nadškofovskega stola in za zagrebskega kanonika. Od l. 1910 pa vse do l. 1913 je bil ravnatelj nadškofovskih poslov, leto pozneje l. 1914 je bil imenovan za generalnega vikarja, obenem pa je postal tudi predsednik hrvatske katoliške kazine. Še isto leto je bil izvoljen tudi za predsednika Hrvatske poljedelske banke. Dne 23. decembra leta

1914 je postal biogradski in smederevski škof in je bil skupaj s škofom Langom posvečen 18. aprila 1915. L. 1916 je postal veliki prošt zagrebskega Kaptola, vrans i prior ter gorski in zagorski arhidijakon. Kot generalni vikar je vodil posle nadškofije do svoje smrti. Izkazal pa se je tudi kot pesnik. Sodeloval je v »Vijen-cu« pod psevdonimom Ištakar Domina, feljtone pa je pisal tudi v »Obzorju«. Njegova smrt je napovedala davi zvonjenje, iz katerega so ljudje takoj sklepali, da je umrl visoki cerkveni dostojanstvenik. Pokojnik je bil izredno znana in popularna osebnost iz vrst zagrebskega klera. Bil je znan kot človek izredno dobrega srca, ki je obilno pomagal siromakom, pri osebnih zvezah pa je bil zelo ljubeznjiv. Bil je človek visokega intelekta in odličan patriot. Njegovo truplo so položili na mrtvaški oder v kapeli nadškofovskega dvora. K zadnjemu počitku ga položijo v četrtke dopoldne.

Proračunska debata v Narodni skupščini

Belgrad, 27. febr. m. Na današnji skupščinski seji je bilo sporočeno, da je odbor za proučevanje zakonskega osnutka o spremembah in dopolnitvah zakona o državljanstvu končal svoje delo in predložil plenumu narodne skupščine svoje poročilo. Nato se je takoj prešlo na dnevni red: na prelores proračunskega predloga.

Prvi je govoril dr. Tožjo Rajič, ki je izjavil, da glasuje za proračun. Za njim je govoril dr. Gruber obširno o kmečkem vprašanju ter nato predlagal, da se izda nov denar, ki bi izpolnil vse vrzeli v našem gospodarstvu. Izdaja tega novega denarja bi se lahko poverila Privilegirani agrarni banki ali specialnim emisijskim in hipoteknim zavodom. Kot kritje za ta denar bi služile kmečke hipoteke in menice, ki bi jih prevzel zavod, ki bi izdal denar, od kmečkih upnikov. Amortizacija za izplačilo kmečkih dolgov bi se morala razdeliti v dve skupini, in sicer po vrsti kreditov in njegovih investicij. Glasoval bo proti proračunu.

Mila Dimitrijević bo glasoval za proračun, Dragotin Perko proti proračunu. Omer Kajmaković za proračun. Josip Stazić je odgovoril Miloslavu Stojadinoviću glede predloga pooblastilnega zakona za vlado po zgledu Združenih držav. Glasoval bo proti proračunu.

Govor predsednika vlade

Nato je govoril predsednik vlade Uzunović ter izjavil: Včeraj je neki govornik glede bližajočih se velikonočnih praznikov stavil vprašanje, če misli vlada za velikonočne praznike osvoboditi nadaljnje kazni dr. Mačka in če namerava izpustiti iz internacije g. dr. Korošca. Ta poslanec je tudi izjavil,

Dimitrov, Popov, Tanev v Rusiji

Berlin, 7. febr. AA. DNB poroča: Kakor znano so bili bolgarski komunisti Dimitrov, Popov in Tanev pri procesu zaradi požiga palače nemškega državnega zbora oproščeni in jih je sodišče sklenilo izgnati iz Nemčije. Izgon se dandaj ni mogel izvršiti, ker jih bolgarska vlada ni priznala za bolgarske državljane in jih zato ni hotela sprejeti. Ker je zdaj sovjetska vlada ponovno priznala omenjenim Bolgarom državljanstvo Sovjetske Rusije, je s tem dana možnost za odgon Dimitrova, Popova in Taneva v Sovjetsko Rusijo. To se je že danes izvršilo. Bolgari so davi ob 7 z letalom zapustili Berlin in odpotovali proti Königsbergu ter bodo v Moskvi že danes popoldne.

Brodolomci „Celjuskina“

Moskva, 27. febr. c. Poveljnik ledolomilca »Celjuskina« se je zopet javil radiotelegrafskim putem. Topot tudi zelo točno javlja kraj, kje se nahaja. Dalje javlja, da imajo dovolj hrane za dva meseca, če pa bodo varčevali, bo hrane dovolj tudi za tri meseca. Javlja tudi podrobnosti, kako živi na ledu. Najprej so postavili dva šotora, v katere so namestili stebre, žene in otroke. Iz lesa, ki so ga rešili z ledolomilca, so zgradili dve leseni baraki, v katerih imajo sedaj vsi dovolj prostora. Poveljnik javlja, da so se že vsi privadili na življenje na ledu. Premoga in petroleja imajo dovolj. Dalje se opozarja, da je 5 km od njih velika ledena ravan, na kateri bi se prav lahko spuščala letala. Še enkrat opozarja, da imajo hrane dovolj za dva meseca. V sovjetskih uradnih krogih naglašajo, da jim bo poslana pomoč v najkrajšem času.

Novi poveljnik letalstva v Gorici

Rim, 27. febr. p. Danes je bil imenovan italijanski prestolonaslednik za divizijskega generala in poveljnika volturske divizije s sedežem v Neaplju. Nadalje je bil imenovan vojvoda d'Aosta za letalskega brigadnega generala ter je prevzel poveljstvo nad tretjo letalsko brigado, ki je stacionirana v Gorici. Vojvoda pistojški pa je postal poveljnik 11. pehotne brigade v Boznu.

Utrinki

CE GRETA GARBO POTREBUJE NOVE REKLAME

Iz Amerike prihaja vest, da se je Greta Garbo na skrinem poročila s filmskem ravnateljem Rubenom Mamoulinom. Njena mati o tej stvari doslej ni bila nič vedela, kajti ko so jo vprašali, je dejala: »Upam, da je vest resnična, čas je, da se moja hči omoži.«

Na splešno je navada, da hči svoji materi preje pore, če se namerava poročiti. Pri filmskih zvezdah je to očitno drugade in pri umetnici, ki zna s svojimi svojsti uganjati toliko reklame, že celo. Treba si je znati dati ridez odličnosti, melanholije, globoke otočnosti, puščavništva, da pride v filmskem svetu do veljave. In če jame zanimanje v javnosti pojemati, potem je treba spraviti v svet govorico o tajni poroki.

TIBETANSKI PREDLOG

Edini tednik, ki izhaja v Tibetu, objavlja predlog, kako zmagati gospodarsko krizo. Ni norega ne poze, marveč ponavlja, kar se je že tisočkrat ugotovilo: vsa gospodarska revščina izvira iz iznadaljivosti. Človek je bil preje srečen. Šele odkar je prodril v kulturo stroj in premikanje stvari na kolesih, se je položaj poslabšal. Tam, kjer je bilo prej dela za tisoče ljudi, ga je danes samo za dva. List torej brez vseh nadatnih pomislekov predlaga, naj se vsa kolesa in stroji enostavno razbijejo.

Nov ruski balon za polet v vsemirje

Leningrad, 27. febr. p. Dela pri avtomatičnem stratosfernem balonu izredno hitro napredujejo in najbrž bodo že marca končana, tako da je pričakovati novega ruskega stratosfernega poleta v marcu. Novi stratosferni balon pa ne bo imel nobene posadke, ampak samo instrumente, ki bodo avtomatično registrirali vse potrebne ugotovitve. Posebna pozornost je posvečena fotografskim aparatom, ki bodo avtomatično fotografirali zemljo. Računajo, da bo novi stratosferni balon dosegel višino 40 tisoč metrov.

V par vrsticah

V bližini japonskega mesta Jokusuka je treščilo na tla veliko japonsko vojaško bombno letalo. Posadka treh mož je mrtva.

V bližini mesta Kottbusa v Nemčiji so danes delavci našli pri kopanju zemlje več zlatih okraskov in prstanov. Skupna teža najdenega zlata znaša skoro 1 kg. Sodijo, da je zlato švedskega izvora in da je ležalo v zemlji okoli 1600 let.

Osebnosti

Belgrad, 27. februarja. m. Upokojen je Ludovik Jelesnik, davčni inspektor 6. pol. skupine pri davčni upravi v Krašnji. — Z udoloslavsko krono 5. reda je odlikovan Ivan Srebrnič, računski inspektor gozdnega ravnateljstva v Ljubljani. — Za veterinarskega svetnika na obmojni veterinarski postaji v Kotorbi je postavljen 5. pol. skup. Fran Baš, doslej v Beli crkvi. — Z udoloslavo prometnega ministra je premeščen ing. Franc Slana, pristav 8. pol. skup., iz kurilnice v strojni oddelku subotškega železniškega ravnateljstva.

G. ban dr. Marušić je nastopil tritedenski dopust. Za časa odsotnosti ga bo zastopal g. pomočnik bana dr. Pirkmajer.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Krajnje vreme z dežjem, kasneje mogoče vpad mrzlejših severnih vetrov in sneg.

SLAVA

Mala Norvežanka Sonja Henie ima svetovno mojstvo v drsanju. Kakor poročajo, se je bila pred nekaj tedni pripravljala, da se umakne iz sijaja, ki jo obdaja, odkar je nesporna kraljica vseh drsalč; zdaj pa, ko stoji čisto sama na vrhuncu sportne slave, so se ji zbudili pomisleki. Mala Sonja Henie, ki je rezala v led svoje krasne kroge pred angleškim kraljem Jurjem, pred pravkar umrlim belgijskim kraljem Albertom, ki je imela zadnjič za partnerja v Milanu pismonteškega princa, se hoče zdaj znova docela posvetiti svoji umetnosti in slavi.

In zares: s svojimi drzajetimi leti ima še čas, da se umakne v tiho, ki obdaja matrone. Ni ji še treba misliti na dneve, ko neizprosno nastopita tišina in samotna in z dobrohotno rok potegneta neprestopne meje. Njena umetnost, ki je nedoumna najljubšeja izmed vseh sportov na svetu, jo mora imeti še par let zase. Puslita ji torej njeno veselje! Taki slavi so sodobniki tembolj hvaležni, ker je potomeci ne cenijo.

Razbojnik na cesti v Mačkovcu

Novomeško sodišče sodi Žuro Jožela zaradi ropa

Novo mesto, 27. februarja.

Danes sediša na zatožni klopi pred velikim senatom žura Josip, ključavničarski pomočnik iz Zagrada 7 ter Becele Franc, posestnikov sin iz Zagrada 5, p. St. Peter pri Novem mestu.

Obtožnica jima očita:

Žura Josip je ponoči 12. novembra 1933 v trdi temi na cesti v Mačkovcu pri St. Petru pri Novem mestu odvzel Živkoviču Pavlu s silo s tem, da ga je zagrabil za vrat, podrl na tla in pretepal po glavi, denarnico s 1700 Din gotovine.

Becele Franc je 12. novembra 1933 v St. Petru pri Novem mestu vedel, da pripravlja žura Josip zločinstvo razbojništva, pa v času, ko je bilo še mogoče odvrti to dejanje, tega ni naznanil pristojnemu orožniškemu oblastvu. Vrh tega je dne 24. novembra 1933 na okrožnem sodišču v Novem mestu v ti kazenski stvari zoper žura Josipa lažno pričal.

Kako je Žura oropal krošnjarja

Obdolženi žura Josip je očitano mu razbojništvo spetkeška trdovratno tajil in dejanje priznal šele 27. novembra. Priča Živkovič Pavel, 33letni krošnjar iz Dragoševce, je izpovedal, da se je vračal zvečer 12. novembra s sejma v Bučki proti St. Petru. Preden je došel na Otočec, je srečal tri fante. Na Otočcu je stopil v gostilno Ljubi Antona, kamor so za njim dospeli s svojimi kolesi tudi obdolženi žura Josip, Becele Franc in Bučar Anton. Živkovič Pavel je prinesel s seboj kovčeg in v njem tri ostanke blaga, kar vse je v gostilni prodal za 420 Din Becele Francu, ki si je denar izposodil od gostilničarja. Živkovič Pavel je spravil denar v svojo manjšo denarnico, katero je imel v zadnjem hlačnem žepu, kar so vsi trije dobro videli. Potem je plačal par pol litrov vina, katerega so skupno popili in je zaplekel plačal Živkovič iz te denarnice, v katero je vložil tudi tri bankovce po 100 Din, imel pa je v notranjem žepu svoje tovelnake še posebno listnico in 1400 Din gotovine v samih bankovcih po 100 Din. Te listnice pa ni nikomur pokazal in torej ni nobeden mogel vedeti za njo.

Ko je Živkovič Pavel zapustil gostilno in se napotil po cesti v smeri proti St. Petru, se je obdolženi žura Josip odpeljal s kolesom mimo njega naprej. Becele Franc pa je nesel svoj kovčeg z blagom in šel v družbi z Bučarjem Antonom zadaj za Živkovičem. Na klancu pred St. Petrom pa se je obdolženi žura Josip naenkrat pripeljal zopet nazaj ter je Becele Francu podrl na tla, tako da si je ta raztrgal hlače. Obdolženec se je peljal kar naprej, čez nekaj časa pa pridrvel zopet nazaj za Živkovičem, rekoč, da je tudi njega nekdo podrl na tla in da se je na roki nekoliko potolkel. Nato je povabil Živkoviča Pavla na svoje kolo in ga nekaj časa peljal do Šegulove gostilne v St. Petru in tam zahteval od njega, da mora dati za liter vina. Živkovič Pavel je po preteku kakke pol ure odšel. Zunaj na cesti je našel osemetnega Kola Jakoba, ki je bil bos in se mu je zato smilil, ker je rekel, da nima kje spat, radi česar ga je Živkovič povabil s seboj v Novo mesto, rekoč, da bo spal pri njem. Res sta šla nato oba po cesti proti Novemu mestu, precej hitro, ker se je Živkovič bal za svoj denar.

Komaj pa sta prišla v Mačkovcu na ovinek pod tamkajšnjo cerkvijo, se je naenkrat pojavil pred Živkovičem žura Josip, katerega je Živkovič še pozdravil z »dobro večer«. Obdolženec pa je takoj zagrabil Živkoviča za vrat in ga vrget v mejo ter ga začel s pestjo pretepati po glavi in po obrazu, istočasno pa je zahteval od njega njegovo manjšo denarnico. Živkovič ga je prosil, naj mu pusti vsaj življenje in da mu je v tem primeru pripravljen izročiti vse, kar ima pri sebi. Ko je tako ležal na tleh, mu je obdolženec s silo odpel in nekoliko raztrgal suknjčje ter segel z roko v njegov notranji žep tovelnake, iz katerega je izvlekel usnjato denarnico z vsebino 1700 Din gotovine. Živkovič Pavel je namreč med potjo od Šegulove gostilne izvil iz manjše denarnice tri bankovce po 100 Din, katere je dobil od Becele Francu za prodani kovčeg z blagom vred ter 300 Din priročil v usnjato listnico, v kateri je že imel od prej 1400 Din gotovine.

Obdolženec je takoj po napadu odšel po stari cesti proti St. Petru. Kol Jakob je takoj zbežal in se jokal, ker je Živkovič Pavel klical na pomoč. Ko je Živkovič Pavel po napadu zbežal proti Novemu mestu in še vedno klical na pomoč, sta se mu pripeljala nasproti kolesarja Junc Alojzij in Jevnikar Ivan, katerima je Živkovič povedal, da je bil napaden od razbojnikov, ona dva pa sta mu rekla, naj gre z njima nazaj, da bodo razbojnika morda še dobili. Vendar pa je bil Živkovič toliko prestrašen, da si ni upal več nazaj in je zato krenil proti Novemu mestu do Kosove gostilne v Ločni, odkoder se je potem z Juncem Alojzijem vrnil na mesto napada, da bi poiskal svoj drobiž kakih 70 Din, ki mu je med razbojniškim napadom izpadel iz njegovega sprednjega hlačnega žepa. De-

narja pa tam ni mogel najti. Zato se je vrnil do Berusove gostilne, kjer je našel Junc Antona in Jevnikarja Ivana. Ko se je pripeljal po cesti še šentpetrski kaplan Starc, so se odpeljali vsi štirje v Šegulovo gostilno v St. Peter. Tam ni bilo nobenih gostov več. Zato je Živkovič začel poizvedovati pri gostilničarju, kdo je bil tisti fant, ki ga je prej privedel v njegovo gostilno in ki ga je moral napasti in mu odvzeti denar. Gostilničar Šegula mu je zatrjeval, da je bil to žura Josip, ki pa se po njegovem mnenju ni prav nič odstranil iz njegove krčme, gostilničarjev hlapec Zupančič Franc pa je vedel povedati, da je bil žura Josip prav gotovo odsoten kakke pol ure.

Živkovič Pavel je končno še izpovedal, da je bila ob času razbojniškega napada sicer tema, da pa je on razbojnika dobro spoznal po glasu in po njegovih hlačah pumparicah in po njegovih škornjih in po klobuku in tudi po postavi, tako da ga je lahko že orožnikom točno popisal in jim pokazal tudi prostor, na katerem je bil napaden. Obdolženi žura Josip ga je takrat po obrazu in po glavi stolkel, da je imel vso glavo oteklo in levo oko krvavo podpluto, velike bolečine pa je čutil še 27. novembra, ko je bil zaslišan za pričo.

Po podatkih preiskave je dokazano, da se je obdolženi žura Josip po napadu vrnil nazaj pred Šegulovo gostilno, kjer pa je ostal sedeč pri neki mizi pod balkonom in je tam začel spretno fingirati želočno slabost. Med tem je imel seveda dovolj prilike, da je pobral iz denarnice vso ugrabljeno gotovino, denarnico pa je kmalu potem ali drugi dan izročil svojemu najboljšemu prijatelju-sobodolženemu Becele Francu, o katerem je bil prepričan, da ga ne bo izdal.

Obdolženi žura Josip je 27. novembra razbojništvo na škodo Živkoviča Pavla priznal in dejanje točno tako popisal, kakor je izpovedal priča Živkovič Pavel. Glede denarja pa se je začel zagovarjati s tem, da so bili v denarnici le neki brezpomembni papirji in da v njej ni bilo nobenega denarja. Sploh je natvezal, da v denarnico niti ni pogledal in da jo je izročil Becele Francu s pozivom, naj on pogleda, koliko denarja je v denarnici.

Ko je bil 24. novembra zaslišan Becele Franc kot priča, ni hotel o vsem tem, kar je vedel, preiskovalnemu sodniku ničesar izdati in je v glavnem zamolčal prvič to, da mu je žura Josip povedal, da bo Živkoviča oropal, drugič pa je zamolčal tudi najvažnejše, da mu je žura Josip po razbojniškem napadu izročil oplenjeno denarnico, rekoč, naj pogleda, kaj je notri.

Ko je bil Becele Franc 30. novembra pritegnjen v preiskavo in zaslišan kot obdolženec, je spetkeška vztrajal na svoji izpovedbi z dne 24. novembra, trdeč, da ničesar ni zamolčal in da je izpovedal vse po resnici. Šele po sooočenju z žuro Josipom je priznal, da je res sprejel od njega oropano denarnico s pozivom, naj ji spravi, kar je on tudi storil, vendar pa v njej ni bilo nobenega denarja, denarnico pa je po aretaciji žure s papirji vred vrget v starograbski potok pod domačo hišo.

Sodba

Jožef žura je bil obsojen na 2 leti robije in na 2 leti izgube častnih pravic. Njegov tovariš Franc Becele pa na 5 mesecev strogega zaporja in 1 leto izgube častnih pravic. Velikemu senatu je predsedoval gosp. Kuder, sodniki so bili gg. Kacjan, Meršol, Beljan in Tratnik.

★

Kranj

Vseposvoda je sneg grmel s streh na ljudi. V posebnem dopisu smo včeraj poročali, kako je v Kranju na vseh krajih držal s streh poledeneli sneg, plašil ljudi, pa tudi hudo poškodoval posestnika Cirila Finžgarja z Bistrice. Sneg pa je poškodoval tudi trgovca z lesenim blagom Bajdo, ki se je mudil pred hišo, tako da so nezvestega odnesli v hišo. Pred hotelom »Jelenom« se je vsul sneg na nekega voznika ko je sedel na vozu. Napolnil mu je ves voz, voznika pa je udaril na glavo in po rami. Vajeti so se utrčale, konj se je splašil in zdvijal po cesti, vendar se je vozniku posrečilo, da ga je kmalu ukrotil. Na Glavnem trgu je zdrčal sneg z Mayrijeve hiše in podrl stojnico peka Tepine iz Strazišča.

S čigave strehe je padel sneg. K našemu včerajšnjemu poročilu, kako je sneženi plaz podslul Cirila Finžgarja in ga resno poškodoval, moramo pripomniti, da plaz ni padel z Andračeve hiše, kot je v poročilu navedeno, marveč z nasproti se nahajajoče hiše ge. Mastenove.

Licitacija gramoza. V pisarni okrajnega cestnega odbora v Kranju bo prihodnji ponedeljek 5. marca ob 9 licitacija gramoza za naslednje ceste: Kranj-Jezersko, Labore-Mavčiče-Medvode, Kranj mesto-železniška postaja in Kranj-Besnica. Podrobni pogoji so na vpogled v pisarni.

Celjske občinske zadeve

Celje, 24. febr.

V petek zvečer je bila zopet redna seja občinskega sveta mestne občine celjske.

Prvi je bil na dnevnem redu referat finančnega odseka. Združenje trgovcev za mesto Celje je poslalo mestnemu načelnstvu vlogo, v kateri se bavi z združitvijo obeh občin, ker po sedanjem stanju vladajo posebno glede trgovcev nekatere čudne razmere. Tako morajo biti v gotovih časih nekatere trgovine na Mariborski cesti, zaprte, medtem ko so druge, ki so na nasprotni strani odprte. Občinski svet je to vlogo odložil za toliko časa, da bo sprejel zakon o samopravnih občinah. — Mestna kontrola v Ljubljani je vrnila računsko zaključke za l. 1931. in 1932. s pristavkom, naj se gospodari točno po proračunu. — Mestnim osnovnim šolam se bo računski električni tok po 1.50 Din od KW ure. Rešijo se razne prošnje in pritožbe. — Mestna občina bi morala plačati za gradnjo novih skladišč za municijo 150.000 Din; ker ima pa dobiti občina od drž. zaklada okrog 90.000 Din, je bilo sklenjeno, da plača občina samo razliko. — Iz bednostnega sklada dobi celjska mestna občina 60.000 Din in se bodo iz tega denarja izvršila sledeča javna dela: ob Savinji proti Liscem popravilo ceste, dalje v mestnem parku, uredi se cestna zveza med Ljubljansko cesto in Vodnikovo ulico; napravi se tudi dovozna cesta od Zimnjakovega marofa do mestnega pokopališča. Denar iz bednostnega sklada se ima porabiti izključno za mezde, zato bo prispevala tudi občina gotov del za nabavo potrebnega materiala.

Obračun zaslišan broda čez Savinjo izkazuje 32.027 Din dohodkov in 27.900 izdatkov. — Na dnevi red je prišlo zopet vprašanje regulacije Savinje in pritokov. Železniška uprava je predložila proračun, ki se nanaša na spremembe pri železnici. Ta proračun znaša 1.196.400 Din, skupni proračun pa 54.966.419 Din in je za okrog 10 milijonov višji od prvotnega. Regulacija je namenovana od Tremerja do levškega mostu. Da se to vprašanje končno javno reši, naj banska uprava skliče v Celje komisijo iz zastopnikov prizadetih občin in žel. uprave. Naerti v Belgradu bodo v nekaj dneh potrjeni. Z regulacijo naj se prične v Tremarjih. — Račun žel. uprave za prehode čez žel. most ob priliki poplave znaša 1641 Din, banska uprava pa zahteva od mestne občine za hodnik pri zaslišanem mostu 14.000 Din. Obračun o popravilu brvi čez Savinjo znaša 53.000 Din. — V slučaju, da bi ne bilo drugega dela za zaposlitev brezposelnih, naj se začne z regulacijo Ložnice. Zanimivo so bile številke o brezposelnih na teritoriju mestne občine v preteklem letu. Dokler ni bilo nobenega dela, je bilo 90 brezposelnih, ko so bila pa razpisana dela, se jih je oglasilo le 16.

Pri poročilu gospodarskega odseka so bili sprejeti sklepi: Jos. Kirbišu se dovoli do preklica dnevna uporaba 25 m² vode za tovarno kvasa s 3 mesečno odpovedjo. Ugodno je bila tudi rešena prošnja vodovodne zadruge v Zavodni za priključitev njenega omrežja na mestno. — Na Sp. Lanovžu se podaljša vodovod, ker so pripravljene nekatere trdnice prispevati k stroškom 20.000 Din. Tovarnarju Kirbišu, lesnemu industrijalcu Kukovcu in najemniku kina Union se pri-

Drzen vlom pri Kranju

Kranj, 27. februarja.

Vloma sredi Kranja že dolgo ne pomnimo. Danes ponoči pa sta si dva vlomilca izbrala Rusovo trgovino. Z vitrihom ali pravim ključem sta odprla večna vrata Savnikove hiše, v kateri je Rusova trgovina. Nato sta se lotila vrat, odrgala močen železen drog in odprla prva vrata z vitrihom. Drugih notranjih železnih vrat, ki se zaklepajo na bolj kompliciran način, pa nista mogla odpreti, zato sta obupala in Rusovo trgovino pustila. Pač pa sta vzela seboj železni drog.

Srečo sta poskušala v sosednji hiši g. Fr. Majdiča, kjer ima delikatesno trgovino g. Terčon Albin. Tu sta zopet odprla večna vrata. Sklepa se z ozirom na njuno hitro ravnanje, da sta najbrže za Puščavnikova vrata imela pravi ključ, čeprav sta v vratih pustila vitrih. Vrata sta za seboj zaklenila. Nato sta se lotila vrat, ki vodijo v lokal. Ta vrata sta odprla s pomočjo železnega droga, ključavnico odrgala, kar je povzročilo precej ropota, in prišla v notranjost lokala. Jedla sta salame in piškote, vse to zalivala z likerji in z malaga vinom. Vmes sta pa iskala denar. V blaginji sta našla okrog 1000 Din denarja, drugi denar je g. Terčon opoldne odnesel na pošto. Druga sta tudi mali leseni hranilnici Terčonovega sinčka Jožeta in oropala deku vse prihranke okrog 300 Din. Pretaknila sta nadalje vse kuverte, vse police, škatle in predale. Seboj sta odnesla nekaj salame, rib, cigaret in drugih malenkosti, tako da trpi g. Terčon skupno okrog 1500 Din škode. Zavarovan pa je g. Terčon samo za blago. Vlom je bil izvršen od pol treh do treh zjutraj.

merno zniža tarifa za električni tok v zvezi z veliko uporabo. — Pred peronom na celjskem kolodvoru bo skrbela za zadostno razsvetljavo do preklica mestna občina. — Na Sp. Hudinji prosijo osem posestnikov za podaljšanje električnega voda od trgovine Zidanšek; ker so pripravljeni prispevati k stroškom, se prošnji ugodi.

Pri poročilu obrtnega odseka se je občinski svet izrekel za lokalno potrebo na prošnji Lapornik Marije, ki je prevzela v najem restavracijo Narodni dom. Pri tej priliki je bilo tudi podano poročilo tržnega nadzorstva za preteklo leto. Za prišleče se v bodoče ne bo več pobirala pristojbina po starosti, temveč po teži.

Mestna občina je prevzela pokroviteljstvo za prirediteljsko društvo CPD, ki obhaja letos 40 letnico svojega obstoja. — Ker ni na razpolago proračunskih možnosti, so bile odklonjene prošnje Društva sv. Cirila in Metoda, Zveze kulturnih društev v Mariboru in odbora sokolske župe v Zagrebu.

Nato je g. Posavec na kratko poročal o položaju mestnega avtobusa. Aytobus podjetje je prišlo zaradi vedno večjih datatev in manjšega prometa v zelo težaven položaj. Samo v lanskem letu je plačal avtobus 328 tisoč 138 Din davka, medtem ko dohodki rapidno padajo. Po novem bi pa morali plačati še okrog 80.000 Din. Kako so padli dohodki v zadnjih letih, je razvidno iz sledečih števil: 1930 je bilo 2.596.000 Din dohodkov, 1931. leta 1.947.000 Din, 1932. leta 1.281.000 Din, in 1933. leta le še 1.212.000 Din. O usodi avtobusnega podjetja se bo razpravljalo na prihodnji izredni ali redni seji, ker je treba čakati na rešitev banske uprave.

Aretacije v Baru

Belgrajski »Politika« poroča:

V Baru so bili aretirani predsednik občine Djuro Šoi, sodnik okrožnega sodišča Radovan Djurovič in odvetnik Vidak Radonjič. Dalje so še zaprli občinskega pisarja Dušana Orlandića, okr. načelnika v pokolu, in kmeta P. Pavčevića. Aretacije občinskih funkcionarjev so v zvezi z nepravilnostmi pri upravljanju občinskega denarja. Sodnik Djurovič in odvetnik Radonjič sta pa zaprta zaradi suma, češ, da sta v zvezi s požigom hiše okrožnega sodišča, ko je zgorel večji del arhiva. Pričakujejo pa, da bodo zaprli še nekaj uglednih ljudi.

„Na tleh velike madjarske države“

(Nadahjevanje)

Najbolj naravna pot napraviti nemadjarske narodnosti tudi po volivni reformi neškodljive, bi bila ta: madjarskim okrajem in večjim mestom (kjer prevladujejo Madjari toliko časa, dokler gredo z njimi Nemci in Judje) dati več mandatov, kakor pa jim gre. Toda to bi bilo nevarno, ker bi okrepilo socialdemokrate. Zato bi nepravilna razdelitev mandatov bila dvorezen meč. Zaradi tega so začeli tuhtati drug bolj hinavski načrt, ki ga odobravaljo celo nekateri od »radikalne neodvisne stranke«. Splošna volivna pravica — tako so razlagali — je obljuba, na katero je vlada uradno vezana. Toda ta volivna pravica mora seveda biti v skladu z »madjarsko državno idejo« (a magyar állam eszme), to se pravi, da mora v vsaki dobro urejeni državi pogoj volivne pravice biti znanje državne jezika. Z drugimi besedami se so ti plemeniti radikali izrekli za veliko nabelo splošne volivne pravice, obenem so pa hoteli od te volivne pravice izključiti 40.9% prebivalstva, ki madjarskega jezika sploh ne zna. K sreči lahko z gotovostjo rečemo, da bi vladar za tak zakonski predlog nikdar ne dal svojega soglasja.

Druga skupina šovinistov govori, da je treba vse kandidate za parlament strogo preiskati ali »o patriotičnega mišljenja«. To bi bilo sredstvo, da bi lahko najposobnejše kandidate madjarskih narodov izključili. Moramo pa dvomiti, ali bi tak načrt trajno bil uspešen.

Gospod Issekutz, znani član nove vladne stranke, je izrazil le to, kar vladajoči madjarski razred misli, ko je 11. julija 1910 v parlamentu rekel: »Če mi Madjari damo suverenost iz svojih rok, je ne moremo več dobiti. Noben resen mož v tej državi ne sme biti pristajal splošne, enake in tajne volivne pravice.« Ta govor, za katerega je žel burno ploskanje v zbornici, je le malo boljši, kakor pa to, kar navadno slišimo iz madjarskih ust: »Mi hočemo biti gospodje v svoji hiši.« To se pravi: Eno polovica prebivalcev so gospodje, druga pa hlapci. To je edina teorija, na kateri more sloneti madjarska nacionalna država.

Dne 11. novembra 1908 je grof Julij Andrássy predložil skupščini predlog volivne reforme, ki pa je bil zapletena in obenem bolj nazadnjaška, kakor katerikoli ukrep prejšnje vlade. S pluralno volivno pravico in javnim glasovanjem je postal Andrássyjev predlog splošne volivne pravice gola norčija, ki ima le ta namen, na Ogrskem ohraniti samovlado madjarskega plemena ter politično suženjstvo delovnih stanov. V uvodu k tej zakonski predlogi pravi grof Julij Andrássy dobesedno tako: »Tajna volitev je povsod v nasprotju z naziranjem, z navadami in z moralnim čuvstvom družbe. Tajne volitve slabe pravo moralno nabelo, da je vestna dolžnost vsakogar imeti dovolj poguma svoje mnenje javno izraziti.« — Slovesno pozabljač o grozno korupcijo, ki se je na Ogrskem razpasla zaradi javnega glasovanja, grof Andrássy z visokega moralnega stolpa prezirajoče gleda dolni na nizko stanje, na katero je zahodno-evropska politika padla zaradi tajnega glasovanja. Grof Andrássy pravi nadalje: »V praksi tajno glasovanje ščiti le svobodo ljudi brez časti, takih, ki mislijo, da jim dane besede ni treba držati.« V tem stavku

grof Andrássy molče priznava, da drugi od podrejenih volivcev zahtevajo obljub, ter je pri tem v nasprotju s svojim lastnim sklicevanjem na moralnost. — Ta načrt ni nikogar zadovoljil.

Nato Seton Watson popisuje, kako je Andrássyjeva vlada padla ter je v januarju 1910 prevzel vlado grof Khuen-Hedervary, zloglasen po svojem vladanju kot hrvatski ban. Vendar so izpočetka upali vanj. Toda kmalu je prišel v njegovo vlado do vse veljave grof Stefan Tisza. Pri volitvah l. 1910 je grof Khuen-Hedervary, ki prej ni imel nobene stranke v parlamentu, prišel v parlament z ogromno večino. Malo številce nemadjarskih poslancev je padlo od 26 na 8. Seton Watson zaključuje to poglavje s temi besedami: »Preteklo bo še nekaj let, predno bo izpeljana volivna reforma in z njo osvoboditev narodov iz njihove sedanje politične suženosti. Da pa se to oboje prej ali slej mora zgoditi, tega ne bo nihče zanikal, kdor veruje v zgodovinski razvoj.«

OGRSKA VOLIVNA PRAKSA

V drugem poglavju je omenjena knjige je Scotus Viator priobčil razpravo z naslovom »Ogrska volivna praksa«. V razpravi je tole povedano:

»Inozemstvo si izide, važnost in posledice ogrskih parlamentarnih volitev na podlagi oficijozno pobarvanih poročil, brez kritike branih, čisto napadno predstavlja. Te volitve je mogoče kolikor toliko pravilno oceniti in jih razumeti le, če skusamo spoznati odredbe in volivne zakone ter tudi način, kako se ti v resnici izvajajo, sicer sine ira et studio, brez ozira na kako strankarsko stališče.« Nato razpravlja o ogrski volivni zakonodaji ter nadaljuje:

»Da so bile volitve leta 1902, katere je vodil Koloman Széll, kolikor toliko »čiste in svobodne«, zato se moramo manj zahvaliti določilom omenjenega zakona kakor korektnemu mišljenju tega ministrskega predsednika, kateri je nastopal z devizo: »Pravica, zakon, pravičnost.« ... Toda po odpuštu koalicijskega ministristva od grofa Khuen-Hedervarja razpisane volitve (leta 1910) so nudile naravnost grozno sliko pod sedanjim volivnim sistemom mogoče volivne korupcije. Po zakonu je dovoljeno na kandidatove stroške pogostiti 2000 do 3000 volivcev, ki jih pripeljejo v kraj voliča. Pod to krinko so se uganjala najrazličnejša podkupovanja. Dokazano je, da je bilo v marsikakem volivnem okraju izdanih 200.000 do 300.000 kron za volitve. Opozicija je izračunala, da je ministristvo izdalo 25 do 30 milijonov kron, da bi doseglo večino. Te trditve nova »stranka dela« nikjer ni ovrгла.

Kajpada se te številke zahodnemu Evropecu zde neverjetne. Ampak Ogrska je pač na polju narodnostnega zatiranja in politične nemoralnosti dežela neomejenih možnosti.

V večini podeželskih volivnih okrajev je pri teh volitvah — kakor tudi pri vseh prejšnjih — bila odločilna posest in uporaba vladne moči in s tem vpliva, ali boje ustrahujočega delovanja komitatskih uradnikov. Najbolj kričečo sliko tega uradnega popravljanja volivne sreče nam nudi izrek velikega načelnika v okraju, kjer je kandidiral prejšnji slovaški poslanec Milan Hodža: »In najsi bo za Vas 90% volivcev, pa vendar le ne boste izvoljeni!«

(Konec.)

Liubljanske vesti:

Železničarji si pripravljajo letovišče

Ljubljana, 27. februarja.

V lepi gozdni samoti, v kraljestvu Martuljka in Špika tik ob Savi, si pripravljajo naši železničarji krasno letovišče, kjer bodo mogli s svojimi družinami v bodoče v miru preživeti dopust in si nabrati novih moči za svoje naporno delo.

Nabavljajna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani je namreč jeseni kupila od nekakega kmetja pod Martuljkom krasno, deloma z gozdom obraščeno zemljišče v obsegu 51.000 m² za 91.000 Din. Na tem zemljišču nameravajo zgraditi letovišče za železničarje. Zemljišče je za to namene prav vzorno. Je v popolni samoti, pod njim teče Sava, solnce sije nanj ves dan in z njega se nudi krasen razgled na Martuljk. Tu namerava Nabavljajna zadruga postaviti dvojce večjih poslopij, eno za upravne namene letovišča, drugo pa za skupno menzo. Nekoliko ločen od vsega letovišča

bo otroški dom z igriščem. Po zemljišču pa bodo med drevjem zrastle »Weekend« hišice, ki si jih bodo postavili zainteresirani samci. Takih hišic bo okoli 50. — Dalje namerava Nabavljajna zadruga zgraditi kopališče ali ob Savi, ki jo bo seveda zavarovala tudi s primerno škarpo, ali pa v bližini slapa, ki je tik tega zemljišča. Uredile se bodo tudi ceste in dohod do letovišča. Po možnosti bo imela vsaka hišica elektriko in v vsako hišo bo napeljana iz slapa voda, ki je pitna. Od železniške postaje Gozd je letovišče oddaljeno 10 minut. Železničarji si bodo torej res lepo uredili svoje letovišče. In kar je glavno, pripravili si ga bodo z lastnimi sredstvi, ki so si jih pridobili z resnim umevanjem zadržne ideje.

Letovišče prično graditi že letos na pomlad. Za posamezne hišice se je prijavilo že precej zainteresentov.

Odpri roke, odpri srce...

Dobrodolna prireditel za reveže in brezposelne.

Naši umetniki so pravilno razumeli namen dobrotelne prireditve, ki bo dne 10. marca v vseh prostorih hotela Uniona. S svojim sodelovanjem bodo resnično pripomogli mestni občini, da podpre reveže in jim otira solze. Koncertni del prireditve bo zadovoljil vsakega, tudi največjega izbirneža, imena sodelujočih nam dajejo popolno garancijo. Zabavni del nas bo s svojimi šaljivimi nastopi, baletom, harmoniko, kupleti, petjem itd. gotovo presenetil. Kot prvi nastopi neimenovani kupletist. Priznana plesalka Katja Delakova nastopi s svojim baletnim zborom in seveda tudi sama, odlični Slovenski vokalni kvintet nam zapoje nekaj šaljivih pesmi. Tudi harmonika, naš narodni instrument, bo častno zastopana. G. Stanko Gustl, ne potrebuje nobenega priporočila. Saj ga vsi poznamo. Poznamo pa tudi G. Daneša, našega popularnega komika. To bodo salve smeha. Našo mladino bo pa gotovo navdušil G. Premelj, ki nam bo zapel šlagerje, seveda s slovenskim besedilom. V predzadnji točki nastopi G. Peček Bojan s svojo partnerico gđ. Smrkoljevo. Priprani smo, da ne bo nikogar, ki bi hotel zamuditi to točko. Zabavni del bo zaključil naš večni mladenci G. Danilo. Gotovo bo naša javnost z veliko udeležbo pokazala, da hoče tudi ona pomagati bednim in brezposelnim.

Kino Kodeljevo. Telef. 31-62. Danes ob 20. svetopisemski film **KRALJICA SUŽNJEV**. Prikazuje zatiranje Judov v egiptovski sužnosti, izhod iz Egipta in prehod skozi Rdeče morje. Cene znižane.

Železniške hiše rastejo. Naši bralci so že poučeni o tem, da se bo naselbina železničarskih stanovanjskih hiš za Stadionom letos zopet povečala. Ta naselbina je bila zgrajena iz fonda, ki sta ga železnica in finančno ministrstvo podedovali iz premoženja nekdanje gospodarske poslovalnice železničarjev. Ta poslovalnica je bila svojčas last južne železnice in pozneje je njeno premoženje pripadlo državi. Železničarji pa so si medtem izposlovali poslovalnico na zadrugi podlagi. Iz omenjenega fonda je do sedaj na parceli med Dunajsko in Vodovodno cesto ter Stadionom in Herbersteinovo ulico zraslo že 6 dvenadstropnih stanovanjskih hiš, v katerih je našlo stanovanja 48 družin železniških uradnikov in poduradnikov. Letos marca meseca prične fond graditi ob podaljšku proti Vodovodni cesti šesto dvenadstropno stanovanjsko hišo. V jeseni, ko bodo sredstva na razpolago, pa bo fond zgradil ob Herbersteinovi ulici še 4 hiše. V novih hišah bo 35 stanovanj. Pozneje, mora še prihodnje leto, pa zgradi fond še večjo hišo ob voglu na Vodovodni cesti, tako, da bo vsa kolonija imela 12 hiš, namenjenih izključno železniškim uradnikom in poduradnikom. Te hiše so prav lične, vsaka stranka pa ima ob Stadionu, deloma za kolonijo kosček vrta, kakšnih 100 m². Seveda imajo že dosedanje in bodo imele tudi bodoče hiše vodovod in elektriko. Stanovanja so opremljena s kopalnicami in dovolj prostorna. Fond upravlja odbor višjih uradnikov železniške direkcije z direktorjem G. Čugumom na čelu.

Poštarji si zgrade svoj dom. Zadruga »Poštini dom« namerava že letos zgraditi na oglu Tyrševe ceste in Smetletove ulice v bežigranskem okraju dvonadstropen dom. V prvem nadstropju bodo razne pisarne, ostalo poslopje pa je namenjeno za stanovanja. Za gradnjo je stavbno dovoljenje že izdano in bo dom najbrže do jeseni pod streho.

Komisija za bežigransko šolo. V petek ob 9 dopoldne si ogleda mestna občina gramozno jamo, da sklepa o vseh pripravah, preden prično graditi novo bežigransko šolo. H komisiji so povab-

leni tudi šolski odsek banske uprave, krajevni šolski odbor ter drugi zainteresenti. Zidati bodo začeli že marca meseca.

Preureditev Dvornega trga. Mestni gradbeni urad je izdelal načrte za preureditev Dvornega trga. Dvorni trg je bil nekoč že preurejen po načrtih arh. Plečnika. Nove potrebe pa zahtevajo tudi novo ureditev. Načrt je zamišljen tako, da bi ob Cernetovi hiši bil napravljen širok pločnik ter bi sedanje kroglo odpadlo, od pločnika pa bi proti Prelogovi in Kančevi hiši padale široke in s pločnikom vzporedne stopnice, nakar bi zopet sledil pločnik. Ob Gosposki ulici bi bila zgrajena škarpa, sedanje stopnice z Gosposke ulice pa bi izginile. Ob prehodu Dvornega trga na breg Ljubljane bi bila zasajena vrsta dreves; z Dvornega trga na obrežje samo pa bi vodila nekakšna vrata, podobno kakor pri Gerberjevem stopnišču, pod vrati pa bi se morda nahajale kakšne šrambe. Ob dostopu z Gosposke ulice na Dvorni trg bi bil postavljen tudi lep steber. Z načrtom pa niso zadovoljni nekateri bližnji posestniki, ki zlasti navajajo, da bo težko priti z otroškimi in drugimi vozički iz Zidovske ulice na Dvorni trg. Gradbeni urad sedaj proučuje to vprašanje, vendar je gotovo, da se bo trg reguliral že letos.

Licitacije v bolnišnici. Marca meseca bodo v bolnišnici licitacije za dobavitelje in sicer za prvo polletje od 1. aprila 1934 do 30. septembra 1934; 6. marca bo ofertalna licitacija za meso, slanino in kruh, 7. marca za mleko, moko, mlevske izdelke in premog, 8. marca za specerijo in hitne potrebščine. Licitacija bo vsak dan ob 11 v upravi bolnišnice, kjer so razvidni tudi pogoji.

Abonente po skrajno znižanih cenah sprejema gostilna v Rokodelskem domu v Ljubljani, Komenskega ulica 12, na dobro in zdravo hrano.

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

★

Moste pri Ljubljani

Občinski proračun v Mostah. V nedeljo, 25. febr. je bila v Mostah pri Ljubljani občinska seja, na kateri so obravnavali novi proračun. Občinska uprava je predložila proračun, ki njegovi izdatki znašajo 1.250.979 Din. Od te vsote bi po predlogu občinske uprave šlo za osebne izdatke vsega skupaj 255.348 Din, medtem, ko bi za redno amortiziranje dolgov šlo 211.787 Din. Po predloženem proračunu bi se naj županova plača zvišala na 24.000 Din na leto, medtem, ko je doslej znašala okrog 1000 Din na mesec. Na novo so ustanovili mestni obč. blagajnika in gradbenega referenta, kar znaša na leto 34.200 Din. — Proti temu proračunu je nastal velik odpor. Opozicija, kateri se je pridružilo tudi več mož županove liste, je ugovarjala. Posledica tega odpora je bila ta, da se je županova plača določila na 1500 Din na mesec (doslej okrog 1000 Din) in da se je črtno mesto 1 sluga z letno plačo 12.000 Din. Opozicija je dokazovala, da tako visokih osebnih izdatkov nima nobena občina ljubljanske okolice. — V tajni seji, ki je sledila, je občinski odbor z večino glasov sklenil, da odpusti iz službe dosedanje tajnico in dosedanjega slugo.

Cerhveni vestnik

Prememba. Na ovitku »Bogoljub« št. 3., naj se v naznanilo o rednem češčenju sv. R. T. popravi takole: Petek, 2. marca: Skarjučna. — Petek, 16. marca: Radeče. — Veliki četrtek, 29. marca: Izlake. (Dan češčenja za Radeče je torej 16., ne 2. marca.)

kih razočaranj. Tudi »Faustovo pogubljenje«, dramatična legenda za soli, zbor in orkester, katero bo izvajala Glasbena Matica ljubljanska na svojem velikem koncertu v petek, dne 2. maja t. l. v Unionski dvorani, mu je prineslo bridko razočaranje. Ustvaril ga je, kakor vsa svoja dela, sunkovito, pod vplivom trenutnega razpoloženja v letih 1845 do 1846 na potovanju po Avstriji, Ogrski, Češki in Šleziji. Posamezne odstavke je pisal v kočiji, v vlaku, na parnikih ali v hiši, kjer je stanoval in se pripravljajal za koncert. Tako je n. pr. napisal v neki gostilni v Pasavi uvodni spev »Odsli je zima«. Na Dunaju je napravil sceno »Na obali Labe«, arijo Mefistofela »Poglejte rože«, in balet silf. V Pešti je kar na cesti pri svetlobi plinovega gorilnika napisal zborovski refren rondoja kmetov, v Pragi pa je sredi noči vstal ter zapisal melodijo za zbor angelov v apoteozi Marge-rete. Delo je končal oktobra 1846, bilo je takoj izvajano v Parizu na stroške avtorja, a prva izvedba je prinesla ogromen deficit. Šele v Rusiji si je nekoliko opomogel pri tamošnjih koncertih. Berlioz sam smatra »Faustovo pogubljenje« za eno izmed svojih najboljših del. Pri nas se to delo v petek, dne 2. marca drugič izvaja po Glasbeni Matici.

„Vijolica z Montmartra“

v Mariboru

Težiče je izrazilo v glasbi. To glasbeno odrsko delo Emerika Kalmana, ki ima močne operne vrline in ki sta mu dala znana Kalmanova libretista Brammer in Grünwald snovno podlago, spada v tretjo fazo Kalmanovega operetnega ustvarjanja, ko se po poizkusih spajanja elementov starejše in sodobne jazzarske glasbe v svoji drugi ustvarjalni fazi vrača k zvokom in melodijam prve faze. V zaključni zgodbi iz montmarterske sredine, tega predčudnega kraljevstva bohemo in med njimi montmarterske vijolice, majhne poulične pevke, je vse to prelivanje lepih melodij našlo svoje jedro in ma-

Zadnje vesti:

Oton Habsburški na Dunaju?

Pariz, 27. febr. k. Vse francosko večerno časopisje objavlja na celih straneh senzacionalno vest o restavraciji Habsburžanov v Avstriji. Nekateri bolj resni listi dodajajo samo še to, da se bo restavracija Habsburžanov kmalu izvršila. V zadnjih izdajah pa prinašajo listi vest, da je Oton Habsburški že na Dunaju. Večerno švicarsko časopisje piše v istem smislu in ne ve, kaj bo storila sedaj Mala zveza in Madjarska, švicarsko časopisje poudarja, da Mala zveza in Madjarska ne moreta sprejeti restavracije Habsburžanov.

Heimwehr še ni za povratek Habsburžanov

Dunaj, 27. febr. TG. Nocoj je dopisnik Reuterjeve dopisniške agencije imel daljši razgovor s knezom Starhembergom v prisotnosti večjega števila francoskih, angleških in ameriških častnikov. Knez Starhemberg je izjavil, da Heimwehr zahteva brezpogojno ukinitve vse zakonodaje, ki prepoveduje članom habsburške družine prebiva-

nje na avstrijskem ozemlju. Habsburžani so avstrijski domačini in imajo pravico, da živijo v svoji rodni zemlji kot zasebniki in v okviru avstrijskih zakonov. Toda to še daleč ne pomeni, da naj se v Avstriji obnovi zopet monarhija. To vprašanje je preveč resno in pretežno in sedaj ni čas za to, da bi o tem razpravljali. Na koncu svojega govora je Starhemberg slovesno izjavil, da ostane Heimwehr lojalna Dollussu. Heimwehr hoče uvesti fašistični režim v Avstriji, to je res, toda s tem ni rečeno, da hočejo dobesedno posneti italijanski fašizem. Avstrijci so le del velike nemške družine, a zahtevajo zase pravico do samostojnega državnega obstoja, ki je ravno tako tudi potreben za ohranitev miru v Evropi.

tg. Iz krogov nadvojvode Evgena, ki bi po raznih vesteh, ki se širijo po Evropi, moral postati prihodnji zvezni predsednik Avstrije, javljajo, da je nadvojvoda že 70 let star, da prebiva v svojem zatišju v Švici že 14 let in da nima nobenega namena, zapustiti svojega sedanjega bivališča.

Bolgari odklanjajo makedonstvujoče

Solija, 27. febr. k. Te dni je v Džumaji kongres bolgarske irendentistične organizacije VMRO, ki mu predseduje bivši general Žekov. »Mir« objavlja ob tej priliki zelo oster članek proti Makedoncem in njihovi agitaciji. Predvsem napada generala Žekova, ki znova hoče s svojo agitacijo vreči Bolgarijo v krvavi metež, Makedonija je stala Bolgarijo že dve vojni. Sedaj se je pa začelo zblizanje med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki ga hoče general Žekov za vsako ceno preprečiti. Po našem mnenju pa prihaja sedaj čas, ko mora tudi Bolgarija začeti realno misliti. Bolgarija mora biti za nas večja realnost nego neodvisna Makedonija. Tudi v borbi za svoje pravice ne smemo biti neznačajni.

Dimitrov, Popov in Tanev v Moskvi

Moskva, 27. febr. TG. Ogromne množice moskovskega prebivalstva so se zbrale na letališču, da pozdravijo prihod treh bolgarov Dimitrova, Popova in Taneva, ki so bili danes izpušteni iz nemških ječ in so v letalu odleteli v Rusijo, ki jim je ponudila domovinsko pravico. Ko se je letalo s tremi Bolgari pojavilo nad letališčem, je zablajala godba internacionala, množice pa so vzklikale na čast trem Bolgarom. Ko so izstopili, so jih pozdravili zastopniki sovjetskih oblasti, nakar so jih prepejali v ovenčanem avtomobilu v hotel, ker so bila za nje pripravljena stanovanja. Pred hotelom se ob urji, ko to poročamo, še vedno zbirajo velike množice ljudstva, prepevajoč pesmi in vzklikajoč trem Bolgarom, ki se morajo od časa do časa pokazati na balkonu.

Mariborske vesti:

Ponarejevalci „metuljev“

Afera s ponarejenimi stotaki, ki so jih nedavno odkrili v nekaterih mariborskih trgovinah, se je čisto nepričakovano pojasnila. Pred nekaj dnevi je policija prišla nekega trgovskega pomočnika pod sumom ponarejanja, ki se je pa izkazal kot neutemeljen. Nato je prišla policija zasledovati drugo sled, ki je pa vodila iz mesta v okolico. Ugotovilo se je namreč, da je okorno ponarejene stotake zamenjal v mestu neki kmečki človek. Z neudarnim povpraševanjem so mu prišli na sled ter ugotovili da je iz Jarenine. S pomočjo tamošnjih orožnikov se je posreželo zadevo kmalu razvozlati in že v nedeljo so doživeli Jareninčani nenavadno senzacijo. Po sv. opravilu se je pojavila pred cerkvijo orožniška patrulja skupaj z detektivi, v gostilni je čakala druga skupina mariborskih kriminalnih uradnikov in kar pred cerkvijo so si izbrali četrto žrtev ter jih odgnali s seboj. Ljudje so prestrašeno zrl, ne vedoč, za kaj gre, kmalu se je pa razvedelo, da so osumljeni sodelovanja v ponarejevalski aferi. Privedli so vse štirih aretirance v Maribor, kjer se jim je v ponedeljek pridružil še peti, ki se je iz strahu kar sam prišel prijaviti. Pri izpraševanju, ki se še na-

daljuje, se je že ugotovilo, da so pravzaprav vsi lahkoverne žrtve enega krivca, ki pa tudi ni bil preveč nevaren, kar dokazujejo nespretni falzifikati stotakov. Policija zaenkrat še ni izdala podrobnosti o celi aferi, ki se pa najbrže ne bo končala prehudo za vse prizadete.

Zasačen. V gostilni Kokol so opazili v ponedeljek zvečer pri kletnih vratih na dvorišču neznanega človeka, ki je pravkar snemal s ključavnice žabico. K sreči se je nahajal takrat blizu gostilne stražnik, ki je prihitel na poziv ter zasačil neznanca v trenutku, ko je vrata že spretno odprl. Ugotovilo se je, da je to brezposelni trgovski pomočnik Hakija Sosić iz Bosanske Dubice; pridržali so ga v zaporu ter mu bodo vest še natančneje izprašali.

V tovarni se je zgrudil. V Ehrlichovi tekstilni tovarni v Jezdarski ulici se je pri stroju nenadoma zgrudil 22letni Vladislav Cvirn iz Studencev. Prijeli so ga hudi kriči ter se je onesvestil. Tovariši so prizvali pomoč ter ga je reševalno društvo prepeljalo z avtomobilom v bolnišnico.

Polemiko med kulturnim uredništvom »Slovenca« in »Jutrca« glede »konverzije« Ljubljanskega zvona in glede vseh narodnokulturnih slovenskih vprašanj, ki jih naš list kot dnevnik ni mogel v polni luči osvetliti, nadaljuje revija »Sodobnost« (št. 1—2) z uvodnim člankom »Bajke in resnica«, delno pa tudi tednik »Slovenija« (23. febr.) z uvodnikom »Politični ABC« in z »Opazovalcem«.

Dr. Nemo: Trgovsko-gospodarski leksikon za vsakega. Zv. 1. — Umetniška propaganda, ki je doslej izdala že dva obsežna leksikona: »Poučni slovar« in »Domači vedež« ter dala s tem podlago domači enciklopediji znanosti, se je lotila zdaj pod istim uredništvom trgovsko-gospodarskega leksikona, ki skuša približati vse znane in manj znane tehnične izraze trgovsko-gospodarskega značaja tudi lajštvu. Pa ne le izraze, marveč obravnava in tolmači v več ali manj zgoščenih sestavih vse veje znanosti (geografije itd.), ki pridejo v imenovanem okviru v poštev. Zatorej je Trgovsko-gospodarski leksikon nepogrešljiv za trgovca, obrtnika, industrijalca, bančnika in sploh gospodarstvenika katerekoli vrste. Naroča se: Založba Umetniške propagande, Loka pri Zidanem mostu.

Smetanova opera »Libus«, ki je ena najpomembnejših pa tudi najtežjih del češke operne literature, pripravila ljubljanska Opera.

Nikola Maraković. V nedeljo je umrl znani hrvaški katoliški prosvetni delavec, ravnatelj trgov. šole v Travniku, Nikola Maraković. Ze kot dijak se je uveljavljal v raznih katoliških revijah in listih, kasneje pa se je razvil v ljudskega pisca ter izdal več vzgojno zasnovanih knjig. Njegov sin je znani hrvaški katoliški književni in gledališki kritik dr. Ljubo Maraković, ki je že mnogo storil za spoznavanje slovensko-hrvaške književnosti.

Mrtvi menihi, napisal Josip Korbana. Celje, 1933. — Knjiga vsebuje deset romantičnih črtic in zgodb, izmed katerih nekatere žive po gornjegrajskem hribu kot zgodovinsko folklorna, druge pa so samostojna tvorba pisarjeva. Knjiga se dobi po vseh knjigarnah.

Kulturni obzornik

Hektor Berlioz

K petkovemu izvajanju »Faustovega prebujenja«

Skladatelj Hektor Berlioz se je rodil 11. decembra 1803 v Cote Saint-Andre, umrl pa je dne 8. marca 1869 v Parizu. Berlioz je veliki reformator orkestra in glasbeni revolucionar v pravem pomenu besede. Njegovo življenje je bilo tako bujno in burno, da se bere njegov življenjepis kakor roman. Neumorno je švilgal sem in tja palč in uničujoč, kar se mu je zdelo slabo, prizigajoč nove ideje, zamišljajoč in ustvarjajoč najbolj fantastične zamisli. Vse njegovo življenje je nepretrgana veriga borb in intrig, uspehov in tež-

Cigan umoril cigana

Izpred novomeškega velikega senata

Novo mesto 27. februarja.

Danes je pred novomeškim velikim senatom bila obravnava proti ciganu Janežiču Rudolfinu, ki je 30. avgusta 1931 v gozdu »pri cerkvi« v ribniškem okraju ustrelil Mihaela Petroviča. Obenem je obdolžen, da je dne 4. maja 1932 ukradel Babniku Antonu na Polici, sodni okraj Višnja gora, srebrno žensko uro, 300 Din in razno drugo zlatnino in srebrnino v skupni vrednosti 2760 Din.

Kaj pravi obtožnica

Umor v gozdu pred ciganskim šotorom

Obdolženi Janežič Rudolf priznava, da je v nedeljo popoldne dne 30. avgusta 1931 v Strugah pri Kočevju ustrelil Petroviča Mihaela, s katerim je poprej dalje časa skupno napravljaj pri raznih posestnikih v gozdovih drva in na cestah lomil tudi kamenje. Izgovarja se pa s tem, da je to dejanje izvršil v silobranu. Pozneje je zagovor izpremenil v toliko, da je v trenutku, ko je Petrovič Mihael meril nanj s svojo puško, v naglici potegnil svojo puško iz grmovja in jo nameril proti Petroviču Mihaelu s pozivom naj se takoj umakne. V tem trenutku pa se je že sprožil njegova puška in zadela Petroviča v vrat, ker je Petrovič skočil k njemu in ga zagrabil za njegovo puško, katero da mu je tudi iztrgal iz rok.

Obdolženec pa je v predpustu leta 1932 Nosetu Francu v Tisovcu sam priznal, da je v Strugah zares ustrelil nekega cigana, ker sta se nekaj prepirala, izjavil je pa tudi,

da cigana ni škoda.

Takrat ni ničesar povedal, da bi ga bil usmrtil le po naključju.

Priča Hudočević Marija, ki je bila pri dogodku navzoča, pa je izpovedala, da je zjutraj 30. avgusta 1931 sedela v svojem šotoru pri Petroviču Mihaelu. Takrat sta se približala šotoru Janežič Rudolf in Hudočević Karel. Z njima sta prišli tudi dve ciganki. Janežič in Hudočević sta imela pri sebi vsak svojo puško. Vsi štirje cigani so se pripelitali k šotoru skozi grmovje. Petrovič je pograbil svojo suknjo in zbežal. Obdolženec je vprašal za njim, Hudočević Marija pa mu je odgovorila, da je Petrovič že zjutraj odšel v vas. Obdolženec je Hudočević Mariji ukazal, da se ne sme odstraniti tako dolgo, dokler se Petrovič ne vrne, pa naj traja to cele tri dni. Ker pa je Hudočevićeva hotela vstati čez dan kljub temu pojde, ji je obdolženec s puško zagrozil rekoč, če se odstrani, da je ta puška njena, s čimer je hotel povedati, da jo bo ustrelil. Tako je bila Hudočević Marija prisiljena ostati v svojem šotoru, obdolženec s svojo družbo pa je čakal na Petroviča do 14 popoldne, ko so cigani vendarle Hudočevići dovolili, da je smela iti v vas po mleko.

Ko se je vrnila k šotoru, je začela razdirati šotor. Vendar pa je obdolženec to preprečil z grožnjo, če Petrovič ne pride nazaj, da bo morala iti ona z njim, tako da bo Petrovič prišel za njo. Okrog 15 je Petrovič zares prišel nazaj k šotoru v spremstvu nekega kmeta. Ko je našel pri šotoru obdolženega Janežiča, se je ustrašil njegove puške in mu jo je hotel odvzeti, obdolženec pa je iz razdalja kakih pet korakov takoj oddal na Petroviča dva ali tri strele in ga tudi zadel v vrat, tako da je zadel kravat iz ust. Hudočević Marija mu je priskočila na pomoč. Petrovič je šel še kakih 20 korakov z njo, potem se je pa mrtev zgrudil. Hudočevićeva je začela klicati na pomoč in so res prišli tja neki ljudje, ki so ustreljenega Petroviča odnesli v mrtvašnico.

Priča Hudočević Marija je pojasnila, da je obdolženi Janežič ustrelil Petroviča iz sovraštva in da mu je poprej že ponovno grozil s smrtno.

Hudočević Marija je orožnikom še posebej povedala, da se je obdolženec izrazil, da mora Petroviča na vsak način ubiti, čeprav dobi za to 20 let ročnice. Ni tudi dvoma, da je obdolženec ustrelil Petroviča Mihaela še zato, da bi ta dalje ne govoril o tatvini konja, katerega je ukradel obdolženec tovariš Hudočević Anton. Kako nevaren je obdolženec, izhaja iz pričevanja orožnika Zupanca Antona, ki je obdolženca po neki tatvini zasledoval, a ga ni mogel ujeti, ker je obdolženec pravočasno zbežal in zavrgel svoj nahrbtnik, pri tem pa iz gozda klical nad orožniki z »auf biks žandarja in oddal strel iz samokresa.

Tatvina na Polici

Priča Babnik Anton je izpovedal, da mu je neznan tat dne 4. maja 1932 ukradel zlatnino in srebrnino v vrednosti 2760 Din. Njegova hiša je bila ob spredaj zaklenjena, zadnja vrata pa so bila samo priprta. Ko so orožniki prišli na sled, da je tatvino moral izvršiti obdolženec, so dobavili od ljubljanske policije njegovo sliko ter jo pokazali med drugim tudi Kavšku Jerneju, Godcu Mihaelu in Zupancu Jožetu, ki so vsi z vso gotovostjo spoznali obdolženca Janežiča Rudolfa kot storilca. Kavšek Janež je izpovedal kot priča, da je prosil obdolženec

pri njem pozno na večer po izvršeni tatvini za prenočišče trdeč, da on sicer ni cigan, da pa se družijo precej časa s cigani. S seboj je imel razno zlatnino in srebrnino, več prstanov, zlato žensko verižico, žensko uro in drugo in vse to ponujal njemu v nakup. Kavšek Janež pa je to odklonil. Obdolženec mu je pravil, da je bil preje pri sosedu Zupancu Jožetu in da mu je prodal eno uro.

Priča Godec Miha in Zupanci sta potrdila navedbe, iz katerih sledi, da je obdolženec izvršil dne 4. maja 1932 tatvino pri Babniku Antonu na Polici in da je takoj po tatvini začel ponujati ukradene srebrne in zlate predmete v nakup imenovanim pričam.

Kljub temu pa obdolženec trdovratno tajni, ne more pa utajiti, da se je takrat res klatil v tamošnji neposredni okolici okrog hiše Babnika Antona, kar je videla tudi Skubic Ana.

Dalje je osumljen, da je on sodeloval pri tatvini konja na škodo Turka Antona in da mu je pomagal tega konja odpeljati in spraviti v denar. Toda udeležba pri tatvini tega konja se obdolženec ne da zanesljivo dokazati.

Sodba

Janežič je bil obsojen na 10 let in 3 mesece robije ter na trajno izgubo častnih pravic. Velikemu senatu je predsedoval gosp. Kuder, sodniki so bili gg. Kacjan, Meršol, Beljan in Tratnik.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE POČUTIM

Paziti je treba pri pijanosti, ki imajo preveč ogljikove kisline — napenjajo namreč želodec — in če jih stalno pijete, vam morejo za vedno skvariti lepo linijo telesa.

Rogaška slatina

ne obremenjuje želodca, temveč vpliva kakor balzam na vse prebavne organe in odplavlja preveč mast iz telesa.

Skladišče rogaške slatine v Ljubljani Gosposvetska cesta 13 (kolizej) Telefon št. 39-43.

Kaj pravite?

Ne vem, ali kaj pravite, ali ne. Vsaj opravite bolj malo. Zakaj to trdim? So stvari, ki smo skupno nanje opozorili in sicer z grajo, ker Slovencem niso v čast. Pa ti nastopijo isti ljudje drugje še s hujšo nagajivostjo in predrznostjo, kakor bi hoteli reči: Ne boš nati! Toda človeku, ki se bori za poštenost in enakost, in hoče pomagati odpravljati nerodnosti, ni na tem, da bi se ponosil s kakšno zmago, marveč na tem, da se preprečuje pouderen pohujšanja med mladino, pa da se med nami ustvarja resna umnost, da se goji dostojna zabava, da se vzgaja pravna mladina. Ali to stremjenje pospešuje vzporedno, kakršnih ena je šla iz »Studio-slavin« dne 26. februarja zvečer?

Nastopila je družba menda iz gledaliških krogov in izvajala program z naslovom »Kabaretni večer«. Nehote sem se vprašal: V kakšni zvezi naj bi bil tak spored s plemenitim namenom, ki ga ima in bi ga morala imeti Radio-odslužba postaja? Ker nisem bil takoj v začetku med poslušalci, sem ugal: Kdo? Sodil sem, da bi ulegla nastopiti kakšna sovjetska potovolna družba. Počasi se mi je zjasnilo...

To roganje »morali, namesto nje — kruha naj bi dal«, le persiflaže zakonske zvestobe in nje ubijanje v besedi, to opolizka namigavanja, ali naj se s tem utrjuje moralna med našim narodom? Kaj bo odgovorilo žensko na obdolžitev, da »so skoraj vse omožene pripravljene na zakonolomstvo«, in »da je vseeno, ali je zajeta ženska omožena ali ne omožena«? Tudi brez skoraj blasfemičnih zavikov ni bilo med točkami... Vsem točkam je sledilo odobravanje z glasnimi vzkliki in epitetom.

Kdo ne ve, kako porazno morajo taki programi učinkovati zlasti na mlade poslušalce, ko se jim na ta način ubija čut dostojnosti in poštenosti, ko se jim odpira vpad v kaluže življenja, kakršnega — soditi po tem proizvajanju — ni malot! Kakšne cilje imajo ti »umetniške in umetniške«? Ali menijo, da zabavajo? Ali so mnenja, da kirijo lepo vzgojo, ali da blažijo?... Kukurica, ki se tako čudno seli, dasi še ni pomlad, kaj praviti ti na to?

— Pri boleznih »rea in poapnenju žil, nagnjenosti k krvavitvam in napadim kapi zasluga »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

začetkom prihodnjega tedna. Vprizori se pretresljiva drama slavnega ruskega pisatelja Turgenjeva »Natalija« s Kraljevo v naslovni uloži. Režira glavni režiser J. Kovič.

Celie

c Seja Vincencijeve konference bo drevi ob 8 v Domu.

Dragi kraji

Radeče. Podružnica Družbe sv. Cirila in Meloda ima svoj občni zbor v nedeljo, 4. t. m. ob 15 v gostilni g. Grillec Adolfa.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 28. febr.: »Gospodična«. Red Sreda. Četrtek, 1. marca: »Konec poti«. Red A.

Petek, 2. marca: Zaprto.

Sobota, 3. marca: »Visočka kronika«. Premijera. V proslavo 25 letnice umetniškega delovanja gospe Marije Vere. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Sreda, 28. febr.: Zaprto. Četrtek, 1. marca: »Traviata«. Red Četrtek.

Petek, 2. marca: Zaprto.

Sobota, 3. marca: »Carmen«. Gostuje tenorist dr. Adrian. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 28. februarja: »Mala Floramye«. Gostovanje g. Marice Lubejeve. Znižane cene. Četrtek, 29. febr.: Zaprto.

Koledar

Sreda, 28. februarja: Roman, opat; Antonija Flor. Ta mesec je dan narasel od 9 ur 26 minut za 1 uro 26 minut na 10 ur 52 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Albina Pavločičeva, soproga zobozdravnika. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtvašnice Stara pot št. 2. Naj ji sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Grižah pri Celju je umrl g. Anton Poteko, oče g. kaplana Pankarja Poteka v Jarenini in šolske sestre v Mariboru. Bil je dolga leta cerkveni ključar župne cerkve v Grižah, katoliški mož, dober gospodar, skrben oče svojih 10 še živih otrok in priden župljan. Pogreb bo danes ob 10. Pokoj njegovi duši, žalujemo naše globoko sožalje!

Ostale vesti

— Za belgrajske Slovence. »Glasnik beogradske nadbiskupije« je cerkveni list, ki ga izdaja v srbsko-hrvatskem jeziku belgrajski župnik g. dr. Petlič. List je doslej izhajal na 4 straneh. Sedma številka od 25. februarja pa je izšla na 6 straneh in sta dve strani tega lista pisani v slovenskem jeziku ter namenjeni Slovencem. Z veseljem pozdravljamo ta plemeniti ukrep gospoda izdajatelja ter se mu v imenu Slovencev toplo zahvaljujemo!

— Dva ponesrečena. V ljubljansko bolnišnico so večer pripeljali 29 letnega oženega rudarja Ivana Sušnika iz Zagorja ob Savi. Sušnika je v popoldne popoldne med delom v rovu zasulo in je dobil resne notranje poškodbe. — Z Vira pri Domalah je prišel v bolnišnico 38 letni mizarški pomočnik Franc Vehovec, ki je udaril po šipi in si močno obrazil desno roko.

— Koliko je v Jugoslaviji muslimanov. Po najnovejši statistiki je v Jugoslaviji 1.561.166 muslimanov.

— Velika zavarovalna afera v Subotici. Te dni smo poročali, da je bilo izvršenih v Subotici več senzacionalnih aretacij, ki so osvetlile veliko zavarovalno afero. Sedaj izvemo iz hrvatskih listov sledeče podrobnosti: Aretirani so bili Pavel Fišl, uradnik subotiske podružnice francoske zavarovalne družbe La National, dalje Leopold Schwimmer, bivši agent podjetja, in Florian Varga, sin subotiskega industrijalca. Policija je do sedaj ugotovila sledeče: Leopold Schwimmer je pred letom dni zvedel, da je Josip Varga, sin subotiskega industrijalca hudo bolan in da bo kmalu umrl. Takoj je kot agenta podjetja odšel k Josipovim staršem in jih nagovoril, da so zavarovali bolnega sina Josipa za 150.000 Din. Mesto težko bolnega Josipa je šel k zdravniku na pregled Josipov brat Florian, katerega je zdravnik seveda našel popolnoma zdravega in zavarovalna pogodba se je mogla brez nadaljnjega skleniti. Konec preteklega leta je prišel k Vargovim tudi Fišl, ki je tudi pretental Josipovo mater, da je zavarovala bolnega sina pri istem zavodu še za 150.000 Din. Plačala je tudi potrebno pristojbino v iznosu 10.240 Din. Ko je Schwimmer zvedel za uspeh Fišla, je šel on še enkrat k Varginim, kjer se mu je posrečilo, da je pregovoril, da so zavarovali mesto bolnega Josipa Karla Dečka, sina Vargine soproge iz prvega zakona, za 200.000 Din. Toda Deček je čez 14 dni prekladal zavarovanje, vendar ga je Fišl kljub temu zavaroval najprej za 100.000 Din, pozneje pa je sam povisil zavarovanje na 200.000 Din. To se je zdravnikom, ki so pregledovali zavarovanje, zdelo sumljivo in so obvestili o čudnih mahinacijah državnemu pravdniku. Zaveza je prišla na dan. Fišl je takoj šel k Varginim in jih rotil, naj takoj odpeljejo težko bolnega Josipa iz bolnišnice, češ, da bo sicer vse pokvarjeno. Pozneje pa jih je nagovoril, naj mu dajo pismeno izjavo, v kateri se za slučaj Josipove smrti odrekajo zavarovalnini pri družbi La National. Zagotovil jih je, da bo vse te izjave uničil, toda v resnici jih je spravil v svoj pisalni miž. Ko so Vargovi to zvedeli, so vso zadevo prijavili policiji.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeno! — »Franz-Josef«-grenčici Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo.

— Svinja zgrizla detetu glavo. V vasi Boloči blizu Šibenika se je pripetila strašna nesreča, v kateri je ugasnilo življenje majhnemu otroku. — Mati je šla na polje in prepustila troje otrok v varstvo dedu. Ded in starašča otroka so šli ven, v hišo pa je ostalo v zibki trimesečno dete. Vrata v hišo pa so bila odprta. Čez nekaj časa se je splazila v hišo svinja in se spravila nad dete v zibelki. Obzrla mu je vso glavo. Ko se je mati vrnila, je bilo dete že mrtvo in strašno iznakaženo.

— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI. Novosti: Dietrich von Hildebrand: LITURGIE UND PERSÖNLICHKEIT. 197 strani. Vežano Din 70. — Dietrich von Hildebrand: SITTLICHE GRUNDHALTUNGEN. Strani 80. Vežano Din 45. — Dausend: DIE GEMEINSCHAFT DER KIRCHE. Dogmatisch liturgisch predavanja. 89 strani. Nevezano Din 33. — Eberz: VOM AUFGANG UND NIEDERGANG DES MÄNNLICHEN WELTALTERS. Gedanken über das Zweigeschlechterwesen. 150 strani. Nevezano Din 55. — Guardini: WILLE UND WAHRHEIT. Duhovne vaje. 237 strani. Vežano Din 80. — Müller: FROHE GOTTESLIEBE. Religiozno pravni ideal sv. Frančiška Saleskega. 304 strani. Nevezano Din 84. — Ritter: KATHOLISCH KONSERVATIVES ERBGUT. Izbor za sedanjí čas. 407 strani. Nevezano Din 76. — Schumacher: KRAFT DER URKIRCHE. Das »Neue Leben« nach den Dokumenten der ersten zwei Jahrhunderte. 171 strani. Nevezano Din 72. — Stockums: DAS PRIESTERTUM. Misli in razmotrivanja za bogoslovce in duhovnike. 219 strani. Nevezano Din 72. — Stonner: DIE RELIGIÖS-SITTLICHE FÖHRUNG JUGENDLICHER. Eine Darstellung der katholischen Seelenleitung Jugendlicher. 281 strani. Nevez. Din 108.

— Blagajnik bačke občine piše Hitlerju. Bačka občina Mol ima veliko senzacijo. Bivši občinski blagajnik je nedavno pisal nemškemu kanclerju Hitlerju, v katerem je zahteval od njega plačilo dolga, katerega je napravila v tamkajšnji občini leta 1918 nemška vojska, ko se je umikala. Ker so bili takrat nemški vojaki brez vseh sredstev, si je njihov poveljnik izposodil od tamkajšnjega občinskega blagajnika 20.000 kron za nakup živeža. Obljubil je, da bo denar že naslednji dan vrnil poveljnik njegovega polka. Čete pa so kmalu zapustile Mol in o denarju ni bilo ne duha ne sluha. Občinski blagajnik je predložil račun okrajnemu glavarstvu, toda to ni hotelo priznati izdatka in je moral blagajnik nadoknaditi manjkajočo vsoto v občinski blagajni iz lastnih sredstev. Po tej žalostni izkušnji se je blagajnik obračal na razna mesta,

da bi dobil povrnen svoj denar, toda zaman. Lepega dne je prišel na misel, da bi pisal samemu Hitlerju. To je res storil in nemškemu kanclerju na dolgo in široko razložil okolnosti, v katerih je denar posodil, in zahteval, da se mu denar vrne. Te dni pa je prišel iz nemškega finančnega ministrstva negativen odgovor, ki obvešča blagajnika, da se v smislu mirovnih dogovorov smatrajo tudi privatne terjatve za vojno škodo. Nemško ministrstvo mu svetuje, naj se s svojo terjatvijo obrne na jugoslovansko vlado.

— Res zabavati se morejo samo zdravi ljudje. Tudi najnavadnejše prehlajenje ter glavobol ali zobobol vam pokvarijo zabavo. Da se temu izognete, vzemite takoj pri prvih znakih gori navedenih bolečin 1—2 Aspirin tableti in takoj boste zopet zdravi.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov«-voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Ptuj

V naši podružnici, Panonska ulica št. 5, lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate vse navedene liste in inserate in dobite razne informacije.

Občni zbor Rdečega križa. V nedeljo 25. t. m. se je vršil v prostorih mestnega magistrata redni občni zbor Rdečega križa. Zbor je vodil predsednik okr. glavar dr. Bratina, ki je zborovalcem tolmačil novi zakon in pravila Rdečega križa. Iz poročil ostalih funkcionarjev je posnel, da je bilo to humano društvo v preteklem letu zelo požrivovalno in agilno. Pomagalo je gladujoči deci v rudniških revirjih v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju; poplavljenecem v okolici Celja je poslalo 1 vagon živil, za 200 revnih otrok v Halozah pa obleko. V Ptuj samem je društvo pomagalo dvema tuberkuloznima družinama in podelilo podpore dijaškim kuhinjam na državni realni gimnaziji in meščanski šoli, reševalnemu društvu za rešilni avto in drugim dobrodelnim ustanovam. Pri volitvi je bil soglasno izvoljen za predsednika banovinski zdravnik gosp. dr. Matej Mrgole.

Črnomelj

Sedemdesetletnico svojega življenja je obhajal 24. februarja daleč na okrog znani g. Skubic Matija Josip, posestnik in gostilničar v Črnomlju. Iz skromnih razmer se je dvignil do uglednega in premožnega moža. Bil je soustanovitelj Mestne hranilnice in posojilnice v Črnomlju, pri kateri je vršil skozi petnajst let brezplačno službo blagajnika. Nekaj let je bil tudi župan mesta Črnomlja, in sicer ravno v času, ko se je trasirala belokranjska železnica, in ko se je vršil hud boj za to, ali bo šla železnica skozi Črnomelj, ali pa bo Črnomelj dobil samo postransko progo od Metlike. Dolgo vrsto let je bil tudi član krajnega šolskega odbora in okrajnega cestnega odbora. Udeleževal se je tudi na združenem polju kot član odbora mlekarke zadruge in Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju. Nekaj časa je bil tudi član in predsednik izobraževalnega društva. Vrlemu sodelavniku na prosvetnem in gospodarskem polju želimo, da bi ga ljubi Bog ohranil še dolgo let čilega in zdravega v krogu njegove družine!

Tečaj belokranjskih organistov in pevovodij se je vršil v Črnomlju v sredo, 21. t. m. Vodil ga je naš belokranjski rojak, profesor glasbe g. M. Tomec. Ker je bil ta tečaj namenjen kot predpriprava za skupni nastop belokranjskih cerkvenih zborov, ki se bo vršil meseca junija, zato se je poleg teoretičnih stvari obdelala tudi g. M. Tomec slovenska maša »Stopil bom k oltarju« in nekaj posvetnih pesmi, katere se bodo pele pri koncertu nameravanega skupnega nastopa. Ker je bil na razpolago pevski zbor, zato so posamezni organi nastopili v dirigiranju. Popoldne se je tečaj nadaljeval v cerkvi, kjer se je vršil pouk o registriranju. Nato so posamezni organi igrali vsak po en preludij, spremljevanje ene in iste pesmi in improvizacijo. Uspeh tega tečaja se bo pokazal pri skupnem nastopu, za katerega je pripravljenih 120 belokranjskih pevk in pevcev.

Leskovec pri Krškem

Dne 23. t. m. je za vedno zatisnil oči mladi nadebudni dijak V. gimn. razr. iz Brezovske gore. Ves vesel je prišel za božične počitnice domov, a po poti se je nevarno prehladil. Komaj je še napravil na sveti večer jasilce, pa je moral iti v posteljo, iz katere ni več vstal. Imel je že v osnovni šoli posebno veselje do knjige in študija. Ni odnehal prej, dokler ga ni njegov katehet s pomočjo več dobrotnikov poslal v višje šole. Bil je dober gojence dijaškega doma o. lazaristov v Ljubljani. Nameraval je postati misijonar-lazarist. V boleznih je napravil kar obljubo, da se posveti kongregaciji sv. Vincencija Pavelskega, a božja Previdnost je odločila drugače, odpotovali je moral — okrepčan s tolažili sv. vere — v daljnjo večnost, kjer bo misijonaril s svojo priprošnjo za nas.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 28. febr.: 12.15 Operni zbori na ploščah. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, koronice v reproducirani glasbi. 18.00 Komorna glasba. Radio kvintet. 18.30 Radio orkester. 19.00 O socialni vzgoji (dr. Stanko Gogala). 19.30 Literarna ura: Radio-intervju z Vombargierjem. 20.00 Klavirski koncert ge. Rusa s spremljevanjem Radio orkestra. 20.45 Vokalni šolski koncert Roberta Primožiča s spremljevanjem Radio-orkestra. 21.20 Fantje na vasi. 22.00 Čas, poročila, reproducirani odlomki iz zvočnih filmov. Četrtek, 1. marca: 12.15 Reprod. orkestralni koncert. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, slavni pevci v reprod. glasbi. 18.00 Nega bolnika (ga. Hočevar-Megličeva). 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19.00 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19.30 Plošče po željah. 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Drugi programi:

Sreda, 28. febr.: Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Dunaj: 17.15 Ura sodobnih avstr. komponistov. 18.35 Zabavni koncert. 20.15 Predavanje o Abrahamu a Sancta Clara 21.35 Operni fragmenti. — Budimpešta: 18.45 Klavirska glasba. 20.30 Ciganska glasba. 22.15 Koncert opernega orkestra. — Milan-Trst: 20.40 Plošče. 21.30 Veseloliga. — Rim: 21.00 Prenos opere. — Praga: 20.05 Simf. koncert (Beethoven, Mahler). — Varšava: 20.00 Lahka glasba. 21.15 Klavirski koncert. — Vsa Nemčija: 19.00 Prenos iz Monakov: Beg v domovino (igra). Monakovo: 20.10 Štadla deklita (opereta). — Lipsko: 20.10 Izgubljeni valček (Zob. Stolz).

Naznanila

Liubljana

I V prvo dobo krščanstva nas bo popeljal vseuč. prof. dr. Franc Lukman s svojim drugim predavanjem, ki bo danes ob 8 zvečer v voraundni dvorani hotela Union. G. predavatelj nam je že zadnjič na svojem prvem predavanju odkril toliko zanimivosti o prvi dobi krščanstva, da bo vsak poslušalec gotovo veliko pridobil tudi pri drugem predavanju. Predavanje je opremljeno s skriptičnimi slikami, ki se nanasajo zlasti na življenje v katakombah.

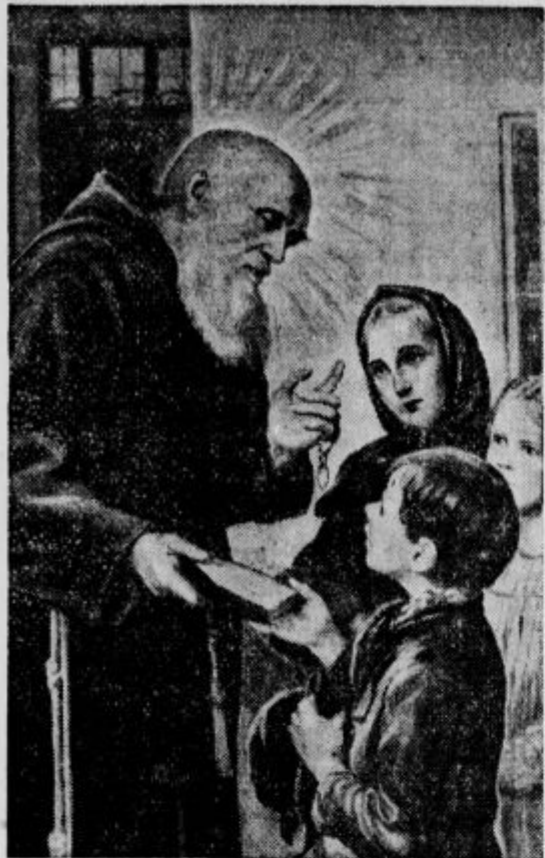
I Kino Kodeljevo. Danes ob 20 svetopisemski film »Kraljica sužnjev«, ki prikazuje zatiranje Judov v egiptovski sužnosti, izhod iz Egipta in prehod skozi Rdeče morje. — Cene znižane.

Maribor

m Akademski kongregacija ima sestanek drevi ob 20 v frančiškanski kapeli. m Maribor pred 100 leti je vsebina predavanja, ki ga bo imel v okviru »Narodne knjige« jutri zvečer ob 20 v dvorani na Aleksandrovi 6 znani mariborski zgodovinar prof. Baš. m Za dobrodelni koncert Maribora, ki bo dne 2. marca v stolnici, vlada v mestu in okolici živahno zanimanje. Vstopnice se dobijo že v predprodaji v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila in pri Hoferju. Vstopnina: sedeži po 10 in 15 Din, stojališča po 5 Din in dijaško 2 Din. m Iz gledališča. Drevi gostovanje subrete zagrebškega gledališča ge. Marice Lubejeve v naslovni uloži Tjardovičeve opere »Mala Floramye«. — Prihodnja dramska premiera bo

Krščanska dobrodelnost proti Hitlerjevemu plemenstvu

Brat Konrad von Parzham - blažen

Brat Konrad von Parzham. Kakor poročamo nižje, so bili čudeži, ki so se izvršili na njegovo priprošnjo, že potrjeni. Brat Konrad je bil 43 let vratar samostana Sv. Ana v Altöttingu na zgornjem Bavarskem. Bil je velik dobrotnik. Silno rad je pomagal revežem. Umril je pred 40 leti.

V soboto so bili v konsistorijalni dvorani v Vatikanu v navzočnosti sv. očeta, kardinalov, velikega števila duhovščine in mnogih romarjev iz Španije, Nemčije in Južne Amerike prebrani dekreti o proglasitvi za svetnika blaženega Josipa Cottolenga in Antona Claret Clara ter dekret, ki potrjuje čudeže, potrebne za proglasitev za blaženega brata Konrada von Parzham. Sveti oče je ob tej priložnosti imel nagovor, v katerem je popisal življenje blaženih Cottolenga in Claret, ki sta s svojim karitativnim delom rešila na tisoče ljudi. To je toliko bolj potrebno poudariti v trenutku, ko se postavlja trditve (v Nemčiji!) da je krščanstvo s svojo dobrodelnostjo človeštvo škodilo. Ob zaključku je govoril tudi o Konradu von Parzham. Sv. oče je čestital trem narodom, ki so dali iz sebe svetnike. Glede naše ljubljene Italije je omenil sv. oče, se moramo zahvaliti Vsemogočnemu, da jo je obdaril prav v tem svetem letu s tolikimi svetniki. Bog hoče na ta način pozivati ljudi k obujenju krščanskega življenja, da bi se čimveč ljudi obrnilo k njemu. Na drugi strani se pa tudi zdi, kakor da bi Bog želel, da bi kristjani bili bolj čuječi proti vsem gibanjem, ki ogrožajo te najvišje dobrine. Cottolengo nas je učil ljubezni do skromnega, uboge in šibkega. To naj bo svarilo tistim gibanjem, ki hočejo vse dovesti do poganškega življenja; tako daleč, kakor je v deželah, kamor še niso prodrli katoliški misijonarji. Zveličar je pregnal poganstvo in postavil na njegovo mesto krščansko življenje. Prav v tem tragičnem in zgodovinskem trenutku nam previdnost postavlja podobo Konrada von Parzham v najsvetlejšo luč; velika nevarnost grozi posebno mladim dušam, ki so svetemu očetu posebno pri sreči, saj se slavi plemo z dejanji, ki niso ne krščanska in ne človeška.

Sv. oče je pri tem mislil na Hitlerjev nauk o razizmu. Nemški katoliški listi niso smeli priobčiti odstavka, ki zadeva Hitlerja.

Najvišji stolp v nevarnosti

Stolp stolnice v Ulmu, ki je najvišji zvonik na svetu (142 metrov) je v nevarnosti. Temelji so se pričeli vdirati; zato bodo morali zgodovinsko stavbo čimprej popraviti.

Anglija brez vode!

Morda je to prvič v svetovni zgodovini, kar grozi Angliji nevarnost, da ostane brez vode. Ze poletje je bilo nenavadno suho in zima prav tako. Angleški listi poročajo, da so vse zaloge vode pošle in da so se mnoge reke kar posušile. V mnogih vaseh so morali omejiti uporabo vode, drugod zopet prevažajo vodo iz kraja v kraj. Pričeli so celo vodo prodajati. Izmed vele mest sta zadeti posebno Liverpool in Manchester. Iz Manchesterja dovajajo vodo v Liverpool, in sicer prispe v Liverpool 8 milijonov galonov vode vsak dan. Manchester ima vode v zalogi za 58 dni. Naravno je, da se zaradi tega razburjajo posebno na deželi, kjer je ogrožena setev.

Menčinski, načelnik GPU, znane sovjetske policije, bo radi slabega zdravja odložil svoje mesto. Na njegovo mesto stopijo njegovi dosedanja sotrudniki.

Avstrijo minirajo

Iz Lienza na Avstrijskem poročajo, da so v okolici ukradli iz neke delavske lope 5 kg dinamona, 100 razstrelivnih nabojev in več metrov vžigalne vrvi. H kateri politični organizaciji pripadajo storilci?

V Nemčiji umre več ljudi za pljučnico kakor za jetiko.

Če te je pičil kak mrčes, potem si oribaj rano s koščkom vlažnega sladkorja. Tako si odstraniš otekline.

Proti sladkorni bolezni uporabljajo insulin. Prvotno so domnevali, da insulin učinkuje dovolj edino kot intravenozna injekcija. Če insulin zavžiješ, ostane brez učinka. Zdaj so dognali, da insulin dobrodejno učinkuje, če ga zaužiješ z maslom.

Spomladanski klobuk iz mehke klobučevine s krajci, potegnjenimi navzdol. Prav lepo se prilaga na svetlo spomladansko obleko.

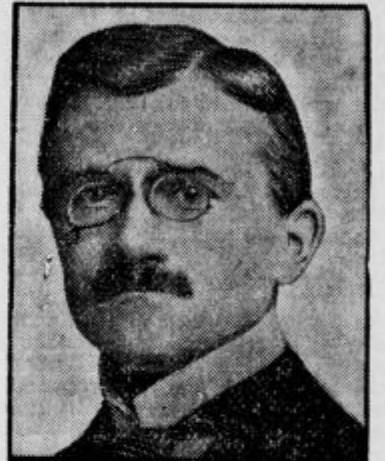
Kupčija s smrtjo

Ker mrtve v Argentini tako hitro pokopavajo, je posebno v Buenos Airesu zelo razširjena navada, da sorodniki obvestijo svoje prijatelje in znance potem časopisa, najraje v vodilnih buenosajreških dnevnikih La Prensa, Nación in Razón. Takšno majhno obvestilo v Prensi stane čedno svetico pesov 15 (1 pesos okoli 12 Din). Oskrbi je navadne pogrebni zavod.

Imel sem prijatelja, ki je sedaj tudi že med mrtvimi, upokojenega železniškega uradnika, ki je vsako jutro najprej prečital vse mrliške oglase, ki pa jih ima samo Prensa po kakih 50 na dan. »Kaj hočete«, je rekel, »samo na ta način morem pravočasno zvedeti za smrt in pogreb kakega prijatelja, ki smo sedaj že vsi od danes do jutri«.

Buenosajreški pogrebni zavodi si dovoljujejo marsikaj, česar bi si drugod ne dovolili.

Pozneje bom skušal pojasniti, zakaj da umira v Buenos Airesu toliko ljudi brez zakramentov. Skoro vsi. Če pa pogledate oglase v Prensi, boste na veliko začudenje ugotovili, da se skoro vsi začenejo z besedilom: Confortado con los auxilios de la santa religión y la bendición papal — pokrepan s svetimi zakramenti za umirajoče in s papeškim blagoslovom... Pred leti je umrl v moji bližini žid Isaac Silberstein, trgovec s pohištvo. Naslednje jutro je javljala Prensa: Isaac Silberstein, previden s svetimi zakramenti za umirajoče in pokrepan s papeškim blagoslovom... Najbolj pa sem se začudil, ko se je ustrelil pred leti Portugalce Pinto, moj sosed in mehanik v argentinskem vojnem arzenalu in sem drugo jutro spet bral v Prensi: previden in pokrepan itd. Tudi to so svojevrstne argentinske zanimivosti. (»Naše duhovne življenje« - Buenos Aires.)

Dr. Karel Engliš, bivši češki finančni minister, je postal guverner Českoslovaške narodne banke.

Sandino, južnoameriški junak - umorjen

Generala Sandino so umorili v Managui vojniki narodne garde. Poleg tega so pri tem padli njegov brat in dva njegova višja častnika, general Umanzo in Estrada. General Sandino je bil spočetka prav velik prijatelj g. Sacasa. V letih 1927 in 1928 sta skupno organizirala upor proti predsedniku Alfonsu Diazu, ki sta ga tudi zrušila. Na njegovo mesto sta postavila g. Moncada. Toda Združene države niso hotele priznati Moncada za predsednika Nicaragua in so poslali v boj proti upornikom svoje mornarje. Pod pokroviteljstvom ameriških čet so se izvršile volitve in zopet je bil izvoljen Moncada. Zdaj so ga Združene države priznale. General

Sandino je nadaljeval borbo proti ameriškim četam tudi pozneje, ko je za Moncada prišel na prestol Sacasa. Ameriška vojska in tudi narodna garda sta mu bili stalno za petami, dokler se Sandino ni vdal in sklenil dovolj časten mir. Februarja lanskega leta sta se Sacasa in Sandino pogodila; Sacasa je Sandinu dovolil, da obdrži majhno vojsko, to je četo 100 vojakov. S temi je Sandino obdeloval zemljo v Rio-Coco in živel kot svoboden gospod. Po njegovih žilah je krožila deloma tudi indijska kri. Po vsej Južni Ameriki je njegovo ime zaslovelo kakor ime narodnega junaka. Neposreden povod za njegov umor je bila baje neka izjava, ki jo je podal glede narodne garde. Dejal je, da je narodna garda neustavna organizacija in s tem je razburil njene častnike. Predsednik republike Sacasa je izdal uradno poročilo, v katerem je napovedal strogo preiskavo. Od kongresa zahteva popolna pooblastila, da ohrani mir. Obenem je proglasil za vse države obsedne stanja.

Skrivnostno letalo nad Skandinavijo

Ali je rusko ali japonsko?

Ob vsej dolgi in čudoviti obali Skandinavije se od časa do časa prikaže skrivnostno letalo. Preprosto ljudstvo ga je že pričelo nazivati zračno pošast. Pojavlja se v najbolj pustih krajih in tibiči se vprašujejo, odkod prihaja in kam leti. Enkrat ga ugledajo na Norveškem, drugič na Švedskem, tretjič na Finskem. Vsekakor je gotovo, da je to letalo neke tuje velesile. Prvič se je prikazalo 12. decembra nad Helgolandom. Ljudje so mogli ugotoviti, da je to pomorsko letalo, to je hidroplan. Pozneje so ga ugledali na severnem Norveškem, na Švedskem in Finskem. Navadno leti ponoči, in sicer zelo visoko. Večkrat se tudi spusti prav nizko nad morjem. Neko noč je norveški parnik nad sabo nenadoma ugledal velikansko dvokrilno letalo z dvema reflektorjema. Letalo je tako nizko, da so opazili pilota oziroma njegovega pomočnika v kabini. Na prvi pogled se je zdelo podobno velikemu francoskemu letalu »Latham«, ki je tako tragično končalo l. 1928, ko sta francoski pilot Guilboud in Amundsen šla na pomoč Nobileju. Toda temu skrivnostnemu letalu se je pridružila še skrivnostna ladja. Kajti prav ta norveški parnik je še tisto noč srečal skrivnostno ladjo, ki je naglo odplula z vso brzino, ko se ji je približal. Z druge strani poročajo, da so v norveških vodah opazili že več ladij, ki so se sumljivo vedle. Splošno sklepajo, da je ena izmed teh ladij oporišče velikega letala, ki preiskuje obal ob Severnem morju.

Samoposebi umljivo, da so vesti o letalu in skrivnostnih ladjah prava senzacija za vse prebivalstvo na Skandinaviji. Zadeva zanima seveda tudi državne oblasti. Med Finsko, Švedsko in Norvegijo je bil sklenjen sporazum, naj bi policijska oblast s pomočjo pomorske v vseh treh državah zasledovala te čudne prikazni. Vstali so zopet skeptiki, kakor povsod ob takšnih pojavih, in ti se vprašujejo, ali ne obstojijo morda te ladje in letalo samo v domišljivi ljudstva? Vse kaže, da skeptiki nimajo prav. Danes je mednarodni položaj takšen, da opravičuje

domnevo, da so vse te vesti o letalu ali letalih ter o skrivnostnih ladjah resnične. Mnogi domnevajo, da gre za rusko akcijo, drugi zopet, da so tu na delu japonske sile! Japonska išče tudi na tem mestu ranljivo točko sovjetske Rusije. Rusi kakor tudi Japoneci so te domneve zanimali. Zdaj je ostala še tretja možnost: Ali niso morda ta letala in te ladje nemške? Neki vojaški izvedenec celo domneva, da imajo ta letala namen, da opazujejo učinke velikanskega nemškega topa, ki strelja v neizmerne daljave. Saj je znano, da so v Norvegiji zapuščeni kraji, kamor še ni stopila človeška noga. Znano je tudi, da je nekoč padel v te kraje izstrelek ali nekaka velikanska raketa, o kateri si niso mogli razložiti, odkod je prišla. Zadeva se čedalje bolj zavija v skrivnost, ki je pač ne bo lahko razložiti.

Gosp. Suvich (v sredi z naočniki), podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu, se poslavja v Budimpešti.

Angleški delavci korakajo proti Londonu. Iz vse Anglije se zbirajo brezposelni in korakajo proti prestolnici, da bi na ta način vzbudili pozornost nase. Delavska stranka je pozvala svoje pristase, naj delavce povsod pozdravijo. London stoji na vsak način pred zanimivim dogodkom. Kakor kaže napis, so delavci na naši sliki rudarji.

Gospodarstvo

Davčne prijave za pridobnino

Davčne uprave objavljajo poziv za vložitev davčnih prijav za pridobnino za davčno leto 1934.

Prijava je vložiti glede dohodkov in poslovnega prometa v teku meseca marca, od 1. do 31. marca 1934.

Pridobnino so zavezane vse one družbe z omejeno zavezo, ki ne podlegajo družbenemu davku. Temu davku so namreč zavezane one družbe z omejeno zavezo, ki javno polagajo račune.

Prijava za pridobnino je posebej vložiti za vsaki objekt (obrat) kakor tudi za vsako vrsto posla, na pr. če ima trgovec centralo in podružnico, mora vložiti prijavo za centralo in posebej še za podružnico. Če trgovec z mešaním blagom toči v istem obratu tudi pijačo, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešaním blagom in posebno prijavo za točenje pijače. Če se krojač na pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta in posebej še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Rudarska podjetja, ki so podvržena temu davku, morajo vložiti prijavo za vsaki rudnik posebej in za vsak samostojni pomožni rov.

Prijava morajo vložiti tudi one osebe, ki so po čl. 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt, obrati težkih invalidov itd.).

Prijava izpolni in vložiti:

1. lastnik obrata ali podjetja, oziroma oseba, na kateri račun se obrat vodi;

2. V primeru zakupa zakupnik;

3. Za nedolžne njihovi rodilci ali varuhi.

4. Za mase njihovi zastopniki.

Prijava lahko vložijo tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdavčitve enoletni čist dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnemu zavezancu, da ta dohodek za svojo lastno korist točno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam neeločnega prijavljanja. Enoletnim dohodkom se smatra kosmat dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom,

Obrestna mera zadrug

Glavna Zadruga zveza objavlja pregled obrestne mere pri zadrugah v naši državi. Najnižja je obrestna mera v Sloveniji. Članice Zadrugne zveze in Zveze slovenskih zadrug imajo obrestno mero 9,5% za posojila (maksimalno). Neenotna je obrestna mera pri Zvezi gosp. zadrug, ki ima članice tudi v drugih pokrajinah države. Pri zadrugah drž. uslužbencev znaša obrestna mera 8% (pri zvezi 4%).

*

Pravilnik k novi davčni zakonodaji. V »Služb. novinah« je izšel pravilnik k nedavnim izpremembam v zakonih o neposrednih davkih, poslovni promet, samski davek in oprostitvi družin z 9 otroci.

Priv. agrarna banka v novi palači. V Belgradu si je Privilegirana agrarna banka zgradila na oglu Dečanske in Vlakovičeve ulice trinadstropno palačo, ki je stala okoli 16 milj. Din brez inventarja in sveta. Skupno se računa, da bo palača stala banko okoli 27 milijonov Din.

Jugoslovanska združena banka v Zagrebu objavlja, da bo z 28. februarjem plačevala: 1. 109% onim upnikom, ki niso imeli 31. dec. 1933 terjati več kot 10.000 Din; 2. 5% pa dobe vsi ostali upniki 31. dec. 1933 in se v to kvoto vračunajo tudi po 1. januarju letos plačani zneski.

Nova katastra uprava je ustanovljena v Dol. Logatcu. Prostore je dala na razpolago občina, ki nosi tudi preselitvene stroške.

Mešanje slajenega vinskega pridelka z naravnim vinom. Ker so nastali dvomi, da li, odnosno pod katerimi pogoji smemo mešati slajeni vinski letnik, kakršen je mnogokje najmlajši iz minule jeseni, s starino ali s kakim naravnim vinom sploh, je izdalo kmetijsko ministvo zadevno pojasnilo, ki ga banka uprava dravske banovine s tem razglasom objavlja: V čl. 17 pravilnika za izvrševanje zakona o vinu je naglašeno, da mešanje raznih vin ali moštov ni prepovedano, razen v primerih, ako katero izmed njih ne ustreza predpisom zakona o vinu. Zategadelj je mešanje vina od prirodnega mošta z vinom od mošta, ki je bil oslajen po predpisih zakona o vinu, dovoljeno pod pogojem, da taka vinska mešanica po čl. 23 istega pravilnika ne sme imeti bližje oznabe »pravno«, »prirodno« in temu slično. Banska uprava pripominja, da velja navedena razlaga za tuzemski promet z vinom in moštom, pri vinskem pridelku za izvoz pa je treba upoštevati zadevne zakonite določbe, ki so veljavne v tisti tuji državi, v katero izvažamo.

Borza

Denar

Dne 27. febr.

Danes so ostali neizpremenjeni tečajji Amsterdam, Berlina, Bruslja, Curiha in Pariza, dočim so popustili več ali manj London, New York, Praga in Trst.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,95, na zagrebški in belgrajski borzi pa po 8,85. — Grški boni so notirali v Zagrebu 34,50 do 35,50 (35), v Belgradu pa 35 den.

Ljubljana. Amsterdam 2308,74—2320,10, Berlin 1358,47—1369,27, Bruselj 800,79—804,73, London 174,30—175,90, Curih 1108,35—1113,85, New York 3405,50—3433,76, Pariz 225,88—227, Praga 142,29 do 143,15, Trst 292,68—295,08.

Curih. Pariz 20,38, London 15,76, New York 310,7225, Bruselj 72,25, Milan 26,40, Madrid 41,925, Amsterdam 208,325, Berlin 122,65, Dunaj 73,30 (56,40), Stockholm 81,30, Oslo 79,15, Kopenhagen 70,35, Praga 12,845, Varšava 58,325, Atene 2,94, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 8,29 den.

Vrednostni papirji

Tendence je bila danes večinoma čvrstejša in so tečajji deloma narasli. Izjemo je tvorila vojna škoda, ki je na vseh naših borzah padla. Temu primerno je bil tudi največji promet v vojni škodi. Na zagrebški borzi je znal promet: vojna škoda 2500 kom., 7% inv. posojilo 50.000, begl. obv. 150.000 in 7% Blerovo posojilo 1000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 72—74, agrarji 37—38, vojna škoda 315—320, begl. obv. 55—56, 8% Bler. pos. 53,50 den., 7% Bler. pos. 51,50 den., 7% pos. Drž. hip. banke 63 den., Kranj ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 74—78 (78), vojna škoda 319—321 (321), 3. 319—321, 4. 318—320 (319), 6% begl. obv. 55—55,50 (54,50),

marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove očitelj ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosmatga dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, odnosno račun bilance z gube in dobička, korespondence in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s katerimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovega nabavljene blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Novi obrazci davčnih prijav za pridobnino, nadalje obrazci prijav za davek na poslovni promet (knjižari in pavsalisti) se dobijo pri davčni upravi za mesto Ljubljana, Vodnikov trg 5, II. n., soba 12, za ceno 1 Din komad.

Davčni zavezanci in občine (mestno načelstvo) se še posebej opozarjajo, da se morajo vsi razpredelki nove davčne prijave točno in vestno izpolniti in sicer samo na prvi strani prijave. Vse rubrike na ostalih straneh prijave izpolni davčna uprava sama.

Pri davčni upravi za mesto Ljubljana od sedaj naprej niso več dolžni vložiti davčnih prijav davčni zavezanci 3. skupine čl. 42 zakona o neposrednih davkih (finančniki, avtolaksiji z enim vozom, postrežniki, komisijonarji, čistilci čevljev, kolporterji časopisov itd.) in agenti zavarovalnih družb.

Industrijska, rudarska, bančna, železniška, broderska, tramvajska in mednarodno transportna podjetja, katerih letni promet presega 500.000 Din, se še posebej opozarjajo, da morajo hkrati z davčno prijavo predložiti bilanco z računom dobička, oziroma začetni in končni inventar — tako za poslovno leto 1933 kakor tudi za poslovno leto 1932.

Poleg tega morajo prijavi priložiti podoben pregled posameznih postavk z gube in dobička, izvleček iz računa kapitala, prepis lastnega računa vsakega družabnika posebej in tudi njegovih rodinskih članov, nadalje poizvedbe o izvršenih amortizacijah, izvleček računa produkcije in bančni izvleček iz računa valut, efektov in deviz.

Vsi ostali davčni zavezanci, ki želijo, da se jih obdavči po trgovskih knjigah, morajo davčni prijavi priložiti iste priloge.

8% Bler. pos. 53,50—55, 7% Bler. pos. 51,50—52 (51,50). — Delnice: Narodna banka 4250—4500, Priv. agr. banka 250—263, Sečarana Osjek 150 d., Impex 50 den., Trboveljska 105—110.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 74,50 do 76,50 (75,74), agrarji 38,50 bl., vojna škoda 318—319 (319,318), 3. 313,16—319 (318), 4. 316 den. (317), 7% pos. Drž. hip. banke 66 bl. — Delnice: Narodna banka 4280—4350 (4300), Priv. agr. banka 260—262 (263,266).

Dunaj. Don. sav. jadr. 63,45 ex kupon, Länderbanka 15,80, Narodna banka 153,50, Steg 17,25, Steveag 10,75, Alpine 10,50, Rima 24, Trboveljska 12,60.

Žitni trg

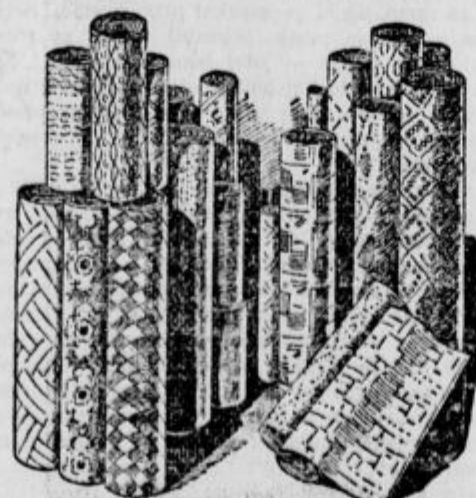
Položaj za pšenico je neizpremenjen kot tudi cene. Govori se sicer, da bomo izvozili okoli 500 vagonov naše pšenice v Švico, kar bi zelo razbremenilo naš trg, vendar zaenkrat ta kupčija še ni sklenjena, ker so Švicarji zelo natančni. Pri sedanjih cenah v Švici bi bila pri nas cena 108 ban. postaja. Koruza je nadalje izredno čvrsta zaradi izvoza. Danes stane časa primerno suha že 67,50 do 70, par pomeni dvig za 2 in pol pare pri kilogramu. Umetno sušene prav za prav ni na trgu, ker je to večinoma nadčasovno primerno suha, saj so sušilnice večinoma že ustavile obratovanje. Za maj se imenuje cena 82,50 den. in 85 bl. V ostalih predmetih ni bilo pomembnejših izprememb. — Moka in otrobi so ostali v ceni neizpremenjeni.

Živina

Kranjski živinski sejem 26. februarja. Na trg so prignali 58 volov (prodanih 31), krav 25 (7), 1 bika (1), 2 telci (2), prašičev (prodani nobeden). Cene so bile v bistvu enake kot že vso zimo; ker pa je bilo le malo povpraševanja in malo kupčij, blaga pa dovolj, se je kazala rahla tendenca navzdol. Tako slabega in mrtvega živinskega sejma v Kranju že dolgo ni bilo.

Mariborski živinski sejem. Prignanih je bilo 21 konj, 22 bikov, 190 volov, 330 krav in 16 telet; skupaj 579 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli kilogram žive teže 3,50—3,75 Din, poldebili voli 2,50—3 Din, biki za klanje 2,50—3,50, klavne krave debele 2—3,50 Din, plemenske krave 1,50—2,75 Din, krave za klobasarije 1,50—2 Din, molzne krave 2—2,50 Din, breje krave 2—2,50 Din, mlada živina 3—3,75 Din, teleta 5—6 Din. Prodanih je bilo 275 komadov; od tega za izvoz v Italijo 14. Mesne cene so v Mariboru sledeče: volovsko meso I. vrste kilogram 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso bikov, krav, telci 4—6 Din, telečje meso I. vrste 10—15 Din, II. vrste 8—10 Din, svinjsko sveže meso 10—16 Din.

Dunajski prašičji sejem 27. febr. Pripelanih je bilo 9871 špeharjev in 3371 pršutarjev, skupno 13.242 glav, od tega iz Avstrije 7415, iz inozemstva 5827. Cene so bile sledeče: prvovrstni špeharji 1,43 do 1,47, kmetijski špeharji 1,32—1,50, stari 1,20 do 1,30, križani 1,38—1,50 in pršutarji 1,12—1,38 šil. za 1 kg žive teže. Pri mirnem poslovanju so cene pršutarjev padle za 2—3, cene veleposestniških špeharjev za 3—4, ostalih špeharjev pa za 2—3 groše pri kg žive teže.

LINOLEJ V VELIKI IZBIRI
—A.E. SKABERNE

Lahko-atletski program za 1934

Lahkoatletske prireditve ASK Primorja in SK Ilirije ter tekmovanja za državno prvenstvo v l. 1934.

25. marca, Ilirija: propagandno cross-country prvenstvo mest;

8. aprila, JLAZ: cross-country prvenstvo Jugoslavije za moštva in poedince v Zagrebu;

21.—22. aprila, Primorje: propagandni omejeni miting;

5.—6. maja, Primorje: propagandni omejeni miting;

9.—10. maja, Primorje, nacionalni miting po dolžnosti;

13. maja, Ilirija: nacionalni miting;

21. maja, Primorje: »Jutrova« propagandna stafeta;

26.—27. maja, Primorje: prvenstvo Jugoslavije za moštva;

2.—3. junija, odbor za izvedbo dvomatchev: dvomatch Graz-Ljubljana v Grazu;

10. junija, JLAS: nastop francoske lahkoatletске ekipe v Ljubljani;

27.—29. junija, Primorje: nacionalni stafetni miting združen z olim. desetbojem;

30. junija—1. julija, JLAS: prvenstvo Jugoslavije za poedince, II. del;

8. julija, Ilirija: propagandni olim. petboj;

14.—15. julija, Primorje: dvomatch Primorje-representanca Bukareste v Bukaresti;

14.—15. avgusta, Ilirija: internacionalni miting;

1.—2. septembra, Primorje: dvomatch Primorje-KAC (Celovec) in nastop češkoslovaške državne reprezentance v Ljubljani;

9. septembra, Primorje: jubilejna stafeta od Ljubljane do Belgrada ozir. od Ljubljane do Bleda;

14.—16. septembra, JLAZ: prvenstvo Jugoslavije za poedince, I. del v Ljubljani;

7.—14. okt., JLAZ: balkanske igre v Atenah;

21. oktobra, Primorje: nacionalni olimpijski petboj za prvenstvo Ljubljane;

1. decembra, Primorje: Tek zedinjenja, internacionalna prireditev.

Podčrtane internacionalne prireditve so že vse perfektirane izvenšali prireditve Primorja, dne 1. in 2. septembra, za katero vodi prireditelj, ASK Primorje, še pogajanja s češkoslovaško lahkoatletsko zvezo.

Naši lahkoatleti so si v letošnji sezoni pripravili krasen program, ki bo brez dvoma ogromno doprinesel, da bo slovenska lahka atletika zamogla letos v kvalitativnem in kvantitativnem oziru zaznamovati nadaljnji veliki napredek.

Opozorjamo že danes s priobčitvijo tega programa, na krasno prireditve vse aktivne lahkoatlete kakor tudi vse ljubitelje in simpatizerje, ki naj bi z večjim posejanjem teh prireditev pripomogli k čini uspešnejši propagandi lahke atletike, najbolj razširjene sportne panoge.

Cross-country prvenstvo Ljubljanske podzveze J.Z.Ž.S.

Propozicije

1. Ljubljanska podzveza JZZZ priredi dne 18. marca t. l. ob 11 dopoldne cross-country tek za prvenstvo podzveze na progi 2000 m pod Cerkovnim gradom s startom in ciljem pri drsališču SK Ilirije. — 2. Pravico nastopa imajo družine klubov ljubljanske podzveze, odnosno poedince, članice teh klubov. Družine morajo biti sestavljene iz najmanj 6 tekačev. Na placement družine vpliva najboljša četvorica vsake družine. Tekalci morajo biti verificirane atletinje JZZZ. — 3. Klasifikacija družin se vrši po pravilih JLAZ-e. Zmagovalna družina dobi naslov »Prvak ljubljanske podzveze JZZZ«, zmagovalka poedinka pa naslov »Prvakinja ljubljanske podzveze JZZZ za leto 1934«. — 4. Nagrade: Zmagovalna družina prejme prehodni pokal, prvakinja posebno darilo v trajno last, naslednjih pet tekačev pa plakete. O darilih in posebnih določilih za ta darila izide naknadna službena objava podzveze. — 5. Prijave s prijavnico Din 30 za družino in Din 10 za poedince je poslati najkasneje do 11. marca popoldne na naslov: Ljubljanska podzveza JZZZ, Ljubljana, kavarna Evropa. Zakasnele prijave se ne bodo vpoštevale. — 6. Tekmovanje se vrši po pravilih JLAZ-e.

*

Stafetna in skakalna tekma se je vršila v nedeljo v Mojstrani. V stafetni tekmi na progi 4x8 km je zasedla prvo mesto stafeta smuč. kluba Dovje-Mojstrana (Jakopič, Rabič Moka, Lakota C., Rabič Miha) v času 2:27,18; na drugem mestu je Sm. kl. Ljubljana (Baebler, Močnik, Švigelj, Decman) s časom 2:29,41, na tretjem mestu pa SK Ilirija (Bradič, Bručan, Pribošek, Kerštajn) s časom 2:36,05.

V skokih so zmagali: v I. razredu: Decman Tone 148,9 t. (26,27 m); v II. razredu: Bručan Lado 127,5 t. (20,5 in 20) v III. razredu pa Klančnik Karel 137,5 t. (21 in 21 m). Senzacija dneva je bil 9 letni Poldo Janoz iz Mojstrane, ki je skočil s polnim nalletom 20 m.

Po tekmi je v hotelu Triglav dolgoletni predsednik smuč. kluba Dovje-Mojstrana g. Zupan podpravljal tekmovalce ter jim razdelil darila. Smučarski klub Dovje-Mojstrana je s to tekmo ponovno dokazal, da nima samo prvovrstnih tekmovalcev, temveč tudi prvovrstne organizatorje tekem.

Savinjska podružnica TK Skala ima svoj redni občni zbor ob vsakem vremenu dne 4. marca t. l. ob 10 na Smrekovcu.

Vremensko poročilo JZZS in SPD

a) Po stanju dne 27. februarja ob 7 zjutraj.

Bistrica-Boh. jezero: +2, dež. 60 cm južnega snega, smuka slaba. — Bled-jezero: —1, dež. 20 cm južnega snega, smuka slaba, led grapav, 20 cm debel. — Kranjska gora, Rateče-Planica: +1, barometer pada, dežuje, 70 cm južnega snega, smuka slaba. — Vršič in Tamar: 250 cm južnega snega, sneg za sanke ugoden.

b) Po stanju dne 26. februarja ob 7 zjutraj.

Smučarski dom na Pokljuki: +1, oblačno, mirno, 140 cm snega, 4 cm novega južnega snega, smuka dobra, smuka v planinah dobra, izgledi za nov sneg.

*

Nemčija se pripravila na olimpijske igre. Za letošnje leto je pripravila med drugim zelo bogat lahkoatletski program. Dne 5. avgusta bo nastopila v Italiji proti Italiji; 19. avgusta proti Švici v Stuttgartu; 1. in 2. sept. proti Švedski v Stockholmu in 23. sept. v Magdeburgu. Poleg tega bodo Nemci nastopili tudi pri evropskih prvenstvih v Turinu.

Björn Jahr se vrača na Norveško. Trener JZSS za skoke, olimpičar Björn Jahr se vrača na Norveško. Savez m. priredi danes v sredo, v prostorih restavracije Slamič v salonu v II. nadstropju poslovalni večer, na katerega vabi vse savezne funkcionarje in vse ljubljanske smučarje. Večer je zamišljen kot povsem nezvezan sestanek smučarjev, vstop je prost, sestanek od 20 dalje. Jahr je pokazal s svojim delovanjem povsem novo, dotedaj nepoznano metodo treninga skakačev, ni jih navduševal za rekordne skoke, vzgajal jih je v stilu, a vendar so baš pod njim postavljeni kar 4 jugoslovanski rekordi. Poleg Slovenije je bil Jahr tudi v Zagrebu in v Sarajevu kot prvi savezni trener, ki je tamkaj odpravljal prve skakalnice in gotovo bo odnesel najlepše spomine na lepo se razvijajoči smučski sport v naši državi. Upamo, da se nam simpatični Norvežan še povrne, a enako si želimo, da ponese najlepše utise o naši državi in našem smučskem sportu v svojo domovino. — Tedaj zvečer na svidenje pri Slamiču!

Oficijalna lista novih svetovnih rekordov v plavanju. Mednarodna plavalna zveza je izdala listo svetovnih rekordov, ki so bili v l. 1933 postavljeni.

Moški: 300 jardov prosto: I. R. Gilhula (Amerika) 3:06,8 (Detroit, 3. 8. 1933.); 300 m prosto: I. R. Gilhula (Amerika) 3:24,4 (Detroit, 3. 8. 1933.);

400 m prosto: S. Makino (Japonska) 4:46,4 (Tokio, 14. 8. 1933.);

440 jardov prosto: I. R. Gilhula (Amerika) 4:48,6 (Detroit, 21. 9. 1933.);

500 jardov prosto: I. Medica (Amerika) 5:26,6 (Seattle, 1. 6. 1933.);

500 m prosto: I. Medica (Amerika) 5:57,8 (Seattle, 1. 6. 1933.);

880 jardov prosto: I. Medica (Amerika) 10:15,4 (Chicago, 16. 7. 1933.);

1000 jardov prosto: I. Medica (Amerika) 11:37,4 (Portland, 29. 7. 1933.);

1000 m prosto: K. Kitamura (Japonska) 12:42,6 (Tokio, 13. 8. 1933.);

400 m hrbtno: K. Kawatsu (Japonska) 5:37,6 (Tokio, 30. 9. 1933.);

400 m hrbtno: M. Kiyokawa (Japonska) 5:30,4 (Tokio, 30. 9. 1933.);

Zenske: 300 jardov prosto: L. Kight (Amerika) 3:58,4 (Buffalo, 20. 4. 1933.);

300 m prosto: W. Den Quden (Nizozemska) 3:58 (Rotterdam, 8. 10. 1933.);

800 m prosto: L. Kight (Amerika) 11:44,3 (Jones Beach, 23. 9. 1933.);

100 m prsno: C. Denis (Avstralija) 1:24,6 (Unley, 14. 2. 1933.);

200 jardov prsno: E. Jacobsen (Danska) 2:49,5 (Stockholm, 5. 10. 1933.);

200 m prsno: H. Mayenhata (Japonska) 3:00,4 (Tokio, 30. 9. 1933.);

400 m prsno: H. Mayehata (Japonska) 6:24,8 (Tokio, 1. 10. 1933.);

500 m prsno: H. Mayehata (Japonska) 8:03,8 (Tokio, 1. 10. 1933.);

Plakete za svetovne rekorde v plavanju. Mednarodna plavalna zveza, ki je doslej izdajala svetovnih rekordov v plavanju diplomne, bo odslej naprej podeljevala plakete. Vse veljavne državne zveze so bile povabljene, da predložijo tozadevne predloge, odnosno osnutke za te plakete.

Nova lista svetovnih rekordov v lahki atletiki bo izšla. Izdala jo bo mednarodna lahkoatletska zveza in bo vsebovala vse nove rekorde, ki so bili postavljeni po zadnjem kongresu, ki se je vršil o priliki zadnje olimpijade v Los Angelesu.

Svetovni damski rekordi v hitrostnem drsanju. Kakor v drugih sportnih panogah tako tudi v drsanju ne mirujejo dekleta. Še mi dolgo, ko so bili postavljeni od njih v hitrostnem drsanju svetovni rekordi, že slišimo o novih. V Oslo so se vršile damske tekme. Ob tej priliki je postavila gđ. Verne Lesche (Finska) nov svetovni rekord na 1000 m s časom 1:45,7. Norvežanka Li je postavila nov svetovni rekord na progi 500 m s časom 50,3. Njena rojakinja Blöken pa je zboljšala obstoječi svetovni rekord na 1500 m; za to progo je namreč rabila 2:40.

Mednarodna lahkoatletska zveza bo im

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mail oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Dekle

šivilje in perfektna kuharica, ki je služila več let v odlični hiši, išče mesto k boljši krščanski družini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Poštena« št. 2151. (a)

Kmečko dekle

vajeno hišnih del ter nekoliko kuhe in šivanja — išče službo. Naslov pove prava »Slovenca« pod št. 2181. (a)

Dekle

pridno in pošteno, z dobrimi spričevali — išče službo. Ima veselje do kuhanja in vsakega dela. — Naslov v upravi »Slov.« Maribor št. 171. (a)

Vajenci

Učenec

močan, kmečkih staršev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Leopold Sevnica, Sevnica ob Savi. (v)

Mesarski vajenec

krepak, brihten, 16—17 let star, le od ugledne rodbine, dobi takoj mesto. Toni Bulc ml., Mokronog. (v)

Službe iščejo

Strokovnjaka

prvovrstnega organizatorja, išče zavarovalnica za vodilno mesto. Sprejme tudi več akviziterjev. — Ponudbe na upravo »Sl.« Maribor pod »Takoj« št. 1944. (b)

Krojaškega pomočnika

takoj sprejme Ivan Mrak, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-I. (b)

5 provizij. akviziterjev

za prodajo odličnega gospodnjega predmeta v Ljubljani takoj sprejem. Ponudbe pod »Nujno« št. 2168 na upravo »Slovenca«. (b)

Modistko

spretno in samostojno, iščem. Ponudbe pod »Samostojna« 2186 na upravo »Slovenca«. (b)

Denar

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun. A. & E. Skaberne, Ljubljana. (r)

Rančne vloge

vseh zavodov, nakup. prodajo in posojila posreduje najkulantneje St. Praznik, Zagreb, Varšavska 6, telefon 28-33. (d)

Hranilne knjižice

Kmetijske posojil. v Ljubljani prodam proti gotovini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kompenzacija« 2184. (d)

Vnajem

ODDAJO:

Ugodna prilika!

Natakarica z lepimi spričevali, veča tudi nemščine, dobi na račun buffet. Ponudbe s sliko pod zn. »Kavcija 3000« 2155 na upravo »Slovenca«. (n)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s kabineto, v novi hiši, takoj oddam. Rožna dolina, cesta XIII št. 5. (č)

Stanovanje

komfortno štiri- in dvosobno, v bližini sv. Jožefa, se odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2160. (č)

Takoj oddam

malo opremljeno sobico s posebnim vvhodom. Trdinova ulica 2, vis. pritl. (s)

Razno

Novoporočencil

Sprejem tudi na delni odpis vložnih knjižic. Mešne hranilnice Spodnještajerske in posojilnice v Narodnem domu v Mariboru pri nakupu kuhinjske posode in opreme. — Albert Vicel, Maribor, Gosposka 5. (r)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«: posestvo ti hitro prodaja, če ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Lepo posestvo

eno uro od Ljubljane, v popolnoma dobrem stanju, z velikim vrtom, njivami in travnikom — plačljivo delno s hranilnimi knjižicami — naprodaj. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 2028. (p)

Stavbne parcele

600 m² in večje, pri postaji Vižmarje — ugodno naprodaj. Naslov: Vižmarje št. 100. (p)

Gostilno

pri kolodvoru, s tujskimi sobami ter velikim hladnim skladiščem za žito ali gradbeni material — prodaja ali da najem Ivo Vranešič, Sunja. (p)

Večje posestvo

dobro uro od Maribora naprodaj. 96 orolov gozda, 15 orolov njiv, travnikov, velik sadonosnik in majhen vinograd. Cena 260.000 Din. Vknjižena je 130.000 Din od Slovenjgriške posojilnice. Ivan Črakič, Zravska cesta 29, Dobrožje, Maribor. (p)

Citajte in širite

»Slovenca«!

Objave

Naznanilo!

Vljudno obveščam cenj. občinstvo, da bom v Kopitarjevi ulici št. 1 otvoril mesnico 1. marca 1934. — Nudil bom cenj. odjemalcem vedno le sveže meso in prvovrstne mesne izdelke. Za čim večji odjem se priporoča Karl Povše, mesar, Kopitarjeva 1. (o)

Golaž ekstrakt

vam napravi kuhanje za igračo. Ekstrakt, dr. z o. z. Gosposvetska cesta 8.

Kupimo

Kostanjev les

ponudite takoj; množina, dobavni rok, zastopniku tovarne Drago Hadl, Novo mesto. (k)

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupimo. RAFINERIJA DR. GIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Suhe javorove plohe

široke najmanj 35 cm — kupimo. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Javor« 2157. (k)

Mestno načelstvo v Ljubljani

razpisuje dobavo 21 komadov

usnjenih suknjičev

za mestno pokleno gasilstvo. Pravilno opremljene in kolekovane ponudbe je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu do 13. marca 1934 opoldne, kjer se dobijo tudi vse potrebne informacije glede kakovosti usnja, kroja itd. — V Ljubljani, dne 24. februarja 1934.

Glasba

Instrumente

cimbal s krasnim glasom in berdo prodamo. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Ptuj. (g)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam, če motorja bi znebil se rad, pri kupcu ti mnogo prihrani. Slovenec najmanjši inšert!

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in naiceine »vrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Bukovo oglje

takojšnja dobava, prodaja Kmetijska zadruga Izlake pri Zagorju ob Savi. Cena po dogovoru. (l)

Kozolec

blizu Laškega, s 4 okni (štanti), v dobrem stanju, za nizko ceno naprodaj. Za polovico vzamem hranilno knjižico. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (l)

Gabrove sadike

za živ plot (mejo) prodaja po dogovoru Janez Govc, Zasip št. 44, pošta Bled.

Obrt

Posteljne mreže

izdeluje na lesenih in železnih okvirjih najceneje in jih sprejema v popravilo Alojz Andlovic, Komenskega 34. (t)

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Sveže najfineše norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Ia orehova jedrca

5 kg 150 Din, la češpljeva marmelada — zaboj 12.50 kg 110 Din, la suhe hruške 10 kg 70 Din — razpošlila franko kupčeva postaja proti povzetju G. Drechsler, Tuzla. (l)

Mali pisalni stroj

Underwood s kovčekom, dobro ohranjen, poceni prodaja I. Kokalj, Gradišče št. 11. (l)

telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pšenično moko

najboljši mlinov

onodi najceneje veletirgovina žita in mlevskih izdelkov

A. VOLK, LJUBLJANA

Renjeva cesta 24.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

ZAHVALA

Ob priliki izgube mojega nepozabnega soproga in očeta

FRANCA ROŽANCA

restavraterja zdravilišča Dobrne

se čutim dolžno izreči zahvalo vsem darovalcem vencev, gostilničarski zadrugi, vojniškemu Sokolu, občinskemu odboru, lovskim društvom Celja in Dobrne, požarni brambli in vsem drugim domačim organizacijam, učiteljskemu zboru in šolski mladini ter pevskega društva Vojnika in Dobrne in vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti. — Posebno zahvalo pa izrekam zdraviliškemu zdravniku dr. F. Trencu za požrtvovalnost za časa njegove mučne bolezni, častiti duhovščini, posebno g. dekanu Zagarju in g. A. Jankoviču, upravitelju zdravilišča, za tolažljive besede ob grobu.

Iskrena hvala!

Dobrna, dne 27. februarja 1934.

RODBINA ROŽANEC

Umrla mi je moja ljuba žena, gospa

Albina Pavločičeva

soproga zobozdravnika

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 28. februarja ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1934.

Dr. PAVLOČIČ FRANCE, soprog

in ostalo sorodstvo.

Ludvik Ganghofer:

27

Samostanski lovec

»Ti ne bo treba dolgo čakati, mučica! Le pazi... pride eno za drugim — mati in jaz in...« Ne, imena svojega dečka ni mogel spraviti iz ust. Ko se je obrnil od groba in vzel prazno desko pod pazduho, sta mu stekli dve debeli solzi v brado.

Ni hotel iti čez trznico; zanj je bilo tam preveč ljudi. Po ovinkih se je napotil k slikarju spominskih tabel. Našel je mojstra doma. »Napiši mi ime na desko tu,« je rekel.

»Kdo ti je pa umrl?«

»Otroček, Marijica ji je bilo ime. Pa naredi prav lepo — rdeče in modro. In naslikaj spodaj še križ. Čez kako uro se vrnem in vzamem desko.«

Potem je odšel v samostan, da bi poravnal fevdnino. Našel je gospoda Schluttemanna prav nedeljskega — pri volji, kakršne si pri valptu ni bilo možno misliti slabše. Kajti ob nedeljah, in še na tako velik praznik, je ostajal gospod Schluttemann navadno dalje časa v kleti; tem ostrijši pa je bil naslednji dan potem tudi jeziček gospe Cecilije; in ker daje večji ogenj večji vročino, je bilo razumljivo, da je gospod Schluttemann ob takih ponedeljskih jutrih švigal po pisarnici po strelo, ki ne najde izhoda iz oblakov, ne prestopa bliska in grmi, pa vendar ne more prav udariti.

Ko je Wolfrat prestopil prag, je gospod Schluttemann planil nanj s plohov grmečih besed ko hudournik s svojimi vodami »ez potrepeljive skale: kajti Wolfrat je stal ob vratih mirno in molče: nekaj časa je prenašal to ploho, potem pa, ko se je gospod Schluttemann moral oddahnuti, spregovoril: »Čemu pa se tako mučite in kričite, gospod valpet? Saj čujem tudi, če malo manj nategujete meh!«

Radi teh drznih besed je gospod Schluttemann domala okamenel od osuplosti, kakor se je zdelo: potem pa je še bolj zagorel in obraz, sunil s pestmi v zrak, premeril in diru izbo in zagrmel: »Ali je kaj takega že kdaj doživel živ krščan? Kako si ta človek upa z mano govoriti! Takle potegoni! O! Ah! Hoho! Jaz, valpet, jaz naj bi po dvorsko govoril — s takimle solnim brozgarjem! Kaj poželi, kaj »blagovoli, kaj ukazuje vaša gnada? Morda bi se moral še priklanjati pred beračem, ki še fevdnino ne more plačati?«

Iz Wolfratovih oči je šnil temen pogled. »Kdo vam to pravi, gospod valpet? Fevdnino sem prinesel!«

Gospod Schluttemann je ponorel. »Prinaša fevdnino — prinaša — prinaša jo!« Sopihajoč se je oprl s pestmi ob boke in se zagnal proti Wolfratu, da bi ga podrl, se je zdelo, ko oven steno... »Kdo ti je ukazal prihajati s fevdnino? Če ima njegova milostna prevzvišenost, naš prošt, dobrotljivost in nebeško blagonaklonjenost ukazati: naj se prejšče, če je ta Wolfrat kockar in pijanec — in to nisi, in izvrsten robotar si tudi, ni trohe tega ti ne bom kratil, Bog me kaznuj! — in ker je vse to res, ukazuje njegova milost Henrik Inzing, moj najmilostnejši gospod prošt, naj bo temu Wolfratu za letos fevdnina spregledana! Gospodu Schluttemannu je pošla sapa.

»Fevdnina spregledana?« je zlogoval Wolfrat. Prebledel je ko prt in se opotekel, kakor bi se mu hotelo v glavi zvrteti.

»In zdaj prinaša fevdnino — prinaša jo — prinaša!« Gospod Schluttemann je vil roke, kakor da bi moral objokovati propast Jeruzalema. In obrniti se spet k Wolfratu, se je zadržal nanj: »Odkod pa imaš vendar denar?«

»Dobil sem ga, ker sem ga moral imeti!« je odvrnil Wolfrat hripavo in se strmo vzravnil. »Odkod ga imam, to naj vam ne dela skrbi — ne

bo ga treba vračati vam. Toda, če že vas tako ima radovednost: Egger mi ga je posodil!«

»Egger? Posodil?«

»Da, ker sem mu bil v soboto na večer odnesel Kristusa gori na njegovo planino v Rdečini.« Glasno in počasi je govoril Wolfrat te besede.

»Teško Kristusovo podobo? Ponoči? In zato ti je posodil denar?«

»Da, in ker je morda menil, da bi mu utegnili vi poslati na vrat še slabšega sosedu, če bom moral jaz s fevda.«

»Vrag te bo preganjal s fevda, pa ne jaz!« je zagrmel gospod Schluttemann. »Mar sem pozoj, ki bruhla ogenj in žre kamenje? Na mestu se mi zgubi domov k ženi in otroku! In temu prašču, Eggerju, boš dal njegov denar takoj nazaj — vse do zadnjega novčiča! Apagaj!«

Gospod Schluttemann je poskusil prijeti Wolfrata za ramo, da bi ga zasukal proti vratom. Solar je pa z železno pestjo pograbil valpta za roko. »Zdaj imam denar — zdaj bom tudi plačal! Nočem, da bi mi kdo kaj poklanjal!« Stopil je k mizi in naštel dolžnih osem šilingov po vrsti na ploščo in je vsakega pritisnil s palcem, da je kar zvenelo in žvenketalo.

»Ali gromska strela še enkrat, mar naj ne bom več gospod v svoji uradni izbi?« je zakričal gospod Schluttemann, da mu je rdeči nos od jeze posinel ko jeklo v ognju. »Boš mi takoj napravil, kar sem ti ukazal? Boš mi spravil spet takoj denar? Boš mi pri priči zginit?« In pri vsakem »boš mi« je udaril s pestjo na mizo, da so srebrniki skakali in plesali ko dekleta pri velikonočnem rajanju. »In če že hoče Egger svoj denar metati skozi okno, pa ga pridržaj sam in ga obrni v prid svojemu bolnemu otroku — samostan ga ne potrebuje!«

»In moj otroček tudi ne več...«

»Je torej spet zdrav, otrok?«

»Da, da — tega ne boli nobena žilica več. Pomagal mu je beli pader, padar revnih ljudi — in zastoj, gospod valpet, čisto zastoj! Vedno utegne in nikoli ne spi ponoči, če ga kdo kliče. In če boste tudi vi, gospod valpet, ravno kdaj utegnili, pa sežite v omaro po rodno knjigo in debelo prečrtajte, kjer stoji zapisano mojega otroka njegovo ime — Polzer Marijica...« Wolfrat se je brez besede obrnil k vratom.

»Polzer! Za božjo voljo, Polzer!...« je jecljal gospod Schluttemann. »Polzer, he, Polzer!«

Toda Wolfrat je bil že zapustil izbo. Pred vrati v samostan je postal in si pritisnil pesti na čelo. »To tudi zaman, to tudi! In nihče drugi mi tega ni nadrobil, ko deklinal!« Stegnil je predse desnico in jo z bridkim smehom ogovoril: »Pa prav sila ti je bila, da si tako hitela — takrat!« Zravnil se je in jezno ošinil s svojimi vročimi očmi daljne vrhove gora. »Toda, le čakaj, ti greben! Samo enkrat mi še pridi pod roko!«

Potem se je napotil po nagrobno desčico za svojega otroka.

Ko je prišel domov in je že hotel stopiti v vežo, je začul sem od meje rahel žvižg. Egger je stal tam ob plotu. Wolfrat se je oprezno ozri naprej na vse strani, potem je prislonil desko ob steno in stopil do meje.

»Si bil pri njem?« je zašepetal Egger.

»Wolfrat je prikal in zrl strmo predse.«

»Kaj zijaš neprestano predse? Govori vendar!« je slovalk kmet, ki se mu je brezupna bojazen različno risala v vsako potezo in se odražala od slehernega njegovega pogleda.

»Govoriti! Kaj naj bi govoril? Danes še vendar ni mogel nič vedeti. In jaz sam sem povedal, kakor sva se dogovorila. Le dobro se drži, če bodo začeli kaj spraševati!«

Egger je podvil palce v stisnjene pesti.

Razbojnik na cesti v Mačkovcu

Novomeško sodišče sodi Žuro Jožela zaradi rop

Novo mesto, 27. februarja.

Danes sedita na zatožni klopi pred velikim senatom Žura Josip, ključavničarski pomočnik iz Zagrada 7 ter Becele Franc, posestnikov sin iz Zagrada 5, p. St. Peter pri Novem mestu.

Obtožnica jima očita:

Žura Josip je ponoči 12. novembra 1933 v trdi temi na cesti v Mačkovcu pri St. Petru pri Novem mestu odvzel Živkoviču Pavlu s silo s tem, da ga je zagrabil za vrat, podrl na tla in pretepal po glavi, denarnico s 1700 Din gotovine.

Becele Franc je 12. novembra 1933 v St. Petru pri Novem mestu vedel, da pripravlja Žura Josip zločinstvo razbojništva, pa v času, ko je bilo še mogoče odvrtiti to dejanje, tega ni naznanil pristojnemu orožniškemu oblastvu. Vrh tega je dne 24. novembra 1933 na okrožnem sodišču v Novem mestu v ti kazenski stvari zoper Žura Josipa lažno pričal.

Kako je Žura oropal krošnjarja

Obdolženi Žura Josip je očitano mu razbojništvo spočetka trdovratno tajil in dejanje priznal šele 27. novembra. Priča Živkovič Pavel, 33letni krošnjar iz Dragoševcev, je izpovedal, da se je vračal zvečer 12. novembra s sejna v Bučki proti St. Petru. Preden je dospel na Otočec, je srečal tri fante. Na Otočcu je stopil v gostilno Ljubi Antona, kamor so za njim dospeli s svojimi kolesi tudi obdolženi Žura Josip, Becele Franc in Bučar Antona. Živkovič Pavel je prinesel s seboj kovčeg in v njem tri ostanke blaga, kar vse je v gostilni prodal za 420 Din Beceleto Francu, ki si je denar izposodil od gostilničarja. Živkovič Pavel je spravil denar v svojo manjšo denarnico, katero je imel v zadnjem hladnem žepu, kar so vsi trije dobro videli. Potem je plačal par pol litrov vina, katerega so skupno popili in je zapilek plačal Živkovič iz te denarnice, v katero je vložil tudi tri bankovce po 100 Din, imel pa je v notranjem žepu svojega telovnika še posebno listnico in 1400 Din gotovine v samih bankovcih po 100 Din. Te listnice pa ni nikomur pokazal in torej ni nobeden mogel vedeti za njo.

Ko je Živkovič Pavel zapustil gostilno in se napotil po cesti v smeri proti St. Petru, se je obdolženi Žura Josip odprl s kolesom mimo njega naprej. Becele Franc pa je nesel svoj kovčeg z blagom in šel v družbi z Bučarjem Antonom zadaj za Živkovičem. Na klanecu pred St. Petrom pa se je obdolženi Žura Josip naenkrat pripeljal zopet nazaj ter je Beceleto Francu podrl na tla, tako da si je raztrgal hlače. Obdolženec se je peljal kar naprej, čez nekaj časa pa pridrvel zopet nazaj za Živkovičem, rekoč, da je tudi njega nekdo podrl na tla in da se je na roki nekoliko potolkel. Nato je povabil Živkoviča Pavla na svoje kolo in ga nekaj časa peljal do Segulove gostilne v St. Petru in tam zahteval od njega, da mora dati za liter vina. Živkovič Pavel je po preteku kakke pol ure odšel. Zunaj na cesti je našel osemletnega Kola Jakoba, ki je bil bos in se mu je zato smilil, ker je rekel, da nima kje spati, radi česar ga je Živkovič povabil s seboj v Novo mesto, rekoč, da bo spal pri njem. Res sta šla nato oba po cesti proti Novemu mestu, precej hitro, ker se je Živkovič bal za svoj denar.

Komaj pa sta prišla v Mačkovcu na ovinek pod tamkajšnje cerkvičje, se je naenkrat pojavil pred Živkovičem Žura Josip, katerega je Živkovič še pozdravil z »dobro večer«. Obdolženec pa je takoj zagrabil Živkoviča za vrat in ga vrgel v mejo ter ga začel s pestjo pretepiti po glavi in po obrazu, istočasno pa je zahteval od njega njegovo manjšo denarnico. Živkovič ga je prosil, naj mu pusti vsaj življenje in da mu je v tem primeru pripravljen izročiti vse, kar ima pri sebi. Ko je tako ležal na tleh, mu je obdolženec s silo odšel in nekoliko raztrgal suknjič ter segel z roko v njegov notranji žep telovnika, iz katerega je izvlekel usnjato denarnico z vsebino 1700 Din gotovine. Živkovič Pavel je namreč med potjo od Segulove gostilne izvzel iz manjše denarnice tri bankovce po 100 Din, katere je dobil od Beceleto Francu za prodani kovčeg z blagom vred ter 300 Din priložil v usnjato listnico, v kateri je že imel od prej 1400 Din gotovine.

Obdolženec je takoj po napadu odšel po stari cesti proti St. Petru. Kol Jakob je takoj zbežal in se »okal, ker je Živkovič Pavel klical na pomoč. Ko je Živkovič Pavel po napadu zbežal proti Novemu mestu in še vedno klical na pomoč, sta se mu pripeljala nasproti kolesarja Junc Alojzij in Jevnikar Ivan, katerima je Živkovič povedal, da je bil napaden od razbojnikov, ona dva pa sta mu rekla, naj gre z njima nazaj, da bodo razbojnika morda še dobili. Vendar pa je bil Živkovič toliko prestrašen, da si ni upal več nazaj in je zato krenil proti Novemu mestu do Kosove gostilne v Ločni, odkoder se je potem z Juncem Alojzijem vrnil na mesto napada, da bi poiskal svoj drobni kakih 70 Din, ki mu je med razbojniškim napadom izpadel iz njegovega sprednjega hladnega žepa. De-

narja pa tam ni mogel najti. Zato se je vrnil do Berusove gostilne, kjer je našel Junc Antona in Jevnikarja Ivana. Ko se je pripeljal po cesti še šentpetrski kaplan Starec, so se odpravili vsi štirje v Segulovo gostilno v St. Peter. Tam ni bilo nobenih gostov več. Zato je Živkovič začel poizvedovati pri gostilničarju, kdo je bil tisti fant, ki ga je prej privedel v njegovo gostilno in ki ga je moral napasti in mu odvzeti denar. Gostilničar Segula mu je zatrjeval, da je bil to Žura Josip, ki pa se po njegovem mnenju ni prav nič odstranil iz njegove krčme, gostilničarjev hlapec Zupančič Franc pa je vedel povedati, da je bil Žura Josip prav gotovo odošen kakke pol ure.

Živkovič Pavel je končno še izpovedal, da je bila ob času razbojniškega napada sicer tema, da pa je on razbojnika dobro spoznal po glasu in po njegovih hlačah pumparicah in po njegovih skorinjah in po klobuku in tudi po postavi, tako da ga je lahko že orožnikom točno popisal in jim pokazal tudi prostor, na katerem je bil napaden. Obdolženi Žura Josip ga je takrat po obrazu in po glavi stolkal, da je imel vso glavo oteklo in levo oko krvavo podpluto, velike bolečine pa je čutil še 27. novembra, ko je bil zaslišan za pričo.

Po podatkih preiskave je dokazano, da se je obdolženi Žura Josip po napadu vrnil nazaj pred Segulovo gostilno, kjer pa je ostal sedeč pri neki mizi pod balkonom in je tam začel spretno fingirati želočeno slabost. Med tem je imel seveda dovolj prilike, da je pobral iz denarnice vso ugrabljeno gotovino, denarnico pa je kmalu potem ali drugi dan izročil svojemu najboljšemu prijatelju, soobdolženemu Beceleto Francu, o katerem je bil prepričan, da ga ne bo izdal.

Obdolženi Žura Josip je 27. novembra razbojništvo na škodo Živkoviča Pavla priznal in dejanje točno tako popisal, kakor je izpovedal priča Živkovič Pavel. Glede denarja pa se je začel zagovarjati s tem, da so bili v denarnici neke brezposelnosti papirji in da v njej ni bilo nobenega denarja. Sploh je natvezal, da v denarnico niti ni pogledal in da jo je izročil Beceleto Francu s pozivom, naj on pogleda, koliko denarja je v denarnici.

Ko je bil 24. novembra zaslišan Becele Franc kot priča, ni hotel o vsem tem, kar je vedel, preiskovalnemu sodniku ničesar izdati in je v glavnem zamožal prvič to, da mu je Žura Josip povedal, da bo Živkoviča oropal, drugič pa je zamožal tudi najvažnejše, da mu je Žura Josip po razbojniškem napadu izročil oplenjeno denarnico, rekoč, naj pogleda, kaj je notri.

Ko je bil Becele Franc 30. novembra pritegnjen v preiskavo in zaslišan kot obdolženec, je spočetka vztrajal na svoji izpovedbi z dne 24. novembra, trdeč, da ničesar ni zamožal in da je izpovedal vse po resnici. Šele po soočenju z Žuro Josipom je priznal, da je res sprejel od njega oropano denarnico s pozivom, naj jo spravi, kar je on tudi storil, vendar pa v njej ni bilo nobenega denarja, denarnico pa je po aretaciji Žure s papirji vred vrnil v starogrski potok pod domačo hišo.

Sodba

Jožef Žura je bil obsojen na 2 leti robije in na 2 leti izgube častnih pravic. Njegov tovariš Franc Becele pa na 5 mesecev strogega zapor in 1 leto izgube častnih pravic. Velikemu senatu je predsedoval gosp. Kuder, sodniki so bili gg. Kacjan, Mersol, Beljan in Tratnik.

★

Kranj

Vseposvodi se sneg grmel s streh na ljudi. V posebnem dopisu smo včeraj poročali, kako je v Kranju na vseh krajih držal s streh poledeneli sneg, plašil ljudi, pa tudi hudo poškodoval posestnika Cirila Finžgarja z Bistrice. Sneg pa je poškodoval tudi trgovca z lesenim blagom Bajdo, ki se je mudil pred hišo, tako da so nezvestnega odnesli v hišo. Pred hotelom »Jelenoma« se je vsul sneg na nekega voznika, ki je sedel na vozu. Napolnil mu je ves voz, voznika pa je udaril na glavo in po rami. Vajeti so se utrčale, konji se je splašal in zdijal po cesti, vendar se je vozniku posrečilo, da ga je kmalu ukrotil. Na Glavnem trgu je zdrčal sneg z Majrijeve hiše in podrl stojnico peka Tepine iz Strazišča.

S čigave strehe je padel sneg. K našemu včerajšnjemu poročilu, kako je sneženi plaz podslal Cirila Finžgarja in ga resno poškodoval, moramo pripomniti, da plaz ni padel z Andrašičeve hiše, kot je v poročilu navedeno, marveč z nasproti se nahajajoče hiše ge. Mastenove.

Licitacija gramoza. V pisarni okrajnega cestnega odbora v Kranju bo prihodnji ponedeljek 5. marca ob 9 licitacija gramoza za naslednje ceste: Kranj—Jezerško, Labore—Mavčiče—Medvode, Kranj mesto—železniška postaja in Kranj—Besnica. Podrobni pogoji so na vpogled v pisarni.

Gospod Issekutz, znani član nove vladne stranke, je izrazil le to, kar vladajoči madjarski razred misli, ko je 11. julija 1910 v parlamentu rekel: »Če mi Madjari dajo suverenost iz svojih rok, je ne moremo več dobiti. Noben resen mož v tej državi ne sme biti pristav špionu, enake in tajne volivne pravice.« Ta govor, za katerega je žel burno ploskanje v zbornici, je le malo bolj, kakor pa to, kar navadno slišimo iz madjarskih ust: »Mi hočemo biti gospodje v svoji hiši.« To se pravi: Ena polovica prebivalstva se gospodje, druga pa hlapci. To je edina teorija, na kateri more sloneti madjarska nacionalna država.

Dne 11. novembra 1908 je grof Julij Andrássy predložil skupščini predlog volilne reforme, ki pa je bolj zapletena in obenem bolj nazadnjaška, kakor katerikoli ukrep prejšnje vlade. S pluralno volilno pravico in javnim glasovanjem je postal Andrássyjev predlog splošne volilne pravice gola norčija, ki ima le ta namen, na Ogrskem ohraniti samovoljo madjarskega plemena ter politično suženjstvo delovnih stanov. V uvodu k tej zakonski predlogi pravi grof Julij Andrássy dobesedno tako: »Tajna volitev je povsod v nasprotju z naziranjem, z navadami in z moralnim čuvstvom družbe. Tajne volitve slabe pravo moralno načelo, da je vestna dolžnost vsakega imeti dovolj poguma svoje mnenje javno izraziti.« — Slovesno pozabljajo ogromno korupcijo, ki se je na Ogrskem razpasla zaradi javnega glasovanja, grof Andrássy z visokega moralnega stolpa prezirajoče gleda doli na nizko stanje, na katero je zahodno-evropska politika padla zaradi tajnega glasovanja. Grof Andrássy pravi nadalje: »V praksi tajno glasovanje želi le svoboda ljudi brez časti, takih, ki mislijo, da jim dane besede ni treba držati.« V tem stavku

Celjske občinske zadeve

Celje, 24. febr.

V petek zvečer je bila zopet redna seja občinskega sveta mestne občine celjske.

Prvi je bil na dnevnem redu referat finančnega odseka. Združenje trgovcev za mesto Celje je poslalo mestnemu načelnstvu vlogo, v kateri se bavi z združitvijo obeh občin, ker po sedanjem stanju vladajo posebno glede trgovcev nekatere čudne razmere. Tako morajo biti v gotovih časih nekatere trgovine na Mariborski cesti, zaprte, medtem ko so druge, ki so na nasprotni strani odprte. Občinski svet je to vlogo odložil za toliko časa, da bo sprejel zakon o samoupravi občin. — Mestna kontrola v Ljubljani je vrnila računsko zaključke za l. 1931. in 1932. s pristavkom, naj se gospodari točno po proračunu. — Mestnim osnovnim šolam se bo računal električni tok po 1,50 Din od KW ure. Rešijo se razne prošnje in pritožbe. — Mestna občina bi morala plačati za gradnjo novih skladišč za municijo 150.000 Din; ker ima pa dobiti občina od drž. zaklada okrog 90.000 Din, je bilo sklenjeno, da plača občina samo razliko. — Iz bednostnega sklada dobi celjska mestna občina 60.000 Din in se bodo iz tega denarja izvršila sledeča javna dela: ob Savinji proti Liscam popravilo ceste, dalje v mestnem parku, uredi se cestna zveza med Ljubljansko cesto in Vodnikovo ulico; napravi se tudi dovozna cesta od Zimnjakovega marofa do mestnega pokopališča. Denar iz bednostnega sklada se ima porabiti izključno za mezde, zato bo prispevala tudi občina gotov del za nabavo potrebnega materiala.

Obračun zasilnega broda čez Savinjo izkazuje 32.027 Din dohodkov in 27.900 izdatkov. — Na dnevi dni je prišlo zopet vprašanje regulacije Savinje in pritokov. Železniška uprava je predložila proračun, ki se nanaša na spremembe pri železnici. Ta proračun znaša 13.196.400 Din, skupni proračun pa 54.966.419 Din in je za okrog 10 milijonov višji od prvotnega. Regulacija je namenovana od Tremerja do levškega mostu. Da se to vprašanje končnoveljavno reši, naj banska uprava skliče v Celje komisijo iz zastopnikov prizadetih občin in žel. uprave. Načrti v Belgradu bodo v nekaj dneh potrjeni. Z regulacijo naj se prične v Tremarjih. — Račun žel. uprave za prehode čez žel. most ob priliki poplave znaša 1641 Din, banska uprava pa zahteva od mestne občine za hodnik pri zasilnem mostu 14.000 Din. Obračun o popravilu brvi čez Savinjo znaša 53.000 Din. — V slučaju, da bi ne bilo drugega dela za zaposlitev brezposelnih, naj se začne z regulacijo Ložnice. Zanimive so bile številke o brezposelnih na teritoriju mestne občine v preteklem letu. Dokler ni bilo nobenega dela, je bilo 90 brezposelnih, ko so bila pa razpisana dela, se jih je oglasilo le 16.

Pri poročilu gospodarskega odseka so bili sprejeti sklepi: Jos. Kirbišu se dovoli do preklica dnevna uporaba 25 m³ vode za tovarno kvasa s 3 mesečno odpovedjo. Ugodno je bila tudi rešena prošnja vodovodne zadruge v Zavodni za priključitev njenega omrežja na mestno. — Na Sp. Lanovcu se podaljša vodovod, ker so pripravljene nekateri trdnice prispevati k stroškom 20.000 Din. Tovarnarju Kirbišu, lesnemu industrijalcu Kukovu in najemniku kina Union se pri-

Drzen vlom pri Kranju

Kranj, 27. februarja.

Vloma sredi Kranja že dolgo ne pomnimo. Danes ponoči pa sta si dva vlomilca izbrala Rusovo trgovino. Z vitrihom ali pravim ključem sta odprla večna vrata Savnikove hiše, v kateri je Rusova trgovina. Nato sta se lotila vrat, odtrgala močen železen drog in odprla prva vrata z vitrihom. Drugih notranjih železnih vrat, ki se zaklepajo na bolj kompliciran način, pa nista mogla odpreti, zato sta obupala in Rusovo trgovino pustila. Pač pa sta vzela seboj železni drog.

Srečo sta poskušala v sosednji hiši g. Fr. Majdiča, kjer ima delikatesno trgovino g. Terčon Albin. Tu sta zopet odprla večna vrata. Sklepa se z ozirom na njuno hitro ravnanje, da sta najbrže za Pušavnikova vrata imela pravi ključ, čeprav sta v vratih pustila vitrih. Vrata sta za seboj zaklenila. Nato sta se lotila vrat, ki vodijo v lokal. Ta vrata sta odprla s pomočjo železnega droga, ključavnico odtrgala, kar je povzročilo precej ropota, in prišla v notranost lokala. Jedla sta salame in piškote, vse to zalivala z likerji in z malaga vinom. Vmes sta pa iskala denar. V blaginji sta našla okrog 1000 Din denarja, drugi denar je g. Terčon opoldne odnesel na pošto. Odprla sta tudi mali leseni hranilnik Terčonovega sinčka Jožeta in oropala deku vse prihranke okrog 300 Din. Pretaknila sta nadalje vse kuverte, vse police, skatle in predale. Seboj sta odnesla nekaj salame, rib, cigare in drugih malenkosti, tako da trpi g. Terčon skupno okrog 1500 Din škode. Zavarovan pa je g. Terčon samo za blago. Vlom je bil izvršen od pol treh do treh zjutraj.

merno zniža tarifa za električni tok v zvezi z veliko uporabo. — Pred peronom na celjskem kolodvoru bo skrbela za zadostno razsvetljavo do preklica mestna občina. — Na Sp. Hudinji prosil osem posestnikov za podaljšanje električnega voda od trgovine Zidanšek; ker so pripravljene prispevati k stroškom, se prošnji ugodi.

Pri poročilu obrtnega odseka se je občinski svet izrekel za lokalno potrebo na prošnjo Lapornik Marije, ki je prevzela v najem restauracijo Narodni dom. Pri tej priliki je bilo tudi podano poročilo tržnega nadzorstva za preteklo leto. Za prašice se v bodoče ne bo več pobirala pristojbina po starosti, temveč po teži.

Mestna občina je prevzela pokroviteljstvo za prireditve pevskega društva CPD, ki obhaja letos 40 letnico svojega obstoja. — Ker ni na razpolago proračunskih možnosti, so bile odklonjene prošnje Družbe sv. Cirila in Metoda, Zveze kulturnih društev v Mariboru in odbora sokolske župe v Zagrebu.

Nato je g. Posavec na kratko poročal o položaju mestnega avtobusa. Avtobus podjetje je prišlo zaradi vedno večjih davitev in manjšega prometa v zelo težaven položaj. Samo v lanskem letu je plačal avtobus 323 tisoč 138 Din davka, medtem ko dohodki rapidno padajo. Po novem bi pa morali plačati še okrog 80.000 Din. Kako so padali dohodki v zadnjih letih, je razvidno iz sledečih števil: 1930 je bilo 2.596.000 Din dohodkov, 1931, leta 1.947.000 Din, 1932, leta 1.281.000 Din, in 1933, leta le še 1.212.000 Din. O usodi avtobusnega podjetja se bo razpravljalo na prihodnji izredni ali redni seji, ker je treba čakati na rešitev banske uprave.

Aretacije v Baru

Belgrajska »Politika« poroča:

V Baru so bili aretirani predsednik občine Djuro Šol, sodnik okrožnega sodišča Radovan Djurovič in odvetnik Vidak Radonjić. Dalje so zaprli občinskega pisarja Dušana Orlandića, okr. načelnika v pokoji, in kmeta P. Pavličevića. Aretacije občinskih funkcionarjev so v zvezi z nepravilnostmi pri upravljanju občinskega denarja. Sodnik Djurovič in odvetnik Radonjić sta za zapra zaradi suma, češ, da sta v zvezi s požigom hiše okrožnega sodišča, ko je zgorel večji del arhiva. Pričakujejo pa, da bodo zaprli še nekaj uglednih ljudi.

„Na tleh velike madjarske države“

(Nadaljevanje)

Najbolj naravna pot napraviti nenadjarke narodnosti tudi po volivni reformi neškodljive, bi bila ta: madjarskim okrajem in večjim mestom (kjer prevladujejo Madjari toliko časa, dokler gredo z njimi Nemci in Judje) dati več mandatov, kakor pa jim gre. Toda to bi bilo nevarno, ker bi okrepilo socialdemokrate. Zato bi nepravilna razdelitev mandatov bila dvorezen meč. Zaradi tega so začeli tuhati drugi bolj hinavski načrti, ki ga odobravajo celo nekateri od »radikalne neodvisne stranke«. Splošna volilna pravica — tako so razlagali — je obljuba, na katero je vlada uradno vezana. Toda ta volilna pravica mora seveda biti v skladu z »madjarsko državno idejo« (a magyars állan eszme), to se pravi, da mora v vsaki dobro urejeni državi pogoj volilne pravice biti znanje državnega jezika. Z drugimi besedami se so ti plemeniti radikali izrekli za veliko načelo splošne volilne pravice, obenem so pa hoteli od te volilne pravice izključiti 40,9% prebivalstva, ki madjarskega jezika sploh ne zna. K areti lahko z gotovostjo rečemo, da bi vladar za tak zakonski predlog nikdar ne dal svojega soglasja.

Druga skupina šovinistov govori, da je treba vse kandidate za parlament strogo preiskati ali »so patriotičnega mišljenja«. To bi bilo sredstvo, da bi lahko najspodobnejše kandidate madjarskih narodov izključili. Moramo pa dvomiti, ali bi tak načrt trajno bil uspešen.

grof Andrássy molče priznava, da drugi od podrejenih volilcev zahtevajo obljubo, ter je pri tem v nasprotju s svojim lastnim sklicevanjem na moralnost. — Ta načrt ni nikogar zadovoljil.

Nato Seton Watson opisuje, kako je Andrássyjeva vlada padla ter je v januarju 1910 prevzel vladar grof Khuen-Hedervary, zloglasen po svojem vladanju kot hrvaški ban. Vendar so iz početka upali vanj. Toda kmalu je prišel v njegovo vlado do vse veljave grof Stefan Tisza. Pri volitvah l. 1910 je grof Khuen-Hedervary, ki prej ni imel nobene stranke v parlamentu, prišel v parlament z ogromno večino. Malo številce nemadjarških poslancev je padlo od 26 na 8. Seton Watson zaključuje to poglavje s temi besedami: »Preteklo bo še nekaj let, predno bo izpeljana volilna reforma in z njo osvoboditev narodov iz njihove sedanje politične suženosti. Da pa se to oboje prej ali slej mora zgoditi, tega ne bo nihče zanikal, kdor veruje v zgodovinski razvoj.«

OGRSKA VOLIVNA PRAKSA

V drugem poglavju že omenjene knjige je Scotus Viator priobčil razpravo z naslovom »Ogrska volivna praksa«. V razpravi je tole povedano:

»Inozemstvo si izide, važnost in posledice ogrskih parlamentarnih volitev na podlagi oficijozno pobarvanih poročil, brez kritike branih, čisto napadno predstavlja. Te volitve je mogoče kolikor toliko pravilno oceniti in jih razumeti le, če skusamo spoznati odredbe in volivne zakone ter tudi način, kako se ti v resnici izvajajo, sicer sine ira et studio, brez ozira na kako strankarsko stališče.«

Nato razpravlja o ogrski volivni zakonodaji ter nadaljuje:

»Da so bile volitve leta 1902, katere je vodil Koloman Széll, kolikor toliko »čiste in svobodne«, zato se moramo manj zahvaliti določilom omenjenega zakona kakor korektnemu mišljenju tega ministrskega predsednika, kateri je nastopal z devizo: »Pravica, zakon, pravičnost.« ... Toda po odplestu koalicijskega ministrstva od grofa Khuen-Hedervarya razpisane volitve (leta 1910) so nudile naravnost grozno sliko pod sedanjim volivnim sistemom mogoče volivne korupcije. Po zakonu je dovoljeno na kandidatove stroške pogostiti 2000 do 3000 volivcev, ki jih pripeljejo v kraj volišča. Pod to krinko so se uganjala najrazličnejša podkupovanja. Dokazano je, da je bilo v marsikakem volivnem okraju izdanih 200.000 do 300.000 kron za volitve. Opozicija je izračunala, da je ministrstvo izdalo 25 do 30 milijonov kron, da bi doseglo večino. Te trditve nova »stranka dela« nikjer ni ovrgla.

Kajpada se te številke zahodnemu Evropecu zde neverjetne. Ampak Ogrska je pač na polju narodnostnega zatiranja in politične nemoralnosti dožela neomejenih možnosti.

V večini podeželskih volivnih okrajev je pri teh volitvah — kakor tudi pri vseh prejšnjih — bila odločilna posest in uporaba vladne moči in s tem vpliva, ali bolje ustrahujočega delovanja komitatskih uradnikov. Najbolj kričečo sliko tega uradnega popravljanja volivne sreče nam nudi izrek velikega načelnika v okraju, kjer je kandidiral prejšnji slovaški poslanec Milan Hodža: »In najsi bo za Vas 90% volivcev, pa vendar le ne boste izvoljeni!«

(Konec.)

Liublanske vesti:

Železničarji si pripravljajo letovišče

Ljubljana, 27. februarja.

V lepi gozdni samotni, v kraljestvu Martuljka in Spika tik ob Savi, si pripravljajo naši železničarji krasno letovišče, kjer bodo mogli s svojimi družinami v bodoče v miru preživeti dopust in si nabrati novih moči za svoje naporno delo.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani je namreč jeseni kupila od nekoga kmetu pod Martuljkom krasno, deloma z gozdom obraščeno zemljišče v obsegu 51.000 m² za 91.000 Din. Na tem zemljišču nameravajo zgraditi letovišče za železničarje. Zemljišče je za to namene prav vzorno. Je v popolni samoti, pod njim teče Sava, solnce sije nanj ves dan in z njega se nudi krasen razgled na Martuljek. Tu namerava Nabavljalna zadruga postaviti dvojce večjih poslopij, eno za upravne namene letovišča, drugo pa za skupno menzo. Nekoliko ločen od vsega letovišča

Odpri roke, odpri srce...

Dobrodelna prireditelj za reveže in brezposelne.

Naši umetniki so pravilno razumeli namen dobrodelne prireditve, ki bo dne 10. marca v vseh prostorih hotela Uniona. S svojim sodelovanjem bodo resnično pripomogli mestni občini, da podpre reveže in jim olajša življenje. Koncertni del prireditve bo zadovoljil vsakega, tudi največjega izbirneža, imena sodelujočih nam dajejo popolno garancijo. Zabavni del nas bo s svojimi šaljivimi nastopi, baletom, harmoniko, kupleti, petjem itd. gotovo presenetil. Kot prvi nastopi neimenovani kupletist. Priznana plesalka Katja Delakova nastopi s svojim baletnim zborom in seveda tudi sama, odlični Slovenski vokalni kvintet nam zapoje nekaj šaljivih pesni. Tudi harmonika, naš narodni instrument, bo častno zastopana. G. Stanko Gustl, ne potrebuje nobenega priporočila. Saj ga vsi poznamo. Poznamo pa tudi G. Daneša, našega popularnega komika. To bodo salve smeha. Našo mladino bo pa gotovo navdušil G. Premelj, ki nam bo zapel šlagerje, seveda s slovenskim besedilom. V predzadnji točki nastopi G. Peček Rojan s svojo partnerico gđ. Smrkoljevo. Priprčani smo, da ne bo nikogar, ki bi hotel zamuditi to točko. Zabavni del bo zaključil naš večni mladenič G. Danilo. Gotovo bo naša javnost z veliko udležbo pokazala, da hoče tudi ona pomagati bednim in brezposelnim.

Kino Kodeljevo. Telef. 31-62. Danes ob 20. svetopisemski film KRALJICA SUZNEJ. Prikazuje zatiranje Judov v egiptovski sužnosti, izhod iz Egipta in prehod skozi Rdeče morje. Cene znižane.

Železniške hiše rastejo. Naši bralci so že poučeni o tem, da se bo naselbina železničarskih članovanskih hiš za Stadionom letos zopet povečala. Ta naselbina je bila zgrajena iz fonda, ki sta ga železniško in finančno ministrstvo podedovala iz premoženja nekdanje gospodarske poslovalnice železničarjev. Ta poslovalnica je bila svojčas last južne železnice in pozneje je njeno premoženje pripadlo državi. Železničarji pa so si medtem izposlovali poslovalnico na zaščitni podlagi, iz omenjenega fonda je do sedaj na parceli med Dunajski in Vodovodno cesto ter Stadionom in Herbersteinovo ulico zraslo že 6 dvanadstropnih stanovanjskih hiš, v katerih je pašlo stanovanja 48 družin železniških uradnikov in poduradnikov. Letos marca meseca prične fond graditi ob podaljšku proti Vodovodni cesti še šest dvanadstropnih stanovanjsko hiš. V jexeni, ko bodo sredstva na razpolago, pa bo fond zgradil ob Herbersteinovi ulici še 4 hiše. V novih hišah bo 35 stanovanj. Pozneje, mora se približnje leto, pa zgradi fond še večjo hišo ob voglu na Vodovodni cesti, tako, da bo vsa kolonija imela 12 hiš, namenjenih izključno železniškim uradnikom in poduradnikom. Te hiše so prav lične, vsaka stranka pa ima ob Stadionu, deloma za kolonijo kosček vrta, kakšnih 100 m². Seveda imajo že dosedanje in bodo imele tudi bodoče hiše vodovod in elektriko. Stanovanja so opremljena s kopalnicami in dovolj prostorna. Fond upravlja odbor višjih uradnikov železniške direkcije z direktorjem G. Čušmusom na čelu.

Poštarji si zgrade svoj dom. Zadruga »Poštni dom« namerava že letos zgraditi na oglu Tyrteve ceste in Smoletove ulice v bežigranskem okraju dvanadstropen dom. V prvem nadstropju bodo razne pisarne, ostalo poslopje pa je namenjeno za stanovanja. Za gradnjo je stavbno dovoljenje že izdano in bo dom najbrže do jeseni pod streho.

Komisija za bežigrasjo šolo. V petek ob 9 dopoldne si ogleda mestna občina gramozno jamo, da sklepa o vseh pripravah, preden prično graditi novo bežigrasjo šolo. H komisiji so povab-

bo otroški dom z igriščem. Po zemljišču pa bodo med drevjem zrastle Weekend hišice, ki si jih bodo postavili interesi sanni. Takih hišic bo okoli 50. — Dalje namerava Nabavljalna zadruga zgraditi kopališče ali ob Savi, ki jo bo seveda zavarovala tudi s primerno skarpno, ali pa v bližini slapa, ki je tik tega zemljišča. Uredile se bodo tudi ceste in dohod do letovišča. Po možnosti bo imela vsaka hišica elektriko in v vsako hišo bo napeljana iz slapa voda, ki je pitna. Od železniške postaje Gozd je letovišče oddaljeno 10 minut. Železničarji si bodo torej res lepo uredili svoje letovišče. In kar je glavno, pripravili si ga bodo z lastnimi sredstvi, ki so si jih pridobili z resnim umevanjem zadrugne ideje.

Letovišče prično graditi že letos na pomlad. Za posamezne hišice se je prijavilo že precej interesentov.

ljani tudi šolski odsek banske uprave, krajevni šolski odbor ter drugi interesi. Zidati bodo začeli že marca meseca.

Preureditev Dvornega trga. Mestni gradbeni urad je izdelal načrte za preureditev Dvornega trga. Dvorni trg je bil nekoč že preurejen po načrtih arh. Plečnika. Nove potrebe pa zahtevajo tudi novo ureditev. Načrt je zamišljen tako, da bi ob Cernetovi hiši bil napravljen širok pločnik ter bi sedanje kroglo odpadle, od pločnika pa bi proti Prelogovi in Kančevi hiši padale široke in s pločnikom vzporedne stopnice, nakar bi zopet sledil pločnik. Ob Gosposki ulici bi bila zgrajena skarpa, sedanje stopnice z Gosposke ulice pa bi izginile. Ob prehodu Dvornega trga na breg Ljubljaniice bi bila zasajena vrsta dreves; z Dvornega trga na obrežje samo pa bi vodila nekakšna vrata, podobno kakor pri Gerberjevem stopnišču, pod vrati pa bi se morda nahajale kakšne šrambe. Ob dostopu z Gosposke ulice na Dvorni trg bi bil postavljen tudi lep steber. Z načrtom pa niso zadovoljni nekateri bližnji posetniki, ki zlasti navajajo, da bo težko priti z otroki in v drugimi vozčki iz Židovske ulice na Dvorni trg. Gradbeni urad sedaj proučuje to vprašanje, vendar je gotovo, da se bo trg reguliral že letos.

Licitacije v bolnišnici. Marca meseca bodo v bolnišnici licitacije za dobavitelje in sicer za prvo polletje od 1. aprila 1934 do 30. septembra 1934; 6. marca bo ofertalna licitacija za meso, slanine in kruh, 7. marca za mleko, moko, mlevske izdelke in premoč, 8. marca za specijerijo in hišne potrebščine. Licitacija bo vsak dan ob 11 v upravi bolnišnice, kjer so razvidni tudi pogoji.

Abonente po skrajno znižanih cenah sprejema gostilna v Rckodetskem domu v Ljubljani, Komenskega ulica 12, na dobro in zdravo hrano.

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

Moste pri Ljubljani

Občinski proračun v Mostah. V nedeljo, 25. febr. je bila v Mostah pri Ljubljani občinska seja, na kateri so obravnavali novi proračun. Občinska uprava je predložila proračun, ki njegovi izdatki znašajo 1.250.979 Din. Od te vsote bi po predlogu občinske uprave šlo za osebne izdatke vsega skupaj 253.548 Din, medtem, ko bi za redno amortiziranje dolgov šlo 211.787 Din. Po predloženem proračunu bi se naj županova plača zvišala na 24.000 Din na leto, medtem, ko je doslej znašala okrog 1000 Din na mesec. Na novo so ustanovili mestni obč. blagajnika in gradbenega referenta, kar znaša na leto 34.200 Din. — Proti temu proračunu je nastal velik odpor. Opozicija, kateri se je pridružilo tudi več mož županove liste, je ugovarjala. Posledica tega odbora je bila ta, da se je županova plača dolocila na 1500 Din na mesec (doslej okrog 1000 Din) in da se je črtalo mesto 1. sluge z letno plačo 12.000 Din. Opozicija je dokazovala, da tako visoki osebni izdatki nima nobena občina ljubljanske okolice. — V tajni seji, ki je sledila, je občinski odbor z večino glasov sklenil, da odpusti iz službe dosedanjega tajnika in dosedanjega slugo.

Cerkveni vestnik

Prememba. Na ovitku »Bogoljuba« št. 3, naj se v naznanilo o rednem čiščenju sv. R. T. popravi takole: Petek, 2. marca; Skarčuna, — Petek, 16. marca; Radeče, — Veliki četrtek, 29. marca; Izlake. (Dan čiščenja za Radeče je torej 16., ne 2. marca.)

kih razočarani. Tudi »Faustovo pogubljenje«, dramatična legenda za soli, zbor in orkester, katero bo izvajala Glasbena Matica ljubljanska na svojem velikem koncertu v petek, dne 2. maja t. l. v Unionski dvorani, mu je prineslo bridko razočaranje. Ustvaril ga je, kakor vsa svoja dela, sunovito, pod vplivom trenutnega razpoloženja in letih 1845 do 1846 na potovanju po Avstriji, Ogeški, Češki in Šleziji. Posamezne odslavke je pisal v kočiji, v vlaknu, na parnikih ali v hiši, kjer je stanoval in se pripravljaj za koncert. Tako je n. pr. napisal v neki gostilni v Pasavi uvodni spev »Odsla je zima«. Na Dunaju je napravil sceno »Na obali Labe«, arto Mefistofela »Poglejte rože« in balet silf. V Pesti je kar na cesti pri svetlobi plinovega gorilnika napisal zborovski refren rondoja kmetov, v Prazi pa je sredi noči vstal ter zapisal melodijo za zbor angelov v apoteoz Margerete. Delo je končal oktobra 1846, bilo je takoj izvajano v Parizu na stroške avtorja, a prva izvedba je prinesla ogromen deficit. Šele v Rusiji si je nekoliko opomogel pri tamosnjih koncertih. Berlioz sam smatra »Faustovo pogubljenje« za eno izmed svojih najboljših del. Pri nas se to delo v petek, dne 2. marca drugič izajva po Glasbeni Matici.

„Vijolica z Montmartra“

v Mariboru

Težje se izrazijo v glasbi. To glasbeno odsko delo Emerika Kalmana, ki ima močne operne prvine in ki sta mu dala znana Kalmanova libretista Brammer in Grünwald snovno podlago, spada v tretjo fazo Kalmanovega operetnega ustvarjanja, ko se po poizkusih spajanja elementov starejših in sodobne jazzske glasbe v svoji drugi ustvarjalni fazi vrača k zvokom in melodijam prve faze. V začetni zgodbi iz montmarterske sredine, tega predčudnega kraljestva bohemov in med njimi montmarterske vijolice, majhne poulične pevke, je vse to prelivanje lepih melodij našlo svoje jedro in ma-

Mariborske vesti:

Ponarejevalci „metuljev“

Afera s ponarejenimi stotaki, ki so jih nedavno odkrili v nekaterih mariborskih trgovinah, se je čisto nepričakovano pojasnila. Pred nekaj dnevi je policija prejela nekega trgovskega pomočnika pod sumom ponarejanja, ki se je pa izkazal kot neutemeljen. Nato je pričela policija zasledovati drugo sled, ki je pa vodila iz mesta v okolico. Ugotovilo se je namreč, da je okorno ponarejene stotake zamenjal v mestu neki kmečki človek. Z neutrudnim povpraševanjem so mu prišli na sled ter ugotovili da je iz Jarenine. S pomočjo tamosnjih orožnikov se je posrečilo zadevo kmalu razvozlati in že v nedeljo so doživeli Jareninčani nenavadno senzacijo. Po sv. opravi se je pojavila pred cerkvijo orožniška patrulja skupaj z

glebalski igravec Fran Tovornik. Huda, nevarna bolezen se je zajela v njegovo mlado telo ter ga v najlepši življenjski dobi, v 27. letu, porušila. Iz rane mladosti je začutil v sebi nagib, ki ga je gnal na oger. V svojem poklicu je bil vreden, temeljit in ves goreč za slovenski oder. Najmočnejši je bil v komičnih vlogah, kjer je njegov prirojeni humor učinko stopnjeval. Odlično je umel tudi iz najmanjše vloge veliko izluščiti. Posebno več je bil v maskirskih vsehlinah in njegove maske so bile vedno med najboljšimi. Stanovski tovariši so ga vsi radi imeli, saj je bil blagopokojni s svojo dobro voljo in svežo družabnostjo vedno dobrodošel. V Mariboru je bil v vseh družabnih plasteh znan in popularen. Jutri v četrtek ob pol 16 bo pogreb na mestnem pokopališču v Pobrežju. Pokojnega slovenskega umetnika in oderskega tvorca ohranimo v častnem spominu, žalujočim naše iskreno sožalje!

Krojaška obrt v krizi. V Gambrinovi dvorani se je vršil v ponedeljek večer občni zbor združenja krojačev in sorodnih obrti v Mariboru. Udeležili so se ga delegat zbornice TOI Bureš, združni nadzornik Založnik, tajnik okrožnega odbora Novak; navzočih je bilo preko 100 članov. Zborovanje je vodil poslevoedeči podpredsednik Vidovič. Poročali so poleg njega še agilni tajnik Pravič, blagajnik Zidarič, v debati pa so se javili k besedi številni govorniki, med njimi nadzornik Založnik, tajnik Novak, člani Reicher, Lešnik in drugi. Iz vseh izjavljaj se je videlo, da preživlja mariborska krojaška obrt hudo krizo. Vzrok so: šušmarstvo, konkurenca konfekcijskih tovarn in delavnic. Uprava se je v minulem letu zelo trudila, da bi zadržala navedena sovražnika. S propagandnimi letaki je opozarjala občinstvo na prednosti ročnega dela pred konfekcijo, nastopala je strogo proti šušmarjem ter zabeležila v tem pogledu tudi nekatere uspehe. — Mariborsko združenje šteje 194 članov, od tega 85 krojačev, 73 krojačic, 15 modistinj, 17 šivilj za perilo, 1 izdelovalatelj odevi, 1 izdelovalatelj umetnih cvetic, 1 predtiskar in 1 lastnico prikojevalnega ateljeja. Pomočnikov je 194, vavencev in vajenk 83; 46 jih je napravilo lani pomožniški izpit. Blagajna izkazuje 10.515 Din salda, proračun za leto 1934 15.500 Din dohodkov in 17.750 Din izdatkov. Vršile so se volitve predsednika, pri katerih je dobil večino gosp. Reicher, ter volitve članov izpitnih komisij: v pomožniški so člani Stiberec, Resak, Jeleš, Reicher in Lešnik, za krojačice: Jeglič, Zidarič, Sapač, Toplak in Orehovski; za šivilje perila: Petrovič, Čeh, Ogrizek; za modistinje: Škerl, Pinterič. Komisija za moštarske izpite se bo izvolila sporazumno z okrožnim odborom.

Žetev smrti. Na Glavnem trgu 1 je umrl večeraj zjutraj trgovec Josip Kavčič ml., star 41 let. Pokojni je bil sin znanega mariborskega trgovca gosp. Kavčiča. — V visoki starosti 80 let je umrl na Maistrovi 6 zasebnik Ludovik Schutta. — Še večje število let — 88 — se dočakala zaslužnica Marija Vrečko, ki je umrla v ponedeljek v Einspielerjevi ulici 17. Svetila pokojnim večna luč.

Trije mrtvi — pet živih zaslužil. Ta strahotna novica se je večeraj zjutraj raznesla bliskovito po Mariboru. V novem kanalu v Kosarjevi ulici je našla trojica delavcev smrt radi zasutja, pet pa jih je se živih zakopanih pod zemljo. Vse je drvelo proti Koroskemu predmestu ju, kjer se je pa žalostna senca razblinila v manjšo nezgodo, pri kateri je žal zadobil neki delavec nekoliko resnejše poškodbe. V podaljški Kosarjeve ulice kopljejo proti Smetanovi nov kanal in sicer so zaposleni pri tem delu sami brezposelni, ki jih plačuje pomožna akcija. Kanal je globok 7 metrov. Delo se je doslej vršilo normalno brez vsake nezgode. Zadnje dni pa je nastalo radi južnega vremena v zemeljskih plasteh premikanje. Danes zjutraj so opazili v kanalu za lesenim opazem vrtno, v katero se je pričela rušiti stena kanala. Nevarnost je opazil 24letni delavec Aleksander Lang iz Radvanske ceste 3. V kočljivem trenutku je hitro obvestil tovariše o nevarnosti vdora ter

detektivi, v gostilni je čakala druga skupina mariborskih kriminalnih uradnikov in kar pred cerkvijo so si izbrali četrto žrtev ter jih odgnali s seboj. Ljudje so prestrašeno zrl, ne vedoč, za kaj gre, kmalu se je pa razvedelo, da so osumljeni sodelovanja v ponarejevalski aferi. Privedli so vse štiri aretirance v Maribor, kjer se jim je v ponedeljek pridružil še peti, ki se je iz strahu kar sam prišel prijavit. Pri izpraševanju, ki se še nadaljuje, se je že ugotovilo, da so pravzaprav vsi lahkoverne žrve enega kriveca, ki pa tudi ni bil preveč nevaren, kar dokazujejo nespretni falzifikati stotakov. Policija zaenkrat še ni izdala podrobnosti o celi aferi, ki se pa najbrže ne bo končala prehudo za vse prizadete.

sam odhitel po lestvi iz kanala. Vdirajoča se zemlja pa je bila hitrejša ter ga je uela v višini treh metrov pred površjem. Zasulo ga je čisto do vratu, da je le še glava gledala iz gmote. Takoj so mu prihiteli na pomoč tovariši ter ga rešili iz nevarnega položaja. Lang je dobil precej hude poškodbe ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru ponovno opozarja vse v Mariboru bivaajoče vozače motornih vozil, da morajo dosedanja »Vozna dopustila« takoj zamenjati za nove »Vozniške izkaznice«. Obrazci za tozadevne prošnje se dobe na predstojništvu mestne policije v Mariboru v sobi štev. 12.

Zasačen. V gostilni Kokol so opazili v ponedeljek zvečer pri kletnih vratih na dvorišču neznanega človeka, ki je pravkar snemal s ključavnice zabico. K sreči se je nahajal takrat blizu gostilne stražnik, ki je prihitel na poziv ter zasačil neznanca v trenutku, ko je vrata že spretno odprl. Ugotovilo se je, da je to brezposelni trgovski pomočnik Hakija Sosič iz Bosanske Dubice; pridržali so ga v zaporu ter mu bodo vest še natančneje izprašali.

V tovarni se je zgrudil. V Ehrlichovi tekstilni tovarni v Jezdarski ulici se je pri stroju nenadoma zgrudil 22letni Vladislav Cvirn iz Studencev. Prijeli so ga hudi krči ter se je onesvestil. Tovariši so prizvali pomoč ter ga je reševalno društvo prepeljalo z avtomobilom v bolnišnico.

Pozabljen vodovod. Pred leti si je dal neki tovarnar v predmestnem delu na svoje zemljišče napeljati vodovod, ker je mislil obrat razširiti. Iz razširjenja pa ni bilo nič, zemljišče je prešlo v druge in tretje roke, vodovod pa je še vedno ostal, daš je zgornji del cevi, ki je molel iz zemlje, odpadel. Iz podzemeljske cevi pa je lepo naprej iztekala voda ter žuborela kot vrelec na dan. Šele pred nekaj dnevi so slučajno ugotovili, da ta izvir sredi polja ni naravna zadeva, temveč je v zvezi z vodovodom. Stvar se je končala sedaj tako, da so pozabljeni vodovodni del odstranili s sedanjim lastnikom so se pa pobotali, da bo poravnal del stroškov, ki jih je imela uprava vodovoda zaradi odtokanja vode.

Celje

Pozrtvovalno delo 81 letne gospe. Ko smo pred kratkim poročali o blagoslovitvi novega zaslanega mosta čez Savinjo in kriza, smo tudi omenili, da je nabrala prostovoljne prispevke za restavracijo križa vdova po sod. pis. ravnatelju gđ. Bergeč Ivanu. V ponedeljek smo imeli priliko govoriti z gospo Bergeč, ki je kljub svojim 81 letom še napravila to koristno delo, čeprav zelo težko hodi. Rekla nam je gospa, da pač mora v svojem življenju storiti še nekaj za Boga. Šla je od hiše do hiše, da je nabrala potrebno vsoto 1570 Din, kolikor je stala restavracija križa. Pristavila je tudi, da so vsi prav radi darovali v ta namen. Boli na tem mestu gospe Bergečevic, ki se ni ustrašila težkega dela, kakor tudi vsem darovalcem izrečena najprišnejša zahvala. — Ob tej priliki je gospa Bergečeva darovala Vincencijevi konferenci tudi 130 Din, za kar se ji odbor najlepše zahvaljuje in želi, da bi našla mnogo posnemalcev.

Lep uspeh celjskega šahista v Mežici. Gosp. Vladimir Diehl, obs. jur. član celjskega šahovskega kluba je odigral v Mežici simultanko proti 20 takratšnjim šahistom. Od tega je dobil 12 partij, 6 jih je izgubil, 2 sta bili remis.

Dodatno k našemu večeršnjemu poročilu o otvoritvi razstave socialnega zavarovanja v Celju smo zvedeli iz dobro poučenega vira, da so delavske organizacije bojkotirale otvoritev, ker niso zastopane pri vodstvu OUZD, ki bi jim pripadalo po ključu z ozirom na število delegatov, ki jih imajo v Delavski zbornici.

Umrl je v celjski javni bolnišnici Ročnik Martin, 62 let, dninar z Ljubnega, N. v m. p. l.

Zvišanje voznih cen pri celjskem mestnem avtobusu. Vsled uvedbe nove takse na vozne listke je bil celjski mestni avtobus prisiljen primerno povišati vozne cene.

Polemika med kulturnim uredništvom »Slovenca« in »Jutra« glede »konverzije« Ljubljanskega zvo-na in glede vseh narodnokulturnih slovenskih vprašanj, ki jih naš list kot dnevnik ni mogel v polni luči osvetliti, nadaljuje revija »Sodobnost« (št. 1—2) z uvodnim člankom »Bajke in resnica«, delno pa tudi tednik »Slovenija« (23. febr.) z uvodnikom »Politični ABC« in z »Opazovalcem«.

Dr. Nemo: Trgovsko-gospodarski leksikon za vsakogar. Zv. 1. — Umetniška propaganda, ki je doslej izdala že dva obsežna leksikona: »Poučni slovar« in »Domači vedež«, ter dala s tem podlago domači enciklopediji znanosti, se je lotila zdaj pod istim uredništvom trgovsko-gospodarskega leksikona, ki akusa približati vse znane in manj znane tehnične izraze trgovsko-gospodarskega znanaja tudi laičstvu. Pa ne le izraze, marveč obravnava in tolmači v več ali manj zgoščenih sestavkih vse veje znanosti (geografije itd.), ki pridejo v imenovanem okviru v poštev. Zatorej je Trgovsko-gospodarski leksikon nepogrešljiv za trgovca, obrtnika, industrijalca, bančnika in sploh gospodarstvenika katerekoli vrste. Naroča se: Založba Umetniške propagande, Loka pri Zidanem mostu.

Smetanova opera »Libuš«, ki je ena najpomembnejših pa tudi najlepših del češke operne literature, pripravila ljubljanska Opera.

Nikola Marakovič. V nedeljo je umrl znani hrvatski katoliški prosvetni delavec, ravnatelj trgov. šole v Travniku, Nikola Marakovič. Ze kot dijak se je uveljavljal v raznih katoliških revijah in listih, kasneje pa se je razvil v ljudskega pisca ter izdal več vzgojno zasnovanih knjig. Njegov sin je znani hrvatski katoliški književni in gledališki kritik dr. Ljubo Marakovič, ki je že mnogo storil za spoznavanje slovensko-hrvatske književnosti.

Mrtvi menih. Napisal Josip Korban. Celje, 1933. — Knjiga vsebuje deset romantičnih črtic in zgodb, izmed katerih nekatere žive po gornjegrajskem hribovju kot zgodovinsko-folklorna, druge pa so samostojna tvorba pisčeva. Knjiga se dobi po vseh knjigarnah.

Kulturni obzornik

Hektor Berlioz

R petkovemu izvajanju »Faustovega prebujenja«

Skladatelj Hektor Berlioz se je rodil 11. decembra 1803 v Cote Saint-Andre, umrl pa je dne 8. marca 1869 v Parizu. Berlioz je veliki reformator orkestra in glasbeni revolucionar v pravem pomenu besede. Njegovo življenje je bilo tako bujno in burno, da se bere njegov življenjski kakor roman. Neumorno je svigal sem in tja paleč inh inujoč, kar se mu je zdelo slabo, prizigajoč nove ideje, zamišljajoč in ustvarjajoč najbolj fantastične zamisli. Vse njegovo življenje je nepretrgana veriga borb in inirig, uspehov in tež-